

Katolički list

ZVONIK

GOD: XI BR. 12 (110) Subotica, prosinac (decembar) 2003. 50,00 din

ISSN 1451-2140

**I Riječ je
tijelom postala
i nastanila se
među nama...**

**Čestit Božić i
blagoslovljena
Nova
2004.
godina**

Piše: Andrija Anišić

ISUS JE DOŠAO

Vrijeme iščekivanja je prošlo. Iščekivanja su se ispunila. Čežnja nije bila uzaludna, iako je bila duga. Došao je dugo iščekivani. Došao je onaj za kojim su čežnula pokoljenja. Došao je u točno određenom povijesnom času: *A kada dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga: od žene bi rođen...* (Gal 4,4). Zašto je došao Isus? Zašto je sišao na zemlju onaj koji je *Bog od Boga, Svjetlo od Svjetla, pravi Bog od pravoga Boga, rođen, nestvoren, istobitan s Ocem...* (Nicejsko-carigradsko vjerovanje). Zašto je došao na zemlju On koji je *trajni lik Božji*? Zašto se nije držao *svoje jednakosti s Bogom*? Zašto je sam sebe oplijenio *uzevši lik sluge, postavši ljudima sličan, obličjem čovjeku nalik*? (usp. Fil 2,6 sl.)

Odgovor je samo jedan: On je *radi nas i radi našega spasenja sišao s nebesa. I utjelovio se po Duhu Svetom od Marije Djevice: i postao čovjekom...* (Vjerovanje). On je došao da nam kaže: *Klikći od radosti... viči od veselja... Veseli se i raduj se iz sveg srca... On je došao da nas ohrabri, da odagna od nas strah od zla, koje - čini nam se često - kao da je zahvatilo sve ljude i cijeli svijet: Ne boj se više zla! Jahve, kralj Izraelov, u sredini je tvojoj! On je došao da nam vrati snagu i vjeru u pobjedu dobra, koliko god borba bila teška i dugotrajna: Ne boj se...! Neka ti ne klonu ruke! Jahve, Bog tvoj, u sredini je tvojoj, silni spasitelj!* (usp. Sef 3,15 sl.).

On je došao donijeti nam mir: *Mir, mir onom tko je daleko i tko je blizu...* (Iz 57,19). On je došao navijestiti mir narodima (usp. Zah 9,10). Zapravo, on je Mir naš, kako to naglašava prorok Mihej: *On - on je mir!* (5,4), *Knez mironosni* (usp. Iz 9,5).

On je došao biti nam savjetnikom i to ne bilo kakvim nego čudesnim, divnim (usp. Iz 9,6).

Da, on je došao uvjeriti nas da je sreća - zemaljska i vječna - naša budućnost: *Vječna će sreća biti nad glavama, pratit će ih klicanje i radost, nestat će tuge i jecaja* (Iz 51,11).

On je došao, zapravo, da bismo mogli imati život, živjeti život u izobilju. Sam je to rekao: *Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju.* (Iv 10,10).

Da, takav je Isus koji je došao k nama prije nešto više od dvije tisuće

godina i to je Isus koji nam dolazi u našu svakidašnjicu. Hoćemo li ga primiti?! Hoćemo li vjerovati njemu ili lažnim obećanjima koje nam ovih dana - preko svake mjere - nude "vračarske kuhinje" po "slatkom hlebu iz Vatikana" ili po razim "pismima" i "lancima" koji donose sreću?! Oni koji ga prime iskusit će da je On baš takav i da sa sobom nosi sve ono što sam iz obilja Božje riječi izvukao i gore napisao.

Postanimo svjesni ovoga Božića da je opredjeljenje za Isusa, opredjeljenje za radost, za veselje, za sreću, za mir, za uspjeh, za zdravlje - za život, a odbijanje Isusa opredjeljenje za nesreću, za zlo, za prokletstvo, za propast, za smrt... Nekoć, u Starom zavjetu Bog je stavio Izabrani narod pred izbor: *Gledaj! Danas preda te stavljam: život i sreću, smrt i nesreću. Ako poslušáš zapovijedi Jahve, Boga svoga, koje ti danas dajem - ako ih poslušáš ljubeći Jahvu, Boga svoga, hodeći njegovim putovima, vršeći njegove zapovijedi, njegove zakone i njegove uredbe, živjet ćeš... Život, dakle, biraj, ljubeći Jahvu, Boga svoga, slušajući njegov glas, prijanjajući uz njega, da živiš ti i tvoje potomstvo* (usp. Pnz 30,15-20). U Novom zavjetu je čovjek pred Isusom, pred istim izborom. Isus Riječ - Život i izvor svakog blagoslova i sreće. O tom piše Ivan apostol u proslovu svoga evanđelja: *U početku bijaše Riječ... u njoj bijaše život i život bijaše ljudima svjetlo; da svaki koji vjeruje u njemu ima život vječni... Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni... vjeruje u Sina, ima vječni život; a tko neće da vjeruje u Sina, neće vidjeti života; gnjev Božji ostaje na njemu* (usp. Iv 1,4.15-16.36).

Ovoga Božića učinimo pravi izbor. Izaberimo Isusa... On je došao radi nas! Došao je jer nas ljubi. Uzvratimo mu na pravi način... Kličimo i pjevajmo mu ovoga Božića: *"ISUSE MI-LENI, BOŽE MOJ, SRCE TI DAJEM DA SAM TVOJ!"* ... i vidjet ćete da će vam biti dobro!

**SRETAN BOŽIĆ
I BLAGOSLOVLJENU NOVU
2004. GODINU - S ISUSOM,
od srca vam želi
vaš urednik**

Piše: Željka Zelić

SRCE NA DAR

Zatvorenih očiju, poklonila sam se nijemo ispred "betlehemske jaslca". Božićna su zvona gromko zazvonila. Najavila rođenje. Zvijezda je obasjala put. Plač djeteta probudio uspavane misli. Svjetlo božićne noći odagna svaku tamu i rasprši sumnju. Rodio se Spasitelj i Kralj!

Sa usana mi poletjela pjesma: *"Rodio se Bog i čovjek usred štalice /.../. Anđeli čuj pjevaju, slava Bogu na nebu, a mir ljudma dobre volje na nizi-ni tu."*

Ali, što ću darovati mladome Kralju? Pretresam po džepovima, nema ničega! Odvažih se. Darovat ću sebe, svoje maleno srce. Od svega, to je jedino što je ostalo. Hoću li obradovati time mladoga Kralja?

A on mi govori: "Mir Tebi! Mir svim ljudima dobre volje."

Napuštam štalicu ispunjena posebnim mirom. Koračam poznatim snježnim ulicama, zvijezda mi pokazuje put. Najednom, zvonka pjesma budi me iz sna! Okrećem se..., poznata crkva, oltar, prijatelji, znanci, braća, sestre. Svi pjevaju: "Radujte se narodi". I ja s njima.

Na kraju, pružam svima ruku. Božić je. Govorim: "Mir Tebi". Ni dijete više ne plače. Ogrijala ga ljubav. Jer svi u ovoj svetoj i tihoj noći koračaju - pokloniti se novorođenom Kralju.

Čestit Božić, od srca srcu!

Željka Zelić

Piše: mr. Andrija Kopilović

21. 12. 2003. - ČETVRTA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Mih 5,1-4a; Heb 10,5-10; Lk 1, 39-45

Jaganjac Božji

Radosno raspoloženje, ovih dana, ne smije nam smetnuti s uma da Krist nije došao na svijet u sladunjavosti ili u nekoj izvitoperenoj nježnosti. On je došao vršiti volju Očevu, ispuniti naum svoga Oca. To je put predanja i žrtvovanja, put vjernosti životu i posvemašnja otvorenost Ljubavi. No, to je zapravo i istiniti izvor duboke radosti. U Poslanici Hebrejima dirljiv je unutarjni božanski dijalog. Pitanje žrtve i zadovoljštine izvorno su vjerničke kategorije koje su jednako tako u suodnosu s pojmom pravednosti i pravičnosti. Mi znamo da je Bog naumio osloboditi čovjeka krivice i grijeha i da je Krist jedini spasitelj i posrednik između Boga i ljudi. Ali je pisac poslanice Hebrejima to obukao u dirljiv dijalog odnosa osoba Presvetoga Trojstva. Odnos ljubavi i odnos predanja. Odnos poslušnosti i odnos poslanja. Tako je zapravo druga božanska Osoba utjelovljenjem izvršila najveći naum božanske ljubavi Presvetoga Trojstva i napose Oca koji po Duhu Svetom čini da Krist postaje i ostaje jedini posrednik. Tako su i pravda i pravičnost i žrtva i ljubav objedinjeni milosrdem. Tako je Isus i Veliki Svećenik, i posrednik, i žrtva i onaj koji žrtvu prinosi. Način na koji primamo tu i takvu žrtvu ljubavi jest prostor vjere i ljubavi u našoj duši kao uzdarje Bogu koji nas, po vjeri, "pripušta" u otajstvo svoga Sina.

25. 12. 2003. - BOŽIĆ - ROĐENJE GOSPODINJE

Iz 52,7-10; Heb 1,1-6; Iv 1,1-18

Bog nam konačno progovori u Sinu

Nakon tolikih poruka, nakon tolikih čudesnih djela, Bog progovara i izgovara svoju posljednju Riječ: Sina. Ovim smo blagdanom došli do vrhunca poruke poslanice Hebrejima makar smo u današnjoj misi čuli tek prve retke te poslanice. Ali ti prvi redci ove poslanice zapravo bacaju svjetlo na cijelu poslanicu. Bog je stvorio svijet iz ljubavi. On ga uzdržava u ljubavi. On ga i sada vodi po ljubavi. Čovjeka je stvorio na svoju sliku, te mu je čovjek slika Slave koja "hoda" zemljom. Ta "slika" Slave u čovjekovu biću je grijehom narušena. Ali, po Utjelovljenju događa se novo stvaranje i "povrat" originalu. Tako je zapravo utjelovljenje cjelovita i najsnažnija Božja Riječ. To nije tek puka poruka, a ni pouka nego jednostavno uvođenje u otajstvo življenja tako da postajemo slični njegovoj utjelovljenoj Riječi. Naime, Riječ je utjelovljena, a mi smo u Nju kršteni te se danas čuje odjek: "Ti si Sin moj, danas te rodih", a slični će se odjek čuti nad svakim novokrštenikom koji se krštenjem preporuča u sina i kćer Božju. Zato je ovaj odlomak, a i ovaj Božić, poziv na naše preporođenje koje nije tek u prihvaćanju vjere nego u nasljedovanju Onoga po kome smo i u kome smo nanovo rođeni.

28. 12. 2003. - SVETA OBITELJ ISUSA, MARIJE I JOSIPA

1 Sam 1,20-22.24-28; 1 Iv 3,1-2.21-24; Lk 2,41-52

Djeca smo Božja

Svakom novom ljudskom djetetu raduje se sam Bog. Želi ga po krstu učiniti svojim djetetom, baštinikom vječnoga života. Ivanova poslanica nas uvodi u to otajstvo Božjega djetinjstva. Milost kojom smo preporođeni u krštenju daje nam pravo ne samo na ime nego i na "biti", biti djeca Božja. Nama je sada kao u ogledalu, kao u slutnji jasno što to znači biti dijete Božje. Kao što znamo nešto jasnije i nešto bliže što to znači biti dijete u obitelji. Čitajući ovaj odlomak poslanice svetoga Ivana na svetkovinu Svete Obitelji ponajprije razmišljamo o činjenici da je sama obitelj slika i odsjaj Božjega Trojstva i jedinstva na zemlji. Obitelj kao takva jest mnoštvo u jedinstvu, a to jedinstvo je sama božanska osoba Duha Svetoga. Po krštenju i mi primamo tog istog Duha koji nas čini članom velike Božje obitelji - Crkve. Nedostižan, ali stvaran ideal našega kršćanskog življenja jest zajedništvo s Presvetim Trojstvom, snagom jedinstva u Duhu Svetom. Taj isti Duh nas osposobljuje da unutar obiteljskog

života jednako tako ostvarujemo jedinstvo ljubavi snagom i poticajem ne samo naravi nego i milosnog života koji nam je darovan i po kojemu živimo nadnarav. Naravna obitelj jest vrednota. Ali obitelj u kojoj vladaju odnosi milosti jest prava slika Božja na zemlji. Odsjaj njegove Slave i to je ono što će se u nama očitovati.

11. 01. 2004. - KRŠTENJE GOSPODINOVO

Iz 40,1-5.9-11; Tit 2,11.14;3,4-7; Lk 3,15-16.21-22

Krst je "kupelj novoga rođenja"

Danas čitamo spojene dvije božićne poslanice, s polnočke i zornice. Kao što se na Božić objavio Sin Božji u ljudskom tijelu, tako mi - ljudska djeca - po krstu postajemo Božji sinovi i kćeri. Krštenje Isusovo je Otajstvo. On se krsti, ali ne radi toga što mu je taj krst, Ivanov, potreban, nego zato što se kod toga krštenja događa objava samog smisla našega krštenja. Naime, kada se događa krštenje, događa se uranjanje u vodu ili polijevanje vodom, a daleko više, makar bitno povezano, objava našega uranjanja u božanski život. Postajemo baštinici toga božanskog života kojega zovemo milost. Taj božanski život nije nadgradnja nego novi čovjek. Dakle, krstiti se ne znači nadgraditi u sebi narav nego primiti u sebe nadnarav. Zato se apostol trudi dokazati da kršćanin ne može živjeti po zakonu požuda, razvratnosti i sličnih putova jer je posve novi stvor. Ali je ipak na putu i zato su nada i iščekivanje naša putanja. Na toj putanji se trudimo da dobrim djelima živimo to izabranje. Stoga je kršćanin osoba koja bi trebala očitovati stvarnu kvalitetu u odnosu na prijašnja djela, u vrijeme bez krsne milosti. A punina našeg kršćanskog života je snaga Duha Svetoga koja se izlila u nas po tom krštenju i stoga se kršćanin u svom nastojanju i u svojim dobrim djelima ne oslanja na vlastite snage nego surađuje s Duhom koji nam je darovan. Na taj način smo opravdani samim Isusom Kristom i baštinici smo i njegova poslanja i njegova imena.

baštinike vječne sreće. U Isusu Kristu, kojega slavimo kao osobitu Mudrost i Svjetlo Očevo, prepoznavamo da smo, kako to Pavao jedinstveno kaže, sada "zamilovani" u Ljubljenome. No, iz te molitve slijedi odmah i poruka današnjega čitanja, a to je opći poziv na svetost. Ako smo djeca ljubavi Božje, onda smo među sobom braća i sestre i pozvani smo na to zajedništvo života i to po kategorijama svetoga, to znači onoga što nas povezuje u jedinstvo vjere i poslanja kako bismo bili slava Božja. "Svetost" je dakle živjeti s Bogom i s braćom kao "ljubljeni". Druga datost na koju nas Pavao poziva jest mudrost kojom je naš život rasvijetljen Božjim darom - prosvijetljen. Vjernik je čovjek svjetla, ali ne samo zato što očima vidi svjetlost nego zato što u srcu ima svjetlosti i svoja djela rađa iz prosvijetljenoga srca. U tome je, dakle, ona neodoljiva snaga kojom svaki kršćanin i svijetli i grije i privlači.

4. 01. 2004. - DRUGA NEDJELJA PO BOŽIĆU

Sir 24,1-2.8-12; Ef 1,3-6.15-18; Iv 1,1-18

Predodredi nas za posinstvo

Krist je mudrost Očeva koja daje smisao svijetu i životu. U Njemu smo i mi postali sinovima Božjim i tako nam je pokazan konačni smisao života. U prologu poznate poslanice Efežanima apostola Pavla, po njegovom običaju, najprije čujemo njegovu molitvu kojom zahvaljuje i slavi Boga po Isusu Kristu za ona djela što ih on izvede u vjernicima. Pavao zahvaljuje Bogu napose zato što nas oduvijek nosi u svom srcu i kao svoje sinove i kćeri određuje za

ZAVRŠENA DUHOVNA OBNOVA PREČISTOM SRCU MARIJINU

U subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske od 29. studenog do 8. prosinca održana je tradicionalna duhovna obnova u čast prečistom Srcu Blažene Djevice Marije, koja se neprekidno održava od 1851. godine.

Svaku večer u 17 sati vjernici su molili krunicu a potom je bila sv. misa i prigodna propovijed. Okvirna tema ovogodišnjih propovijedi, kao svojevrsni eho Godine krunice, bila je "Krunica - slatki okov koji nas veže s Bogom". U svojim propovijedima devet svećenika je protumačilo dokument **Ivana Pavla II.** "Krunica Blažene djevice Marije" te Otajstva svjetla.

Na svetkovinu Bezgrešnog začeća sv. misu je predvodio subotički biskup **Ivan Péntzes** u zajedništvu sa svećenicima grada i okolice. On je u prigodnoj propovijedi prikazao povijest nastanka dogme o Bezgrešnom začeću te je naglasio kako kršćani prihvaćajući krštenje primaju istu onu milost koju je Marija u samom začeću primila na izvanredan način. Živeći po Božjoj volji kao Marija, mi postajemo braća i sestre Isusa Krista i braća i sestre međusobno, istaknuo je biskup.

Poslije sv. mise kod Gospinog kipa biskup je obnovio posvetu subotičke biskupije Bezgrešnom Srcu Marijinu.

Ova drevna duhovna obnova okupljala je svaku večer lijepi broj vjernika iz svih subotičkih župa.

Istovremeno u franjevačkoj crkvi bila je devetnica u čast Bezgrešnoj na mađarskom jeziku.

A. A.

DUHOVNE VJEŽBE U ĐAKOVU

U samostanu sestara sv. Križa u Đakovu (R. Hrvatska) održane su duhovne vježbe za djevojke od 28. do 30. studenog. Na ovim vježbama okupilo se četrdeset djevojaka iz Đakova, Osijeka i okolice. Na susretu su sudjelovale i djevojke iz naše biskupije i to iz Selenče i Subotice predvođene katehisticom **Kristinom**.

Tema susreta je bila "Želim sretnu obitelj". Glavna voditeljica duhovnih vježbi bila je **s. Meri Gotovac** sa svojom sestrom **Nevenom Kudić**. Predavanja i sv. misu predvodio je vlč. **Tomislav Čurluka**.

Sva tri dana djevojke su mogle uz molitvu, pjesmu, razgovor, predavanja te u radu u grupama sve dulje razmišljati o problemima današnjih obitelji ali i o mogućnostima kako izgrađivati što bolju i sretniju obitelj. Zadnja večer protekla je u radosti, smijehu kroz razne igre, a bilo je i plesa...

Djevojke su na završetku ovih vježbi napravile "pravila sretno obitelji" koja su potom ponijele kući da bi po njima živjeli sretno svi članovi njihovih obitelji.

Prije povratka djevojke su posjetile katedralu, biskupski dom i sjemenište gdje su susrele naše bogoslove i studente koji tamo studiraju.

Zanimljiv je bio susret i razgovor s časnom majkom **Franciskom Molnar** koji će ostati u lijepom sjećanju kao i plodonosne ove vježbe.

Kristina Ralbovski

JUBILEJ FIRME "ELGI" ZAPOČEO SV. MISOM

U prekrasnoj crkvi sv. Križa u Dudovoj šumi u Subotici kod župnika **Imrea Ehmána** zakazao je zahvalnu sv. misu **Gabriel Kujundžić**, vlasnik firme "ELGI" u Subotici.

Okupili su se članovi obitelji **Gabriela** i **Snežane**, sinovi **Dalibor** i **Davor** te kćerke **Daniela** i **Dijana**. Pored njih su bila mnogobrojna braća i sestre sa članovima svojih obitelji, te članovi firme, suradnici i poslovni partneri. Po riječima župnika, "više je bilo svijeta nego na nedjeljnim misama". Sv. misu zahvalnicu predvodio je vlč. **Josip**, vajštanski župnik i rođeni brat slavjenika. Pjevanje i sviranje je predvodio mladi subotički orguljaš i zborovođa **Miroslav Stantić** s pjevačima iz velike obitelji Kujundžić. Tako je započelo slavljenje desetogodišnjeg jubileja privatne elektroinstalaterske firme "ELGI".

Pitanje zašto slavlje započinje sv. misom Gabriela je obradovalo. Odgovorio je da se raduje što može zahvaliti Bogu za sve što je uspio u poslu a sada ga je posebno obradovalo da su baš na toj zahvalnici bili prijatelji drugih vjera, naročito pravoslavni. Poštuju oni Gabriel ali poštuju i ono što je Gabrielu sveto.

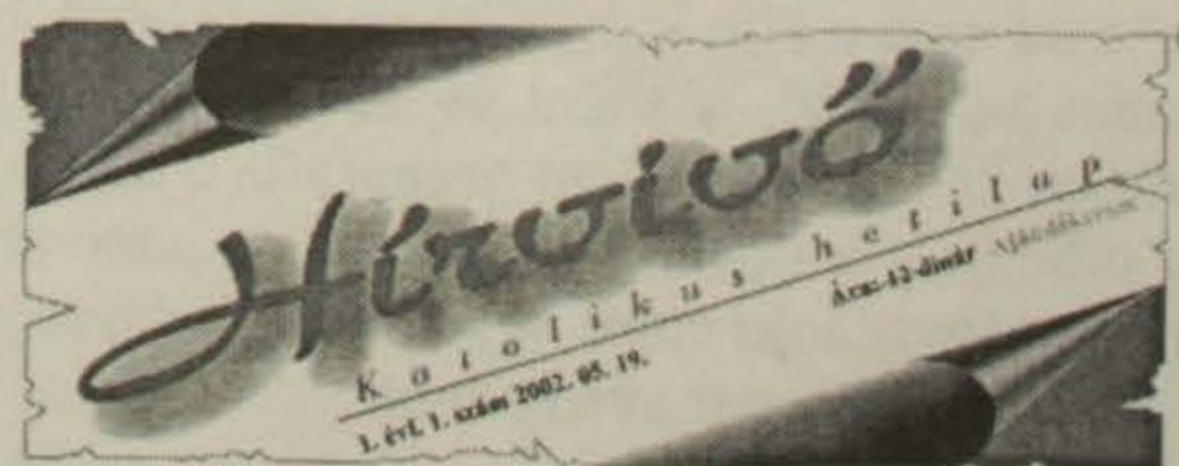
Vozila "ELGI" se mogu često vidjeti u Subotici jer Gabriel radi sa svojim suradnicima puno manjih i većih objekata kao što su "Hala br. 4" na "Buvljaku", Vinarija "Vinski dvori", "Eurocoop" (u Subotici) a i Motel na Zlatiboru.

Od crkvenih objekata, evo nekih: rasvjeta crkve sv. Roka i tamošnji župni dvor u Subotici, Samostan časnih sestara Kćeri milosrđa, održavanje kompletne elektroinstalacije u subotičkoj katedrali bazilici sv. Terezije Avilske. Napomenimo i to da je Gabriel često bio "sponzor" kada je to trebalo.

Uspio je Gabriel poslove pošteno poraditi i djecu dobro odgajati. Stignu oni uz školu i na sportske treninge, na učenje folklor, kompjutera ili jezika ali stignu oni i na redoviti vjeronauk, kako školski, tako i župni. Nedjeljne i blagdanske sv. mise se ne propuštaju. Zato on slavi.

Drugi, i vremenski duži dio proslave, odvijao se u dvije večeri u dvorani "Kod Balinta" uz dobru muziku ansambla "Hajo" i u "Elzi pod tornjem" uz ansambl "Ravnica".

GK

OBNOVA REDOVNIKA I REDOVNICA

*"Što bi bilo od svijeta kad ne bi bilo redovnika i redovnica"
(sv. Mala Terezija)*

U franjevačkom samostanu u Subotici 12. prosinca održana je obnova redovnika i redovnica SCG. U samostanu se okupilo 53 redovnice raznih družbi, 9 redovnika i 3 osobe koje razmišljaju o posvećenom životu. Na obnovi su sudjelovali nadbiskup beogradski **mons. Stanislav Hočevar** i mjesni biskup **dr. Ivan Péntzes**. Predavanje na temu "Redovnici Srbije i Crne Gore i nova evangelizacija" održao je pater **dr. Tadej Vojnović**, OFM. On je na početku izlaganja posvijestio činjenicu da su i prije redovnici u povijesti obraćali Europu i donosili joj Krista. Također je postavio više pitanja koja kao zajednica, pojedinac i Crkva moramo postaviti i na njih odgovoriti! Što današnje društvo očekuje od mene - nas? Kako današnjem čovjeku približiti evanđelje? Kako ga svjedočiti i kome? Kako navijestiti Krista današnjim obiteljima? Da li shvaćamo da je moje - naše poslanje poslanje cijele zajednice i Crkve? U crkvi ne možemo dijeliti ljude i Katolička crkva ne smije biti nacionalna! U crkvu su pozvani svi.

Na ova pitanja potrebno je odmah i kvalitetno odgovoriti i u djelo ih provesti. Naš cilj u svakom problemu i naviještanju Krista je da upravo ondje gdje živimo i radimo donesemo Krista, a ne sebe.

Euharistijsko slavlje predvodio je nadbiskup Hočevar a s njim su suslavili biskup Ivan i braća svećenici koji su sudjelovali u obnovi. Propovijedao je mjesni biskup te u propovjedi istaknuo da se ne smijemo bojati ako nas je malo i nema opravdanja ako se držimo zatvoreni i ne navještamo evanđelje na koje smo pozvani. Čuda se i danas događaju u Crkvi. S tim u vezi spomenuo je novu blaženicu Mariju Petković- utemeljiteljicu sestara Kćeri milosrđa: "Da joj se ni jedno čudo nije priznalo u crkvi, trebalo bi joj se priznati ovo koje se dogodilo, a to je otvorenje vrtića koji nosi njezino ime, prvog katoličkog vrtića u našoj državi. Zato, dragi redovnici i redovnice, samo hrabro u navještanju Krista", rekao je subotički biskup Ivan. Euharistijsko pjevanje vodila je **s. Mirjam**, a za prikazne darove se pobrinula **s. Bosiljka**, pa se tu našao adventski vijenac i tradicionalni bunjevački "Božićnjak". Poslije euharistije uslijedio je zajednički ručak te posjeta vrtiću "Marija Petković" i župi sv. Jurja. Popodnevni program je bio u pobožnosti koju je vodila **s. Blaženka**.

s. Iva

DEBI - ALBUM ANSAMBLA "RAVNICA"

Ansambl "Ravnica" izdao je nedavno album pod nazivom "Šta je ostalo". Ovo je plod petogodišnjeg rada na što su ponosni članovi ovog sastava: **Branko Ivanković Radaković** (harmonika), **Josip Francišković** (basprim, glavni vokal), **Nikola Jaramazović** (basprim), **Mario Tikvicki** (basprim, čelo), **Marinko Ivanković Radaković** (kontra), **Miroslav Kujundžić** (bas).

Album sačinjavaju četiri "tradicionala" i sedam pjesama novijeg zvuka. Razlog ovakvog mixa je težnja članova da na svojstven način zabilježe kola koja svi vole, kao i da novim kompozicijama zainteresiraju mladu publiku za ovu vrstu glazbe.

Aranžmane su radili **Vojislav Temunović**, **Dubravko Isakov**,

Stipan i **Nikola Jaramazović** i sami članovi ansambla.

Svim ljubiteljima tamburaške glazbe toplo preporučam ovaj CD i kasetu koji se mogu kupiti u Galeriji "Subotica" (ispod Gradske kuće), u župi sv. Roka i kod članova ansambla.

Jelena Kujundžić

PROSLAVA 25. OBLJETNICE IZDAVAČKE KUĆE AGAPE

U Franjevačkom samostanu (Bonaventurianum) u Novom Sadu, 13. prosinca 2003. proslavljen je srebrni jubilej - 25 godina postojanja, katoličke izdavačke kuće "Agape". Proslavu su svojim prisustvom uzveličali **Eugenio Sbarbaro**, apostolski nuncij u SCG, **mons. Stanislav Hočevar**, nadbiskup beogradski, **mons. László Huzsvár**, biskup zrenjaninski, biskup ordinarij **mons. dr. Ivan Péntzes**, o. **Lucije Jagec**, OFM provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, franjevci iz Beograda, Zemuna, Subotice i Novog Sada, te mnogi urednici katoličkih medija u SCG. Program je započeo otvaranjem izložbe izdanja izdavačke kuće Agape, nakon toga je o. **dr. Karlo Harmath** OFM, direktor Agapea upoznao prisutne s poviješću i djelovanjem ove izdavačke kuće. Nadovezao se na ovo predavanje biskup **László Huzsvár** koji je i sam bio urednik vjerskog časopisa *Hitélet* na mađarskom jeziku koji slavi 40 godina postojanja, a koji sada izdaje Agape.

Svetu misu je predvodio **Eugenio Sbarbaro**, apostolski nuncij, s prisutnim biskupima uz koncelebraciju više svećenika. On je prenio Papine posebne pozdrave i na kraju podijelio papinski blagoslov, a nakon svete mise blagoslovio **KATOLIČKI RADIO MARIJA**, čiji je direktor postao **dr. Tadej Vojnović**. Ovaj radio je upravo nakon blagoslova počeo svoje emitiranje direktnim prenošenjem ove svečanosti i pozdravnih govora te obraćanja slušateljima triju biskupa.

Nakon pauze za bratski agape, predavanje je imala **dr. Dubravka Valić**, predsjednica Upravnog odbora novosadske novinarske škole, na temu "Vjerske zajednice, mediji i demokratizacija - rezultati i zaključci dvaju simpozija". Uslijedila su kraća predavanja koja su održali o. **Leopold Rochmes** OFM, generalni vikar beogradske nadbiskupije i urednik časopisa *Blagovijest*, **s. Emanuela Žerdin** iz Media centra Beogradske nadbiskupije, **preč. Roman Miz**, grkokatolički župnik u Novom Sadu, pisac, urednik lista na rusinskom jeziku *Dzvoni*, **preč. Andrija Anišić**, urednik katoličkog lista na hrvatskom jeziku *Zvonik*, vlč. **mr. László Szungyi**, urednik vjerskog programa na mađarskom jeziku na radiju u Temerinu i Novom Sadu, te **Čaba Kovač** iz Subotice.

Č. Kovač

NUNCIJ O IZDAVAČKOJ KUĆI "AGAPE"

NA DOBROM STE PUTU

Na početku svečane sv. mise zahvalnice o 25. obljetnici rada izdavačke kuće "Agape", apostolski nuncij Svete Stolice u Beogradu **mons. Eugenio Sbarbaro** je međuostalim rekao: "Osobito sam radostan što mogu sudjelovati na 25. obljetnici zaslužne izdavačke kuće "Agape" i što mogu prenijeti vam posebni blagoslov Svetoga Oca o. Karlu Harmathu za njegov neu-

Događanja u Subotičkoj biskupiji

moran i zaslužan rad kao i svim članovima franjevačke zajednice i onima koji su u proteklih 25 godina dali svoj doprinos uspjehu ove važne inicijative.

Kao predstavnik Svetoga Oca ovdje sam da izrazim u ime Pape zahvalnost i potpunu podršku raznim aktivnostima izdavačke kuće "Agape".

Ivan Pavao II. ne propusti nijednu priliku da podcrta važnost koju imaju mediji u širenju evanđeoskih vrijednosti i u ostvarenju "nove evangelizacije" u ovom rastrganom i površnom svijetu sklonom potrošačkom mentalitetu. Crkva osjeća da je vašim djelovanjem olakšano božansko poslanje koje je izraženo u Gospodnjoj zapovijedi svojim sljedbenicima: "Idite po svem svijetu propovijedajte evanđelje svakom stvorenju...". Vi ste, dragi oci franjevci, sve to činili odlučno, hrabro i velikodušno, nadvladavajući ne male poteškoće i prepreke snagom vjere, molitve i uz pomoć zajednice vjernika koja se ovdje okuplja.

Dragi oče Karlo, drago oci franjevci, dragi suradnici izdavačke kuće "Agape", od jučer i od danas, najiskrenije hvala za postignute ciljeve i za one koje ćete još postići. Moje želje i moj savjet je da nastavite, možda s obnovljenim snagama, vaše izdavačko zalaganje: na dobrom ste putu... /Zv/

* * * * *

UPOZORENJE!

"SLATKI HLEB IZ VATIKANA" JE IZ VRAČARSKE KUHINJE

Mnogi su mi se vjernici obratili ovih dana s pitanjem što znam o "VATIKANSKOM KOLAČU" (slatkim hlebu iz Vatikana). Radi se, naime, o tijestu koje kruži od kuće do kuće. Nude ga prijatelji prijateljima uz određeni recept kako s tim tijestom treba postupati kroz deset dana, a onda ga ispeći kao kolač koji onda trebaju jesti svi članovi obitelji jer, kako piše u receptu, "on donosi obitelji sreću i ispunjenje želja". O čemu se radi? Riječ je o jednom u nizu "lanaca" koji potječu iz nečije vračarske kuhinje baš kao i dosadašnji "lanci", na pr. "Lanac sv. Antuna" ili "Pismo Gospe Lurdske".

Ovog puta netko tko se bavi magijom dosjetio se kako da "zavodi i zaglupljuje narod" s ovim "slatkim kruhom" iz Vatikana.

Evo što, međuostalim, piše u receptu koji se dobiva uz tijesto! Prijatelji ili rodbina nude jedni drugima komadić tijesta uz recept na kojem piše što treba činiti. Važno je da tijesto bude u staklenoj ili plastičnoj posudi (!), zatim ga treba kroz deset dana mijesiti i to obavezno "drvenom varjačom", mora biti "prekriveno papirnom salvetom" i mora se "držati na sobnoj temperaturi". Četiri dana ga treba samo promiješati, petog dana treba dodati 3 dcl mlakog mlijeka, 30 dkg oštrog brašna, 30 dkg šećera" i opet promiješati, zatim četiri dana opet samo promiješati, a desetog dana dodati isto što i petog dana i to podijeliti na četiri dijela, a u svoj dio dodati još tri jajeta itd... Svoj dio treba ispeći i trebaju ga jesti svi ukućani, a tri takva tijesta treba dati drugima.

Očito, oni koji se u našem gradu bave magijom - a ima ih, kako i ovaj slučaj dokazuje, prilično - žele unositi nemir, a ne mir u mnoge naše sugrađane i "zaluđivati" ih lažnim obećanjima sreće, a možda - ovog puta - narušiti im i zdravlje. Kakve li gluposti! Najtužnije je to što mnogi vjeruju u to i mnogi su taj recept već primijenili. Dovoljno je pomisliti kako se inače pravi kolač ili kruh. Tko bi "normalan" čuvao tijesto deset dana? I tko može povjerovati da sreća i ispunjenje želja dolazi na takav način? Tužna je činjenica da su ovoj magiji mnogi nasjeli, a posljedice tek dolaze. Upravo sam danas čuo kako jedna osoba teško pati zato što nije mogla pronaći osobe kome će dati tijesto i sad iz dana u dan živi u strahu što će joj se dogoditi. Kome ovo treba?!

VJERNICI ZNAJU DA BOŽJI BLAGOSLOV NE DOLAZI U NAŠ ŽIVOT PO MAGIJSKIM ČINIMA, NEGO PO MOLITVI I ŽIVLJENJU KRŠĆANSKE VJERE, KAO I PO POŠTENOM I MARLJIVOM RADU! VJERNICI TAKOĐER ZNAJU DA SVAKA

BOLEST I POTEŠKOĆA NIJE PROKLETSTVO JER JE ISUS REKAO: "TKO HOĆE BITI MOJ UČENIK NEKA SE ODREČE SAMOGA SEBE, NEKA UZME SVOJ KRIŽ SVAKI DAN I NEKA IDE ZA MNOM." Životni križevi, koje nosimo strpljivo i s ljubavlju, postaju nam izvorom blagoslova i spasenja. Isto tako svi vjernici, a i drugi ljudi trebali bi znati da primajući u kuću bilo kakav vračarski, magijski predmet otvaraju vrata sotoni i njegovom utjecaju u njihovom životu i navlače na sebe i svoju obitelj nesreću, a često i bolest i prokletstvo. Zato, klonite se "slatkog hleba iz Vatikana", koji s Vatikanom ni s Bogom ni sa srećom nema ništa!

Mislim da bi, što se tiče ovoga "slatkog hleba", i sanitarna komisija trebala stupiti u akciju da ne bi došlo do pojave zaraze, jer je tijesto sumnjivog porijekla već i samim tim što se čuva u tko zna kakvim higijenskim uvjetima.

*Andrija Anišić, profesor
moralne teologije na
TKI Subotičke biskupije*

IZLOŽBA BOŽIČNJAKA

Katolički institut za kulturu povijest i duhovnost "Ivan Antunović", u okviru svog Etnografskog odjela "Blaško Rajić" Subotica, priredio je 7. izložbu božićnjaka pod nazivom "Božićnjak 2003". Izložba je otvorena u utorak, 16. prosinca u predvorju Gradske kuće u Subotici i traje do 23. prosinca.

Svoje su radove izložile žene vještih ruku i sa smislom za lijepe običaje Bunjevaca u vrijeme Božića iz Subotice i Sombora s okolnim naseljima.

Izložba božićnjaka održana je i u Somboru u prostorijama i organizaciji HKUD "Vladimir Nazor" u subotu 13. prosinca na kojoj su sudjelovali i Subotičani.

Božićnjak je jedan od svečanih kvasnih pletenih kruhova, koji se peče od bijelog brašna s jajima i težak od jednog do dva kg. Ovakvi kruhovi se kod nas zovu "kolači" a od tih je jedan "božićnjak". Njega "reduše" urese po površini pletiva pečenim figurama od tijesta u obliku sv. Obitelji i sa svim životinjama koje se nalaze na salašu, osim što nema konja. Tu su i sv. tri Kralja. Ove figure domaćica izrađuje po svom ukusu, vještini i umjetničkom daru. Ovakav božićnjak se na Badnje večer stavlja pod "granu" (obično jelku ili rjeđe bor) i pored jaslica s Isusom a tamo ostaje do Nove godine kada se u podne rasiječe i podijeli svim ukućanima po komad. Ko dobije komad u kojem nađe novčić što ga je domaćica stavila u tijesto pri "zakuvavanju", taj će "imati sriće".

Ovom izložbom se uljepšava prostor naše Gradske kuće prije Božića. Nakon zatvaranja izložbe božićnjaci se stavljaju kod "Betlehema" u crkvama, samostanima, sjemeništu, vrtiću, količevki i dr. Najljepši se predaje kao prinosni dar biskupu na pontifikalnoj božićnoj sv. misi a poslije se ostavlja u "Betlehem" kod jaslica s Isusom.

G. Kujundžić

PRIREDBA ZA MATERICE

Jedan od najljepših bunjevačkih običaja - materice - proslavljaju i djeca i odrasli; svatko svojoj majci čestita i zahvaljuje a majke daruju svoju djecu. Treća nedjelja adventa u subotičkim crkvama bila je sva u znaku majki i "nana". Kao i svih prethodnih godina, u crkvi sv. Roka ovaj blagdan se obilježava pod svečanom sv. misom prigodnim programom, a centralna proslava je nakon večernje sv. mise.

Ove su godine svoj program izvela djeca iz vrtića "Marija Petković" sa svojim odgajateljicama **Marinom, Željkom, Dijanom** i **s. Ivom**. Mališani su izmamili dugotrajan aplauz i mnogo smijeha. Školska i vjeronaučna djeca također su se uključila pjesmom i recitacijama te kraćim skečom. Ono što su mladi glumci najduže pripremali uz budno oko **s. Bosiljke**, bila

je predstava "Suzana" koja ima duboku poruku. Mladi su poručili da ni najveća tragedija, smrt roditelja, ne može uništiti vjeru u Boga.

Župnik **Andrija Anišić** je čestitao svim prisutnim majkama materice i zahvalio **Ivanu Stipiću**, direktoru OŠ "Ivan Milutinović", što je i ove godine otvorio vrata fiskulturne dvorane za brojnu publiku jer je župna vjeronaučna dvorana postala premlena. /K. Č./

* * * * *

UZ NEDJELJU CARITASA

"Ljubav sve vidi"

Ove godine, godine Krunice, mogli smo na osobit način zajedno s Marijom biti u Kani Galilejskoj i razmišljati o potrebama svojih bližnjih, kao što je to ona prva vidjela i odmah pokušala riješiti. Jasno, u ime Isusa Krista. Zato nam Marija postaje modelom kako primijetiti problem i kako ga riješiti. Nastojmo zato "živjeti" Mariju, jer je ona sva u molitvi, u Duhu Svetom, u Riječi Božjoj koju savršeno ispunjava. Ona je sva uronjena u Boga. I mi trebamo slijediti Mariju da bismo mogli VIDJETI potrebe svojih bližnjih - biti povezani s Bogom. Naime, koliko smo uronjeni u Boga koji je "Caritas - Ljubav" toliko i tako ćemo biti spremni ljubiti. Da je ljubav prema Bogu povezana s ljubavlju prema bližnjima vidimo i na primjeru iz prirode: koliko je biljka povezana s korijenom toliko raste i donosi plodove. Ali ako joj odsiječemo korijen, ona onda propada, suši se, vene. Zato ljubav prema Bogu (korijen) nužno proizvodi u nama ljubav prema bližnjemu, pravu ljubav koja donosi plodove (biljka) i otvara se prema drugima, osjeća i vidi sve.

O tome nam govori i nova blaženica Majka Terezija. Na upit jednog novinara kako može izdržati, raditi s teškim bolesnicima, gubavcima, ona odgovara: "Ni jedan dan ne bih mogla izdržati, a da ne molim i ne primam Isusa u sv. Pričesti." I ne samo to. Ona je "progledala", vidjela što uistinu treba činiti tek kad je otkrila da u svakom siromahu, bolesniku, napuštenom, boravi Isus Krist. Tako nam ona, nadalje, govori da je jednom prolazila pored raspadajućeg gubavca i nije mogla izdržati težak miris koji se osjećao te se okrenula na drugu stranu. Ali čim je samo malo prošla pored njega, čula je u duši jedan glas: "Pored mene si prošla Terezo!" Tada joj je postalo sasvim jasno da je to Isusov glas, vratila se natrag i poljubila je bolesnika. Tako je ona postala mistik, kontemplativac u svakodnevnom životu. Ona je znala prepoznati Isusa u bližnjima i znala je vidjeti njihove potrebe.

Svatko od nas može otkriti svoj dar - talent, kojim može pomoći bližnjima: nasmiješiti se bolesniku, uputiti mu toplu riječ, stisnuti ruku umirućem. Potrebno je pokazati svoje darežljivo srce svima onima koji su u potrebi. Samo treba pogledati oko nas i uočiti sve one kojima možemo pomoći.

Kršćanin, naime, nema slobodnog vremena i mira doklegod na zemlji postoji i jedan bolesnik, i jedan gladan, i jedan zatvorenik, i jedan ožalošćen, drogiran, hendikepiran, ili siročić, udovica...

meditaciju pripremio: vlč. Vladislav Varga

Čokolada na dar!?

U ladici sam "otkrila" ostatke moje omiljene "Milka" čokolade što mi je prijatelj poslao - lijep znak pažnje.

Posegnula sam za prvom kockicom. I onda drugom, i trećom ... najbolje da se tu zaustavim. I kad sam malo poslije ugledala zgužvani ljubičasti komad papira, pomislih: kako smo samo mi ljudi jadni. I kontradiktorni. Danima ništa ne jedemo da bismo poslije bili bolesni od gomile pojedene hrane. Ili, danima ništa ne pijemo da bismo onda popili "cijelo bure".

No, da je to bila jedina misao koja mi je zaokupila misli. Sjetila sam se i milijuna gladnih u svijetu. I bogatih i svih onih koji ne kriju da za komad odjeće, nakita ili nečeg drugoga bacaju "teško stečene" milijune. Možda bi to bilo dovoljno pa da se utješim - jer ja ne spadam u tu kategoriju. Ali, ni to nije oprav-

danje. Nije na meni drugima suditi. Zar ne upravljam i ja svojim životom? I svime što mi je s njim i u njemu darovano?

Ova čokolada bila je samo povod da razmislim o jednom gorućem problemu. U životu zasigurno ima puno više od obične čokolade za čim ljudi čeznu. Znam da jedna čokolada ne može nahraniti milijune gladnih. No, koliko često makar pomislimo na njih? UNICEF-ovih je ambasadora dobre volje svuda po svijetu ... Jesam li i ja na to pozvana?

Ne trebam ja putovati po svijetu da bih sreća gladne. Moje je okruženje - "moja Afrika". I siromah, hrom, i slijepac - svi su oni stanovnici "moje Afrike". Susrećem ih svakodnevno.

Bila bih sretnija da sam se samo malo ranije sjetila da možda postoji netko kome ću darovati posljednje kockice omiljene čokolade.

Gledam u budućnost! Dao nam Gospodin srce otvoreno, srce darežljivo - ono koje doista ljubi.

Željka Zelić

HRVATSKI KULTURNI CENTAR "BUNJEVAČKO KOLO" SUBOTICA

MUZIČKI ODJEL

raspisuje

NATJEČAJ

za kompozicije koje će se izvesti na
IV. "FESTIVALU BUNJEVAČKI PISAMA"

Festival će se održati
u lipnju (juni) 2004. godine u Subotici

Osnovna svrha ovoga festivala je promocija i popularizacija nove bunjevačke glazbe i poticaj svima, a posebno mladim ljudima, da i sami doprinesu očuvanju i unapređenju kulturne baštine svoga roda i naroda.

PROPOZICIJE KONKURSA:

1. tekst i muzika trebaju prezentirati život i običaje bačkih Bunjevaca;
2. tekst pjesme mora biti pisan ikavicom ili ijekavicom;
3. pjesma može imati 3 do 4 strofe;
4. dužina pjesme je 3 do 4 minute;
5. note (melodija, akordi) i tekst treba dostaviti u dva primjerka;
6. uz tekst i melodiju obavezno dostaviti i demo snimak;
7. radovi prethodno ne smiju biti izvođeni (premijerno izvođenje);
8. jedan autor može dostaviti najviše tri kompozicije;
9. primljeni materijali se ne vraćaju;
10. radovi se šalju pod šifrom, a rješenje šifre (ime, prezime i adresa autora, po mogućnosti i kontakt telefon) mora biti u posebnoj, zatvorenoj kuverti.
11. nakon odabira najboljih radova, stručna komisija će autore izvijestiti o rezultatima;
12. festival se organizira isključivo na volonterskim principima, te se radovi neće honorirati;
13. autor kompozicije koja je odabrana za izvođenje na festivalu samim slanjem kompozicije daje svoj neopozivi pristanak da se kompozicija studijski snimi i izda na nosaču zvuka i videokaseti radi popularizacije festivala.

Konkurs je otvoren

od dana objavljivanja do 29. II. 2004. godine.

Kompozicije slati na adresu:

**HKC "Bunjevačko kolo" Subotica
Preradovićeve 4, s naznakom
ZA IV. "FESTIVAL BUNJEVAČKI PISAMA"**

NAJBOLJI RECITATORI U OSIJEKU

Pobjednici na I. i II. smotri recitatora na hrvatskom jeziku, njih pedesetero, otputovalo je 22. studenog na jednodnevni izlet u Osijek u organizaciji Hrvatske čitaonice. Najbolje recitatore iz Vojvodine primio je u gradskom Poglavarstvu gradonačelnik **Zlatko Kramarić** i darovao Srijemu, Somboru i Subotici knjige za uspomenu na ovaj susret. U ime odjeljenja za društvene djelatnosti djecu je dočekala **Jasminka Novak-Kovač** koja je od samog početka podržala inicijativu da Poglavarstvo bude domaćin vojvođanskoj djeci i omladini.

Program posjete pripremila je **Ljerka Hedl** te je u društvu **Grgura Marka Ivankovića**, višeg kustosa osječkog Gradskog muzeja, provela recitatore kroz Gradsku i sveučilišnu knjižnicu gdje ih je dočekao ravnatelj **Dragutin Katalenac**. Knjižnica ih je toliko oduševila, napose najmlađe, da ih nije bilo lako nagovoriti da krenu u dječje kazalište. Topao doček u kazalištu potvrdio je osječko gostoprinstvo. U ime kazališta riječi dobrodošlice djeci uputila je ravnateljica **Jasminka Mesarić**, a **Lidija Kunder**, glumica ovog kazališta demonstrirala je svoj rad u okviru glumačkih radionica. Članovi njenog Dramskog studia izveli su generalnu probu predstave s kojom su već sljedećeg dana nastupili u Zagrebu u okviru "Forum maratona".

Nakon stručno vođene šetnje po osječkoj tvrđi punu pažnju dobio je MC Donalds gdje su se svi dobro osvježili i na kraju uz mnoštvo balona posjetili jednu od vrhunskih izložbi fotografije "National Geographic" u prostoru Osječkog narodnog kazališta.

Nakon bogatog programa slijedio je i posjet Đakovu. Nezaobilazna đakovačka katedrala plijenila je pažnju. Sve ovo ne bi bilo tako lijepo da uz osječke domaćine nisu tu bila i četvorica naših bogoslova, **Vlado, Marijan, Vjeko i Dragan**, koji su s nama bili i u Osijeku a onda se potvrdili kao dobri domaćini u Đakovu. Proveli su svoje goste kroz bogosloviju i pokazali im gdje i kako žive s ponosom ističući da je ovo moderan dom s puno mogućnosti za napredovanje u duhovnom zvanju ali i u stjecanju znanja.

Za ovako divan izlet u Osijek i Đakovo osim Poglavarstva grada Osijeka zaslužna je i Skupština općine Subotica, tajništvo za obrazovanje, koje je osiguralo autobusni prijevoz i pokazalo da cijeni napore hrvatske zajednice u očuvanju svog materinjeg jezika a s time i identiteta. /K. Č./

Enes Kišević u Subotici

Poznati hrvatski glumac i pjesnik iz Zagreba, **Enes Kišević**, predstavio je u petak, 21. studenog u svečanoj dvorani subotičke Muzičke škole novu zbirku pjesama *Svjetlost je tvoja sjena* i za publiku koja je znala cijeliti umjetnički biser priredio nesevakidašnji doživljaj. Vratio nas je ovaj pjesnik u neka "stara"

vremena u kojima je bila brojnija publika na ovako vrijednim večerima poezije.

U glazbenom dijelu nastupio je **Daniel Gros** na klaviru (Beč), a od domaćih glazbenika nastupili su talentirani učenici Muzičke škole **Darko Varga** (klavir) i sopranistica **Pamela Kiš** uz klavirsku pratnju **prof. Judit Papilion**. Voditeljica večeri bila je **Jadranka Gros** iz Beča, a večer su organizirale Hrvatska čitaonica i Muzička škola u suradnji s firmom "Grimex - International Vienna". /K. Č./

DRUGI DANI BALINTA VUJKOVA

Subotica, 27. i 28. studeni 2003.

Dani hrvatske knjige i riječi

Dvodnevni skup pod nazivom "Dani Balinta Vujkova" održan je po drugi put u organizaciji Hrvatske čitaonice 27. i 28. studenog 2003. godine. Po broju sudionika i kvaliteti radova, broju objavljenih knjiga i CD-a, ovaj je skup zabilježio kvalitativan pomak. U znanstvenom skupu sudjelovali su jezični i književni stručnjaci, književnici, etnolozi i prevodioci iz Zagreba (Hrvatska), Pečuha (Mađarska) i iz Vojvodine čime je skup dobio međunarodni karakter. Tema skupa bila je *Mjesto dijalekta u suvremenom hrvatskom jeziku i književnosti*. Na ovu temu govorili su **mr. Sanja Vulić** iz Zagreba, **dr. Janja Prodan**, **dr. Ernest Barić** i **mr. Stjepan Blažetin** iz Pečuha, **Petko Vojnić Purčar** iz Novog Sada, te **Judita Rafai**, **Maija Molcer**, **Lazar Merković**, **Milovoj Prčić**, **Milovan Miković**, **Tomislav Žigmanov**, **Zvonko Sarić** i **Katarina Čeliković**.

Prvi dan započeo je svečanim otvorenjem u velikoj vijećnici Gradske kuće, Na samom početku je **Franjo Vujkov**, sin našeg najvećeg sakupljača narodnog blaga **Balinta Vujkova**, otkrio bistu svoga oca, rad akademskog kipara **Save Halugina**. Ova će bista biti smještena ispred školske knjižnice u OŠ "Ivan Milutinović" u kojoj se izučava hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture i gdje su odjeljenja na hrvatskom jeziku, a ujedno je ova škola najbliža kući Balinta Vujkova. U programu ove večeri književnik i predsjednik Organizacijskog odbora **Lazar Merković** je prikazao realizaciju zaključaka tijekom prošle godine u svom radu pod nazivom "OD DANA DO DANA", književnik **Milovan Miković** je predstavio književnu produkciju u 2003. godini, a publicist **Zlatko Romić** zvučnu ediciju - pet novih CD-a.

Otvorenju II. "Dana Balinta Vujkova" prisustvovala je generalna konzulica Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici **dr. Jasmina Kovačević**, predsjednik Izvršnog odbora SO Subotica **Árpád Papp**, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća (HNV) **mr. Josip Ivanović**, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a **Lazo Vojnić Hajduk**, predsjednik Hrvatskog akademskog društva **Dujo Runje** i brojni drugi gosti. Glazbeni ugođaj stvorili su naši najbolji tamburaši, Subotički tamburaški orkestar pod ravnanjem **Stipana Jaramazovića**.

Drugoga dana, na kraju znanstvenog skupa u razgovor se uključio **Stjepan Sučić**, potpredsjednik Matice hrvatske iz Zagreba. On je darovao stotinjak knjiga Hrvatskoj čitaonici otvarajući vrata još boljoj suradnji u budućnosti.

Drugi "Dani Balinta Vujkova" završili su "Multimedijalnom večeri" na kojoj su još jedanput predstavljena pisana i zvučna književna izdanja i to najdražoj publici - učenicima hrvatskih razreda, njihovim učiteljicama a tom im je prigodno uručen po jedan CD s narodnim pripovijetkama. Tijekom večeri prikazan je film "Pripovitka o dijalektu" **Rajka Ljubića**, a u zabavnom programu stihove na bunjevačkoj i šokačkoj ikavici govorile su **Marija Šeremešić** (Sombor), **Marija Turkalj** (Bački Monoštor), **Nevena Mlinko** i **Marija Jaramazović** iz Subotice. Glazbena poslastica bio je nastup ženske pjevačke grupe Kulturno umjetničke udruge Hrvata "Bodrog" iz Bačkog Monoštora i pjevačke grupe Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" koje su otpjevale po nekoliko izvornih pjesama na bunjevačkoj i šokačkoj ikavici. Ovoj svečanosti nazočio je i **Stipan Medo**, tajnik Veleposlanstva R. Hrvatske u Beogradu.

Ovako ozbiljan program okupio je većinu naših pisaca i otvorio perspektivu novim odnosima u izdavaštvu.

K. Č.

PROŠTENJE U PANČEVU

Kao i prijašnjih godina, i ove je 4. studenog, na spomendan sv. Karla Boromejskog, u župi Pančevo bilo vrlo svečano. U poslijepodnevnom satima održane su dvije sv. mise, na mađarskom i hrvatskom jeziku. Na prvoj misi propovijedao je **preč. Tibor Koncz**, dekan i župnik iz Boke, dok je na hrvatskoj misi to učinio p. **Stojan Kalapiš**, SDB iz Mužlje. Vjeronaučna djeca su pročitala zazive kod molitve vjernika i prinijela darove kod prikazanja. Na misama su bili i vjernici iz susjednih mjesta: Vojlovice, Starčeva, Ivanova, Jabuke i Opova. Ovo slavlje uzveličali su i svećenici **Lajos Erős**, župnik iz Jermenovaca, dekan **János Fiser**, župnik iz Skorenovca, **József Mellár**, župnik iz Ivanova, **László Gyuris**, župnik iz Vršca, te **preč. Josip Matanović**, župnik iz Bele Crkve. Riječi zahvale na kraju je uputio domaći župnik **Mihály Erős**.

Nenad Ješić

Svečanom sv. misom u srijedu 19. studenog vjernici Opova proslavili su spomendan svoje zaštitnice sv. Elizabete Ugarske. Veliki broj vjernika ispunio je crkvu do posljednjeg mjesta. Inače je Opovo mješovito mjesto u kojem je oko 650 katolika, liturgijski jezik je hrvatski. Od 1999. godine župnik je **Mihály Erős**, koji je ujedno i pančevački župnik, gdje i stanuje. Blagdanku sv. misu predvodio je p. **Ciril Zajec**, SDB iz Beograda, uz kojeg su suslavili **László Gyuris**, župnik iz Vršca, te **József Mellár**, župnik iz Ivanova, koji je i propovijedao. Propovjednik je ukazao na primjer sv. Elizabete i njenu velikodušnost koji i mi trebamo slijediti darujući makar dijelić svoga imutka ljudima u potrebi.

Mladi iz župe lijepo su pjevali pod misom, a djeca su pročitala molitvu vjernika. Pater Ciril je pozvao vjernike da se pomole i za pokojnog župnika **Jana Kucharika**, nastradalog prije par godina u prometnoj nesreći.

Uz riječi zahvale, župnik **Mihály Erős** je podsjetio da postoji velika opasnost da padne krov crkve jer su dva crkvena zida "krenula" i apelirao na vjernike da učine sve što mogu da do toga ne dođe. Ovim je upućen apel i svim ljudima dobre volje da pomognu da se sačuva crkva u Opovu koja datira iz 1766. godine. Molimo i zagovor sv. Elizabete da se krov što prije sanira.

Nenad Ješić

IN MEMORIAM

+ GYÖRGY FISER (1951. - 2003.)

U subotu, 15. studenog Gospodin je pozvao k sebi Györgya Fisera, rođenog brata Jánosa Fisera, južnobanatskog dekana.

Pokojnik je rođen u selu Ivanovo, 7. 05. 1951. od oca Györgya i majke Marije r. Bíró. Po zanimanju je bio zemljoradnik. Bio je aktivan vjernik i član Pastoralnog vijeća svoje župe. Nije bilo akcije na župi u kojoj nije sudjelovao.

Gospodin ga je tog subotnjeg poslijepodneva našao sebi dostojnim te ga je, dok je radio za traktorom u polju, iznenada pozvao u svoje Nebesko Kraljevstvo. Sprovođene obrede, 18. studenog predvodio je **preč. Jenő Tietze** uz sudjelovanje p. **Prelata**, generalnog vikara Zrenjaninske biskupije i župnik u Zrenjaninu, te još osam svećenika. Do mjesnog groblja u Ivanovu pokojnika je ispratilo mnoštvo vjernika iz Ivanova, Starčeva, Pančeva, Skorenovca, Kovina i drugih mjesta.

Za pokojnika mole i očekuju susret u vječnosti: roditelji, supruga Ana, sin Mihály i kćer Julijana.

Nenad Ješić

KARDINAL BERTONE U TRODNEVNOM POSJETU SRBIJI

U trodnevni posjet Srbiji u subotu 8. studenoga stigao je genovski nadbiskup novoimenovani kardinal **Tarcisio Bertone** u pratnji svog tajnika i direktora Caritasa Ligurije, a dočekao ih je beogradski nadbiskup **Stanislav Hočevar**. U poslijepodnevnom satima nadbiskup Bertone je sa svojom pratnjom sudjelovao na molitvi Večernje u sabornoj crkvi Srpske pravoslavne crkve, a zatim se susreo s patrijarhom **Pavlom**. U nedjelju 9. studenoga kardinal je boravio u župi Niš, gdje je zajedno s beogradskim nadbiskupom slavio svečanu misu uz sudjelovanje izaslanstva Caritasu Ligurije i Slovenije, koje su pomogle izgradnju novoga Caritasova centra u Aleksincu. Na misi je bio nazočan i niški gradonačelnik i izaslanstvo Srpske pravoslavne crkve.

Popodne je misa slavljena u novoj crkvi u Aleksincu, posvećenoj blaženoj Majci Tereziji. Na misi je bio nazočan i niški vladika **Irinej** sa svojom pratnjom i gradonačelnik toga, nekada jakoga rudarskog centra, a danas grada s visokom nezaposlenošću, bijedom i siromaštvom. Nakon mise kardinal Bertone blagoslovio je novu crkvicu i sliku bl. Majke Terezije, a djeca iz Aleksinca pod vodstvom s. **Ozane** prikazala su kratki prizor iz njezina života i Božjeg poziva. Ta su djeca potomci doseljenika iz Hrvatske, Slovenije, Bosne, Poljske, Slovačke, koji su tu našli posao i novi dom i očuvali svoju katoličku vjeru. Stoga su se vjernici radovali što je među njima boravio komorni zbor iz Moravče iz Slovenije. Mladi pjevači stanovali su po obiteljima, a na svim su svečanostima pjevanjem unijeli u svakidašnjicu novu nadu i radost, da vjernici u Aleksincu nisu zaboravljeni od svoje Crkve.

Blagoslov novoga Caritasova centra bio je dojmljiv događaj. Uz nazočnost Caritasovih suradnika iz Beogradske nadbiskupije, iz talijanske pokrajine i nacionalnog Caritasu iz Slovenije, predstavnika SPC i vlasti, obred blagoslova i rezanje vrpce, izvršili su kardinal Bertone i nadbiskup Hočevar. Centar će biti opremljen za dnevni boravak starih i osamljenih osoba, kao i za ostale Caritasove djelatnosti.

Svoj prvi posjet Beogradu i Srbiji kardinal Bertone završio je u ponedjeljak 10. studenoga, te sa sobom ponio želju tamošnjih vjernika da pomogne dijaspori, kako bi grad Niš, rodno mjesto rimskog cara Konstantina, koji se priprema na proslavu 1000. obljetnice milanskog edikta (2013), dočekao taj jubilej u živoj vjeri u Krista i bratskim odnosima između dvije Crkve. /IKA/

SUSRET CARITASA U BEOGRADU

U Beogradu je 20. i 21. studenoga u organizaciji Caritasu Srbije i Crne Gore održan susret Caritasu s područja nekadašnje Jugoslavije. Središnja tema susreta, koji je otvorio predsjednik BK SiCG nadbiskup **Stanislav Hočevar**, bila je regionalna suradnja Caritasu. Razgovaralo se i o utjecaju socio-ekonomskih i političkih prilika na razvoj Caritasu i mogućnostima europske

Katolička crkva u Vojvodini i SCG

integracije jugoistočne Europe. Odlučeno je da idući susret bude početkom 2004. godine u Sarajevu. Na susretu su sudjelovali predstavnici biskupijskih i nacionalnih Caritasa s područja nekadašnje Jugoslavije, osim predstavnika Caritasa iz Hrvatske i Makedonije. /IKA/

OSNOVANA PRVA EKUMENSKA ZAKLADA ZA POMOĆ U SCG

Nakon dvogodišnjih napora u Srbiji i Crnoj Gori uspjela se registrirati prva ekumenska zaklada za pomoć. Zaklada pravoslavnih kršćana iz Švicarske (HOCS) i Caritas Srbije i Crne Gore zakladu su osnovali na poticaj protojereja **Duška Todovića**, nekadašnjeg predsjednika HOCS-a i župnika srpsko-pravoslavne župe u Zürichu.

Zaklada će pružati socijalnu i pravnu pomoć siromašnima i potrebnima u SCG, osobito ratnoj siročadi kojima će se pravnim savjetima omogućiti da ostvare prava na imovinu u ostalim zemljama nekadašnje Jugoslavije. Prioritet također ima osnivanje javnih kuhinja u većim gradovima. Zaklada nosi ime poznatoga švicarskog kriminologa **Rudolfa Archibalda Reissa**, koji je u ime srpske Vlade istraživao zločine austrougarskih i njemačkih trupa u Prvome svjetskom ratu i kasnije ih predstavio svjetskoj javnosti. Švicarski znanstvenik koji je umro u Beogradu 1929., u Srbiji još uvijek uživa veliki ugled. /IKA/

U SRIJEMU POSTAVLJANJE U SLUŽBU LEKTORA

Na prvu nedjelju došašća 30. studenoga u tijeku prijepodnevnoga euharistijskoga slavlja u župi sv. Roka u Petrovaradinu đakovački i srijemski biskup **Marin Srakić** podijelio je službu lektorata osmorici bogoslova Đakovačke i Srijemske biskupije: **Mateju Glavici** (Ladimirevci), **Krešimiru Jukiću** (Slav. Brod 7), **Borku Jurčeviću** (Babina Greda), **Željku Nikoliću** (Bilje), **Draženu Lučiću** (Gunja), **Dušanu Milekiću** (Petrovaradin 3), **Domagoju Matkoviću** (Ivanovac) i **Stjepanu Šumanovcu** (Bošnjaci). Pozdravljajući uz dijecezanskoga biskupa Srakića i pomoćnoga biskupa i generalnog vikara za Srijem **Đuru Gašparovića**, poglavare Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu na čelu s rektorom **mons. Josipom Bernatovićem**, svećenike iz Petrovaradinskoga dekanata, bogoslove i oko 150 vjernika, domaći župnik i dekan **Marko Kljajić** osvrnuo se na dugu i slavnu, ali i mučeničku povijest Crkve u Srijemu i Petrovaradinu, preporučujući život i pastoralno djelovanje zajednica u Srijemu posebnoj biskupovoj skrbi i solidarnosti cijele biskupijske zajednice. Posebnim kratkim recitalom, označujući nastupanje liturgijskoga vremena došašća, nastupila je i skupina djece.

Nakon euharistijskoga slavlja susret je nastavljen u biskupijskoj kući Srijemskoga vikarijata, u kojoj su već prethodnoga dana bili dočekani i smješteni bogoslovi i sjemenišni odgojitelji. Pohod Srijemu bila je prigoda za upoznavanje s poviješću i pri-likama u kojima danas žive tamošnje župne zajednice. Posebno dojmljiv bio je posjet i molitva u svetištu Gospe Tekijske te kratko razgledavanje župne crkve u Srijemskoj Kamenici. Na putu prema Petrovaradinu bogoslovi su posjetili i župnu crkvu u Sotinu, koja se obnavlja nakon što je u ratu bila razrušena. /IKA/

**Čestit Božić i blagoslovljenu novu 2004. godinu svim čitateljima Zvonika želi
Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost
"Ivan Antunović",
Uredništvo Subotičke Danice (nove)
i Uredništvo Zvonika**

Bilježimo...

IZ ŽEDNIKA U SUBOTICU

Najpoznatija slamarka, **Ana Milodanović**, rođena u Žedniku, ove jeseni zamijenila je svoju seosku kuću za komfor-niju, gradsku.

Ana je svoj život provela u Žedniku. Radila je danonoćno, išla svakodnevno na sv. misu. Uradila je na stotine slika, simbola i predmeta od slame. Slamu je sama proizvodila posebnom tehnologijom u svojoj bašti. Svoj materijal pratila je do zrna do slike. Sada je, pritisnuta godinama i bolešću, odlučila život malo olakšati. Najvrednije teta Anino djelo, krunica u 15 velikih slika, doživjelo je ove godine izlaganje u galeriji Likovnog susreta i postavljanje u crkvu "Marije Majke Crkve". Blagoslovom 7. listopada 2003. stavljene su slike puku na gledanje i štovanje. Nije Anina krunica slučajno u toj crkvi. U njoj se moljenje krunice osobito prakticira a i obližnje marijansko svetište "Bunarić" pripada ovoj crkvi.

Teta Anu je žednička župa ispratila u Suboticu 9. studenog nakon sv. mise. Tri djevojke obučene u nošnju simbolično su nas podsjetile na tri sestre Milodanović, **Anu**, + **Tezu** i **Đulu**. Pri-godnim govorom i recitacijama uz skroman dar Žedničana zahvalili smo se Ani Milodanović i poželjeli joj brzo uklapanje u novu sredinu. Župnik **Željko Šipek** zahvalio je i za sliku "čudotvorna Gospa" koju je teta Ana ostavila za novu kapelicu u okviru crkve. Nakon toga održan je ugodan prijem u župnom domu gdje smo mogli stisnuti ruku teta Ani u znak zahvalnosti i ohrabrenja na novom početku.

K. Ostrogonac

AJKULE NE OBOLIJEVAJU OD RAKA (2)

Kako smo u prošlom broju najavili, svoju ćemo pozornost posvetiti tumorima. Jedan od najranijih eksperimenata u Sjedinjenim državama, koji je imao za cilj proučavanje raka, bio je usmjeren na otkrivanje staničnog faktora (čimbenika) koji bi mogao dovesti do nerkoze (smrti) tumora. Da takav faktor, koji se danas naziva faktorom nerkoze tumora (TNF), postoji, sumnjalo se još od vremena eksperimenata dr. Vilijama B. Kolija, istraživača i kirurga u Memorijalnoj bolnici u New Yorku od 1892. do 1931. godine. Kolijska vakcina, napravljena od mješavine ubijenih bakterija, ponekad je dovela do regresije tumora. Godinama kasnije, drugi istraživači su, eksperimentima na miševima, otkrili da Kolijska vakcina navodi tumor da iskrvari, pocrni i osuši se, što je proces poznat pod nazivom hemoragična narkoza.

Tokom šezdesetih godina u Bostonu u Masačusetsu, dr. Džuda Folkman iz dječje bolnice pri Harvardskoj medicinskoj školi, radio je na hipotezi o prirodi tumora. Tumor predstavlja novo tkivo sačinjeno od stanica koje su izrasle na nekontroliran način. U normalnom tkivu, rast je ograničen, brzina stanične reprodukcije jednaka je brzini odumiranja stanice. Tumor može biti benigni ili maligni. Benigni tumori su rijetko fatalni iako mogu ometati normalne tjelesne funkcije. Maligni tumori se šire i napadaju okolno normalno tkivo, vremenom metastazirajući (šireći se na druga mjesta po tijelu) preko krvnih sudova i limfnog sustava. Stanice raka opasne su upravo zbog svoje duplikacije - narastajuća tumorska masa će s vremenom ugušiti vitalne organe, onemogućavajući njihovu ishranu. Kad umru vitalni organi, umire i njihov vlasnik. Stoga prevencija raka ili smrti od raka može zavisiti od zaustavljanja duplikacije stanica. Dr. Folkman je 1971. godine ovu danas čuvenu hipotezu objavio u časopisu *The New England Journal of Medicine*.

(nastavlja se)

Tekst izvađen iz istoimene knjige

"Ajkule ne obolijevaju od raka"

Autor dr. Vilijam I. Lejn i Linda Komak

Priredila: Bojana Patarčić

Postupak za proglašenje blaženim Ivana Pavla I.

U talijanskoj pokrajini Bellunu 23. studenog službeno je počeo proces za proglašenje blaženim pape **Ivana Pavla I.** On je na čelu Crkve bio samo 33 dana. Izabran je za papu 26. 8., a umro 28. 9. 1978. godine. Ivan Pavao I. umro je od bolesti srca. Običaj je da se, ako se za nekog papu pokreće proces za proglašenje blaženim, to čini u samom Vatikanu, ali ovdje je odlučeno da se to uradi u rodnoj biskupiji pokojnoga pape zbog veoma kratkog vremena boravka na čelu Katoličke crkve.

Novo imenovanje za kardinala Bozanića

Zagrebačkog nadbiskupa kardinala **Josipa Bozanića** papa **Ivan Pavao II.** imenovao je 24. 11. 2003. članom Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, te Papinskoga vijeća za laike. Pored ovoga imenovanja Papa je izvršio još nekoliko novih imenovanja nekih kardinala. Razlog ovim promjenama u Vatikanu je starosna dob pojedinih kardinala koji su se ujedno zahvalili Papi na dosadašnjem povjerenju na više odgovornih službi.

Papa primio predsjednike Moldavije i Bugarske

Papa Ivan Pavao II. je 27. 11. u Vatikanu primio u službeni posjet bugarskog predsjednika **Georgija Parvanova**. Papa je u svom obraćanju još jednom zahvalio narodu Bugarske što ga je srdačno primio prilikom njegova pohoda toj zemlji. Ujedno je Papa zamolio predsjednika da prenese najsrdačnije pozdrave cijeloj naciji, kao i patrijarhu **Maksimu** koji je primio Papu u patrijaršiju kao svoga najdražeg gosta. Taj gest patrijarha Papa nikada neće zaboraviti jer je to bio znak da je to bila još jedna etapa bratskog približavanja istočne i zapadne Crkve.

Narednog dana, 28. 11. Papa je prvi puta u povijesti primio jednoga predsjednika Moldavije. Moldavija je mlada zemlja koja je nastala raspadom Sovjetskog Saveza, a njen predsjednik **Vladimir Voronin** želio je službeno sa svojom suprugom posjetiti Papu. Moldavija je zemlja sa više od 4 milijuna stanovnika. Za katolike se brine jedan biskup, 17 svećenika, jedan trajni đakon i 20 redovnica.

Jubilej Janjeva u Zagrebu

U zagrebačkoj katedrali na dan sv. Nikole biskupa zagrebački nadbiskup predvodio je svečanu misu povodom 700 godina življenja Hrvata u Janjevu na Kosovu. Tako se Janjevo smatra najstarijom hrvatskom dijasporom koja je, nažalost, danas sa vrlo malim brojem preostalih Hrvata. Najviše Janjevaca danas živi u zagrebačkoj Dubravi. Nekada je Janjevo bilo puno života i smatralo se srcem Hrvata na Kosovu.

U sklopu misnog slavlja koje je predvodio kardinal **Josip Bozanić** u zajedništvu s više biskupa i brojnim svećenicima u punoj katedrali Janjevci su potvrdili da su oni danas vjerni Katoličkoj crkvi koja je uvijek bila uz njih. Oni se nisu bojali života i to su najbolje potvrđivale brojne obitelji.

Vijesti priredio: Franjo Ivanković

VIŠE OD 10 TISUĆA HRVATSKIH HODOČASNIKA NA MISI U VATIKANSKOJ BAZILICI

Više do deset tisuća hrvatskih hodočasnika, koji sudjeluju na hrvatskome nacionalnom hodočašću u Rim, zahvalilo je u subotu 8. studenoga u bazilici Sv. Petra u Vatikanu euharistijskim slavljem Bogu za dar pape Ivana Pavla II. o 25. obljetnici njegova pontifikata te ujedno zahvalilo Papi na njegova tri pohoda našoj domovini. Hodočasnici su obnovili zavjet svoje vjere i na grobovi-

ma apostolskih prvaka utvrdili svoju vjernost rimskoj Crkvi. Euharistijsko slavlje u zajedništvu s hrvatskim nadbiskupima i biskupima, nekadašnjim apostolskim nuncijem u RH nadbiskupom **Giulijom Einaudijem** te više stotina svećenika predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal **Josip Bozanić**.

Nakon mise uslijedila je audijencija sa Svetim Ocem u dvorani Pavla VI. u kojoj je Papa dočekan pjesmom hrvatskih hodočasnika i uzvicima "Ivane Pavle", a pozdravne riječi u ime okupljenog mnoštva uputio mu je kardinal Bozanić. /prema: IKA/

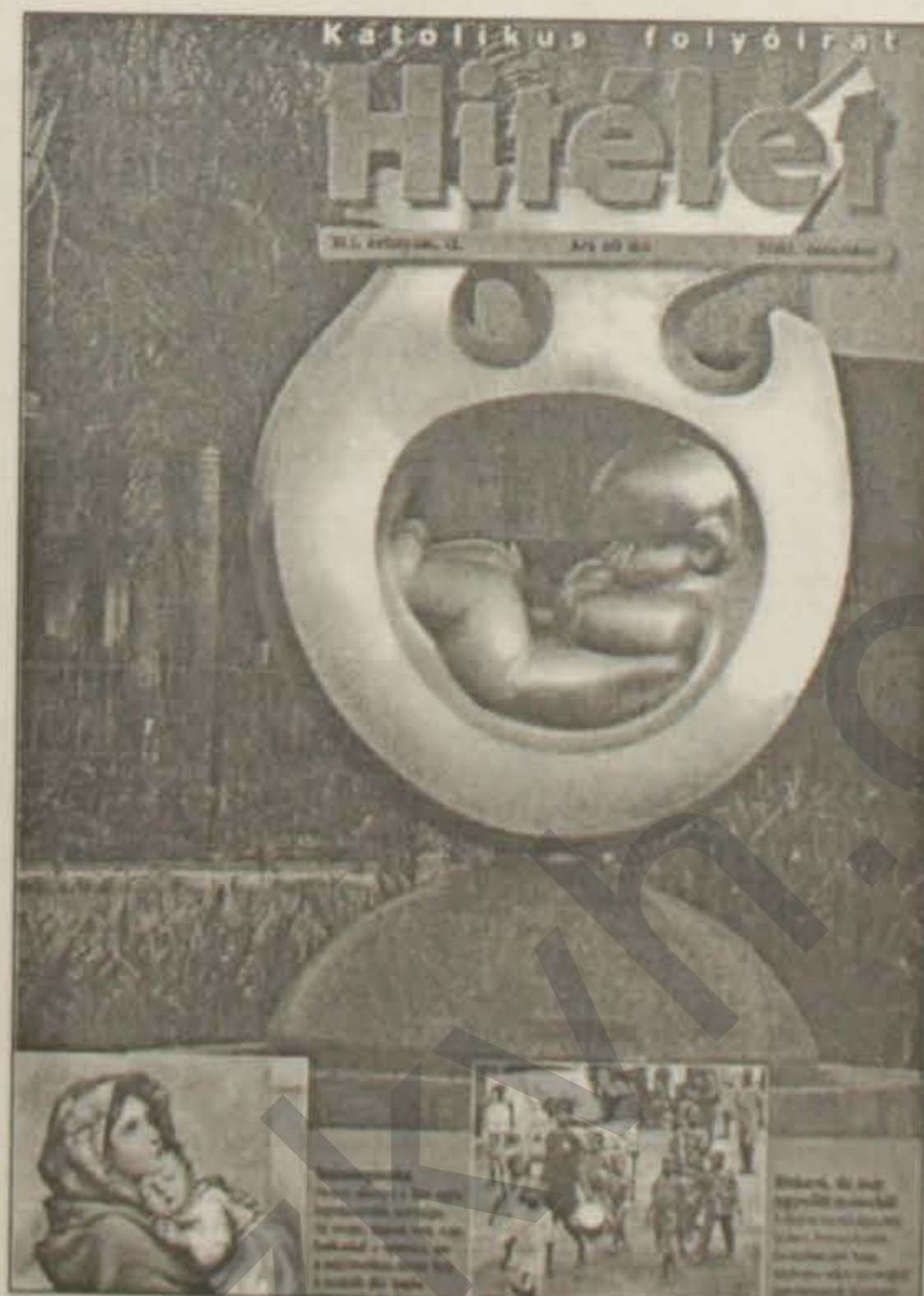
O MATOŠU U KAĆMARU

Znanstveni skup posvećen Antunu Gustavu Matošu održan je 29. studenog u Kaćmaru (Mađarska) te je tom prigodom otkrivena spomen ploča ovom velikanu hrvatske književnosti. Vrlo lijepo i emotivno izlaganje imao je akademik **dr. Ante Sekulić**, zatim su također vrlo stručno govorili profesor **Marko Samardžija** i književnik i publicist **Milovan Miković**. Nekoliko prigodnih riječi rekli su i **Mijo Karagić**, predsjednik Državne hrvatske samouprave, **Stipan Vujić**, predsjednik Glavnogradske hrvatske samouprave, te još nekolicina uglednih Hrvata iz Mađarske, napose iz Kaćmara. Sv. misu je služio mons. Stjepan Beretić.

M. Skenderović

U novom broju Hitéleta možete pročitati:

A testvériség megélése

Felelősek vagyunk a viláért

Hit, tudás, emberség

A szegények egyháza

Az egyház újabb értékes építőkövei

A pesti papnövelde újraindítása

Zsákutcába jutott fiatalok

Murillo je načinio sliku koja se zove "Dječaci sa školjkom". Na mirnoj i vedroj pozadini, dok anđeli s visine gledaju i smiješe se, dječak Isus daje malom Ivanu Krstitelju piti iz školjke vodu koju je zahvatio iz prebistra potoka koji mu izvire pred nogama. Evo vjeroučiteljeva poslanja: poput Isusa davati djeci, katekizmom, vodu vječnoga života.

Plemenito poslanje

Vjeroučitelj nastavlja djelo Isusovo, djelo apostola, svrstava se među biskupe, svećenike, misionare. Pomaže obitelji, domovini, osobito vjeri. Što se ubire u prvoj pričesti, u dobro proslavljenom vjenčanju? Ono što je vjeroučitelj posijao. Tko ide na misu, na bogoslužja, tko iz njih izvlači praktične plodove? Onaj koji se na to pripremi ozbiljnim, redovitim katekizmom. Tko se ispovijeda iskrenim priznavanjem grijeha, pravim kajanjem i čvrstom odlukom? Onaj tko je imao dobra vjeroučitelja koji mu je o ispovijedi priopćio spoznaje, uvjerenja i dobre navike.

Jeste li znali da je i Napoleon u posljednjim godinama života katekizirao? Karl Albert osobno je svoju djecu poučavao kako se treba ispovijedati, pričestivati, sudjelovati u svetoj misi. Pijo X je rekao: "Apostolat vjeroučitelja danas je veći od svakog drugog apostolata."

Uređuje: Vesna Huska

Što je poslanje vjeroučitelja?

Teško poslanje

Teškoće dolaze osobito od učenika (djeca često površna, nepostojana, nemirna, rastresena mnogim stvarima), zatim od obitelji (one znaju vrlo malo pomagati vjeroučitelju, a nekad mu i otežavaju posao i razaraju ono što on gradi) i od samog vjeroučitelja (osjećaj nedovoljne pripremljenosti za poučavanje, nedostatak vremena, strah od veživanja, napor pripremanja, teškoće održavanja discipline...). Osim toga, plodovi se ne vide, nailazi se na otpore sa svih strana, razočaranja, napast da se sve ostavi...

Poslanje koje donosi plodove

Tko je predan poslu i ustraje i uvijek iznova pokušava, i osobito nastoji tako se pripremati da mu predavanja budu dopadljiva, privlačna, uspijeva pobuditi dječje zanimanje. Plodovi ne mogu izostati. Sigurna je nagrada Gospodina, koji je rekao: "Sve što ste učinili jednome od ovih malenih, meni ste učinili." (Mt 25,40) i "Oni koji su mnoge učili

pravednosti, u vječnosti će zasjati poput zvijezda." Uspjeha, međutim, ima i ovdje na zemlji. Vjeroučitelj sije, a plod se nekad vidi kad vjeroučenici odrastu, zapadnu u kakvu nevolju ili na nečijoj smrtnoj postelji. Često se plod vidi i u djeci koja, slušajući, učeći i živeći vjeronauk, postaju bolja i koja su za to zahvalna.

Svojstva vjeroučitelja

Vjeroučitelj prije svega treba sljedeća svojstva: vjerska svojstva koja čine kršćanina, moralna svojstva koja čine čovjeka, profesionalne sposobnosti koje čine učitelja i izvanjske sposobnosti koje ne donose ništa novo i nisu uopće nenadoknadive, ali daju pun uspjeh već spomenutim svojstvima - omogućuju vjeroučitelju da pred djecom zablista u punoj svjetlosti kršćanina, čovjeka i vjeroučitelja.

(U sljedećem broju:

Lik vjeroučitelja - vjernik, čovjek, stručnjak, izgled i ponašanje)

*Iz knjige Albina Lucianija
(pape Ivana Pavla I.)
"Katehetika u mrvicama"*

Hrabro ispovijedam svoju vjeru

Danas sam bila kod Svetog Antuna da se pomolim pošto pišemo kontrolni iz matematike i da se zahvalim Bogu za sve. Na izlazu iz crkve primijetila sam jednu stariju osobu koja me je sa strašnim čuđenjem gledala. U tome trenutku sam osjetila ispunjenje, osjećala sam se sigurna i čvrsta u svojoj vjeri, a nikako stid. Ovakva osjećanja u meni se često bude nakon nedjeljne svete mise i molitve. Samim tim što sam u školi izabrala vjeronauk, ja se ponosim! /**Sanja Buza, GFT 2/15**/

Kada sam se opredijelila za školski vjeronauk, hrabro sam ispovjedila svoju vjeru. Mnogi se plaše pristati na to jer se pitaju kako će drugi reagirati. Ali kad se nešto voli, i kad je to dio tebe, ne treba se stidjeti toga. Naprotiv, trebamo s ponosom govoriti o svojoj vjeri, jer je ona nešto najljepše u našem životu. /**Andrea Dudaš, VT 2/1**/

Mi, koji sebe nazivamo kršćanima, često smo u prilici da javno ispovjedimo svoju vjeru. To je često teško jer se plašimo kako će na to odreagirati naša nekršćanska okolina. Hrabar je onaj čovjek koji se usuđuje priznati da nedjeljom i blagdanima ide u crkvu i ispunjava sve uvjete koje Crkva od njega traži. Hrabrost je također ići na vjeronauk, iako većina vršnjaka ne vjeruje. Ali, to nije samo hrabrost - to je i mudrost, jer prihvaćamo Božju ljubav, koja se nesebično daruje svima, a ne samo kršćanima, što nam osigurava bolje mjesto u raj. /**Ana Francišković, VT 2/1**/

Kada sam krenula u srednju školu mogla sam birati da li ću ići na građansko vaspitanje ili vjerski odgoj. U prvom razredu sam upisala građansko vaspitanje. Tamo nas je bilo jako puno. Meni su ti sati bili dosadni. U drugoj godini smo imali priliku da opet izaberemo. Sada sam bolje razmislila i upisala vjeronauk. Svi su me pitali zašto sam prešla na vjeronauk, a ja sam im odgovorila da mi se to više sviđa. /**Mirka Miković, GFT 2/15**/

Prije par mjeseci zabavljala sam se s jednim dečkom. Razlog našeg raskida bila je naša vjera. Iako je on bio iste vjere kao i ja, nije volio kada sam odlazila u crkvu. Veoma volim ići u crkvu jer tamo uvijek nalazim mir i osjećam se sigurnom. Časne sestre me jako vole jer im rado pomažem oko spremanja i kićenja crkve. Međutim, moj dečko to nije mogao shvatiti. Ali, ja sam mu odgovorila da bez obzira na njegovo mišljenje, ja idem! Moja obitelj ne ide u crkvu, ali zato vjeruje u Boga i moli se kod kuće. Kada ja odem u crkvu, smatram da je i moja obitelj jednim dijelom tamo. Nije mi žao što smo raskinuli, jer sam shvatila da osoba koja mene ne razumije, ne zaslužuje moju ljubav! Samo se molim da jednog dana on shvati razloge mog odlaska u crkvu... /**Nataša Bašić, GFT 2/15**/

Piše: Stjepan Beretić

3. prosinca

Sveti Franjo Ksaverski

(* 7. travnja 1506. + 3. prosinca 1552.)

- Svetac vatrene ljubavi • Španjolac kraljevske krvi • stekao doktorat na pariškoj Sorboni •
- 40 dana u duhovnim vježbama • nesuđeni misionar u Svetoj Zemlji • apostol Indije i Japana •
- da prikrati vrijeme dvorio je bolesnike • apostolski nuncij • misionar za čitav Istok •
- propovijedao jezicima koje nikad čuo nije • Indiju i Japan za Krista osvajao •
- u Japanu osnovao prvu katoličku zajednicu • umro na putu u Kinu • ozdravljao i poslije smrti • zaštitnik turizma •

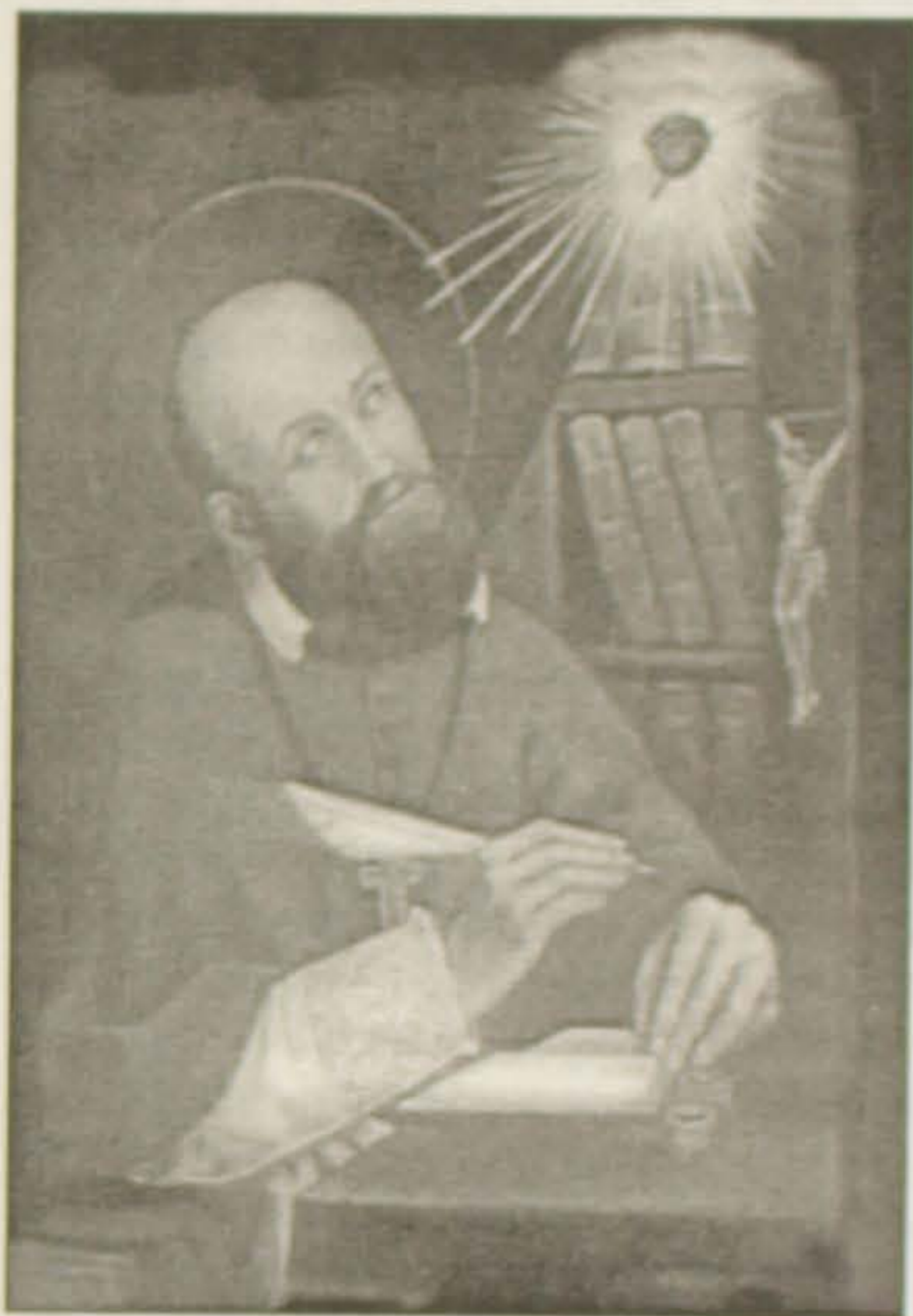
Umjesto u Izrael - u Indiju

Franjo je rođen 7. travnja 1506. u podnožju Pireneja blizu Pamplone u Španjolskoj. Njegov je otac bio ugledan državnik, a mati mu je bila potomak kraljevske kuće iz Navarre. Franjo je bio snažne građe, uzavrele naravi. Franjina su starija braća nosila ime po dvorcu Azpilcueta, i svi su se posvetili vojničkoj službi, a on, najmlađi, koji je nosio ime po dvorcu Xavier, odlučio se za drugi put. Njegova je darovitost bila začuđujuća. Kao osamnaestogodišnjak je došao u Pariz, na sveučilište Sorbona, gdje je doktoratom završio studij filozofije. Tada je još mislio kako da u svome zavičaju dobro unovči svoje znanje. Ali tada se Franjo upoznao sa svetim Ignacijem Loyolskim. Mladi se Franjo u to vrijeme još zanosio taštom slavom, a Ignacije je već shvatio da je Franjo rođen za velike stvari. I susretoše se velike duše. Godine 1534. Franjo je s Ignacijem i još petoricom njegovih učenika u kapeli svetih mučenika na Montmartreu položio zavjet čistoće i siromaštva. Tu su odlučili otići u Svetu Zemlju, da tamo propovijedaju Veselu vijest Isusovu. Prije nego što je počeo studij teologije, obavio je 40-dnevne duhovne vježbe. Putujući u Svetu Zemlju, dok su u Mlecima čekali brod, vrijeme su prikratili dvorbom bolesnika. Franjo se posvetio neizlječivim bolesnicima. Franjo je 1537. godine u Mlecima primio svećenički red. Mladu je misu slavio u Vicenzi. Upravo se tada razbuktao rat između Mletaka i Turske. Franjo i njegovi drugovi su shvatili da od njihovoga puta u Izrael neće biti ništa. Zato su svoje usluge ponudili Papi, koji im je odmah povjerio službu propovijedanja u Rimu. Već 1739. godine obratio se portugalski kralj Ivan III. papi Pavlu III. da za portugalski dio Indije pošalje misionare. Na to je Papa poslao Franju i Simona Rodrigeza. Franju je poslao i kao apostolskog nuncija. Franjo Ksaverski putovao je 15 mjeseci dok nije osvanuo u Goi.

Naviještao je i na lađi i na kopnu

To je putovanje bilo Franjino svjedočenje o Veseloj vijesti. Svoju je hranu dijelio sa siromašnim putnicima, njegovao je bolesnike. I tako je 6. svibnja 1542. godine Franjo ugledao indijsku obalu u Goi, tada glavnom gradu portugalske Indije. Propovijedao je u Goi, ali i lovcima bisera. Njegova se riječ čula i na Šri Lanki, a zvonila je i po drugim otocima. Franjo je propovijedao jezicima koje nikada nije poznao. Godine 1549. osvanuo je sa svojim drugovima u Japanu. Dvije godine i četiri mjeseca je djelovao u Japanu. Kažu da je neumorni evangelizator osobno krstio više od 30.000 ljudi. U Indiju se vratio 1551. godine i pripremio se za put u Kinu. Sveti je Franjo predao svoju dušu Stvoritelju upravo dok je čekao prijevoz u Kinu na južnom kineskom moru 3. prosinca 1552. godine, kad mu je bilo 45 godina. Njegovi posmrtni ostaci su prevezeni u Gou, ali se dogodilo čudo. Kad je lađa s njegovim tijelom 22. ožujka 1553. uplovi-la u Malakku, smjesta je prestala kuga u tome gradu. Zaraza je prije toga nekoliko tjedana odnosila žrtve. Sahranjen je kasnije u crkvi kolegija svetoga Pavla u Goi. Njegova se ruka, kao draga relikvija, čuva u rimskoj crkvi Al Gesu. Sjeme koje je sveti Franjo posijao u Japanu urodilo je takvim plodom da je 1580. godine u Japanu bilo 200.000, a 1600. godine već 750.000 katolika. Grgur XVII. ga je proglasio svetim 1622. godine, dok ga je Benedikt XIV. 1747. godine proglasio zaštitnikom svih zemalja istočne Indije.

Umjetnici ga prikazuju u isusovačkom habitu kako propovijeda ili kako drži raspelo u ruci. Drugi ga prikazuju kao hodočasnika ili kako silazi s neba s dvije baklje. Prikazuju ga i s plamenom koji bukt iz njegovih prsiju budući da je bio čovjek vatrene ljubavi prema Bogu. U Beču se u muzeju povijesti umjetnosti čuva znamenita Rubensova slika svetoga Franje Ksaverskog.

Zaštita svetoga Franje Ksaverskog

Najviše ga štiju isusovci i općenito misionari, ali se njegovo štovanje proširilo i po hrvatskim i mađarskim krajevima. Tako ćemo u molitveniku "Duhovna manna" iz 1865. godine, na 636. stranici naći jednu pjesmu "od S. Franje Žaverie", a u molitveniku Franje Bodolskoga "Vertao gizdavi" iz 1866. godine, nalaze se dvije pjesme "od svetoga Franje Žaverie". U "Duhovnoj manni" Blaška Rajića iz 1908. godine na 261. stranici ćemo naći tekst i molitvu o svetom Franji. Zaštitnik je Indije, Japana i Portugala, Goe, Makaoa, Navare, Bastije, Bolonje, Cremone, Parme, Piacenze, Pamplone. Mnogi talijanski i portugalski gradovi su ga izabrali za svoga zaštitnika kad je 1622. godine proglašen svetim. Sveti Franjo je zaštitnik isusovaca, misionara, širenja vjere, na pomorskim putovanjima, zaštitnik turizma, zaštitnik od tuče (grada ili leda), od oluje i kuge.

Piše: o. Ante Stantić

SPASITELJEVO RODENJE I DUHOVNI KRŠĆANSKI ŽIVOT

Na Božić nas sv. Luka vodi u Betlehem najavljujući da se u tom gradu: "Rodio Spasitelj svijeta". Po tom rođenju Stari zavjet postiže svoj vrhunac jer se rađa Mesija u gradu Davidovu. Stoga su mogli anđeli pjevati: "Slava Bogu na visini" u kojim se riječima povezuje nebo i zemlja: slavi se Bog i u njemu obnavlja čovjek.

Naš kandidat za oltar, za koga je Sveto pismo "Tijela i duše svako pomicanje... riječ dobrog sjemena sijanje, koje ako primimo imat ćemo čistu dušu" (*Dobre misli*, 161), i oslanjajući se očito na *Mali put duhovnog djetinjstva* sv. Terezije od Djeteta Isusa i učenje sv. Ivana od Križa, razmišlja kako proslaviti Boga i kako shvatiti značenje Isusova rođenja za duhovni kršćanski život i za razvoj toga života u dušama. U svjetlu tih izvora Gerard ovako razmišlja i zapisuje: "Malo dijete ako ne raste, majke su žalosne... Isus treba da raste u nama ali to nije moguće bez naše volje i našega rada." Ali paradoks je u tome što Isus, kako bi rastao u nama, "mi moramo ostati mali", piše ovaj čovjek s naših ravni. Kako ne bi bilo nesporazuma, Gerard dodaje da naša "malenost" ima za cilj postići, u duhu, raspoloženje što imaju djeca: "Malo dijete, piše on, ne razbija glavu o onome što će biti od njega." Dijete se spontano tako ponaša "da prima što mu majka pruža". Stoga i kršćanin treba biti kao dijete, koje ne "želi rasti" jer je to uvjet da u Isusu možemo rasti. Kako bi bio do kraja jasan, dodaje: "Isus da bi u nama rastao želi da ga hranimo s našom voljom tako da u nama raste njegova volja." Produbljujući ovu misao, dodaje: "Isus kao Bog nije imao majku pa je zato njegova hrana bila nebeskog Oca volja. Kao Bog i Čovjek imao je majku koja ga je hranila svojim mlijekom. Mi, kad želimo da se u nama Isus porodi i raste, moramo ga hraniti s jelom koje je njemu najslađe a to je naša

volja. Kad to činimo, On mirno raste u nama jer ga našom voljom hranimo, tj. sasvim našu volju predajemo njemu" (ondje).

"Tko se trudi i prihvati ovaj program rasta u Isusu, ispunit će se u njemu, ističe SB, što su anđeli navijestili kada su pjevali: 'Slava Bogu na visini a mir ljudima dobre volje.'" "To se može ostvariti i u ovo vrijeme, dodaje on, jer tko Isusa hrani sa svojom voljom, Isus raste i djeluje u njemu i može kazati da ne samo da živi on, nego da Isus živi i djeluje u njemu."

U zaključku SB potiče slušatelje svoga vremena a sada i nas: "Svoju volju Isusu predati, darovati, znači dozvoliti da Isus svime u nama upravlja, da ne gledamo i ne slušamo, ne govorimo, ne činimo i ne trpimo mi, nego sve čini Mali Isus u nama." Kad bismo tako činili, to bi bio "život pun slasti i radosti, dječje igre s Isusom, kao da smo u kolijevki a on nas ziba, nama lijepe pjesme pjeva, kako bi zaspali strastima, a kad se probudimo, on bi nas hranio. Kad je Isusova volja primljena, naša je uništena a duša nam spašena u ovom strašnom vremenu" (ondje, 177). Znači, kad čovjek uspije u svemu vršiti volju Božju, kuša Božju blizinu! "... neće se slab čovjek nego Bog misiti po čovjeku", dodaje o. Gerard (Th. p - 270). "Ja sam kao beba, rekla je Terezija od Djeteta Isusa. Predajem se. Idem kamo Bog hoće" (Biskupijski proces).

Gerard je zapisao ove misli za vrijeme II. svjetskog rata kada su vremena bila teška i neizvjesna. Slična nas vremena i danas prate pa su zato ova njegova razmišljanja i danas aktualna. Mi kršćani moramo posebno ova razmišljanja ozbiljno prihvatiti kako bismo rasli u autentičnom kršćanskom životu jer nas je zato "pohodilo mlado Sunce s visine", a jednako tako time svjedočiti pred svijetom o autentičnom značenju Božića od kojega potrošačko društvo našega vremena masovno odvlači naše suvremenike, iako su kršteni, i time lišava Božić njegovog autentičnog smisla.

Galerija "SUBOTICA"

Vrijeme je darivanja!

od 1. 12. 2003.
do 15. 01. 2004.

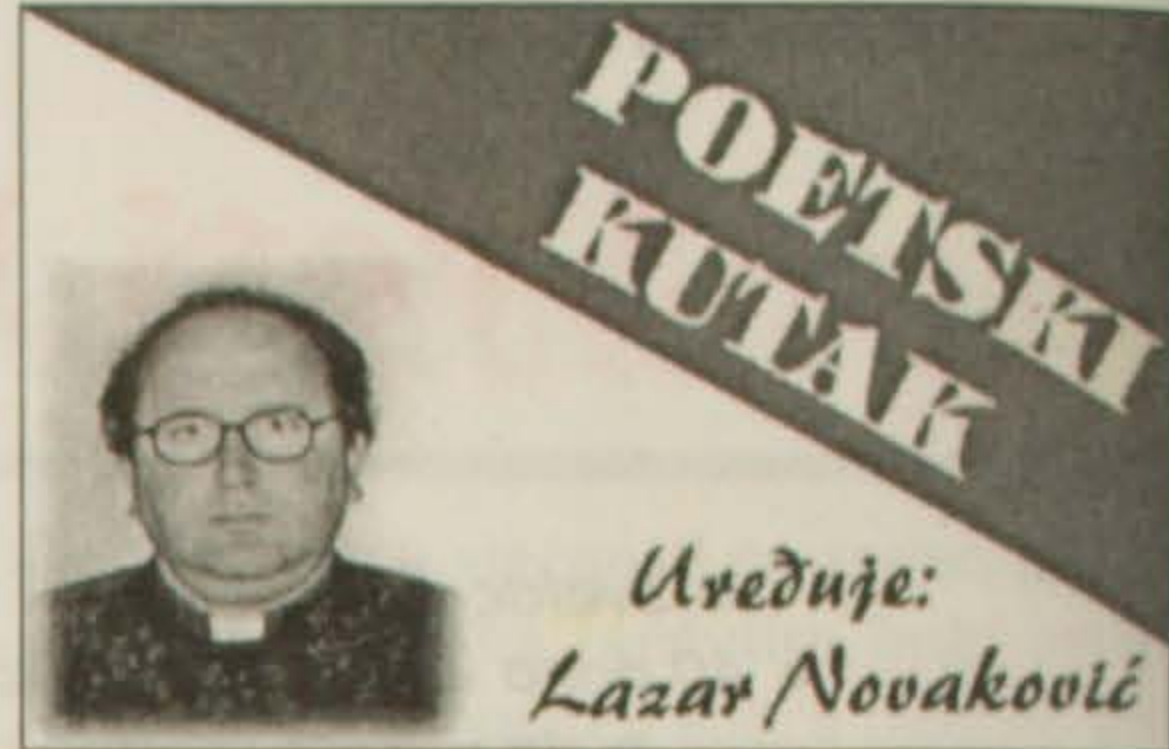
Božićno - novogodišnji
vašar

Radnim danima:

9 - 13 sati

15 - 19 sati

subotom: 9 - 12 sati

Uređuje:
Lazar Novaković

Dubravko Ivančan rođen je 6. ožujka 1931. u Krapini. Gimnaziju i studij završio je u Zagrebu. Radio je kao bibliotekar a nakon toga je na postdiplomskim studijima u Njemačkoj i Francuskoj boravio tri godine. Umro je 1982. godine u Zagrebu.

Objavio je 14 zbirki pjesama. Među najpoznatijima su: *Slobodna moć*, *Pjesme na putu*, *Djetinjstvo na Krapinčici*, *Zeleno nebo...* Pisao je i pjesme za djecu.

BOG DJETINJSTVA

Jednom sam morao otići,
ostaviti bijelu kućicu,
prepuštiti je brežuljcima.
Tada si prvi put vrebao.
Šetao si kraj potoka
nemamo i rastreseno,
kao da o mome odlasku
ne znaš ništa.

Opraštao sam se malen,
a Krapinčica je nečujno
odnosila lišće.
Vidio sam te skrivena
iza stoljetne lipe
u samostanskom voćnjaku.

Dopustio si da pomislim:
ovdje će se i nadalje
igrati moji prijatelji.
Nisi me žalio,
mada sam još uvijek
mrljao bilježnice
i moja je računica
imala uši.

Danas, odrastao
u velikog, nespretnog dječaka,
Bože moj, danas znadem -
Ti si me vrebao.
Htio si biti onaj posljednji
nad kojim ću se rastužiti,
prvi, kome ću se vratiti.
I kad je željeznica krenula
pokušao si uvrijeđen
da me dozoveš zvonima.

Ali ja više nisam čuo zvona.

Dubravko Ivančan

Piše: Mato Miloš, OCD

JEDNA SVETOST U RAZLIČITIM SLUŽBAMA

Prije svega Pastiri Kristova stada moraju po slici velikog i vječnog Svećenika, Pastira i Biskupa naših duša, izvršavati svoju službu sveto i s poletom, ponizno i snažno da ona tako ispunjena bude za njih uzvišeno sredstvo posvećenja... Svećenici, slično redu Biskupa, kojima su duhovna kruna, sudionici u milosti njihove službe, po Kristu, vječnom i jedinom posredniku svakidašnjim izvršavanjem svoje službe neka rastu u ljubavi prema Bogu i bližnjemu, čuvaju vezu svećeničkog zajedništva, neka obiluju u svakom duhovnom dobru i dadu svima živo svjedočanstvo Boga... Na poseban način su dionici misije i milosti vrhovnog Svećenika i službenici nižeg reda, u prvom redu đakoni, koji se - služeći tajnama Krista i Crkve - moraju držati čisti od svake mane i svi ugađati Bogu te nastojati da čine svako dobro pred ljudima (LG 41,2.3.4).

1. BISKUPI

Prema želji Isusovoj, Crkva je hijerarhijski postavljena i oblikovana, u kojoj papa, biskupi, svećenici i đakoni imaju apostolsko nasljeđe svetoga Reda. Budući da je njihovo poslanje u Crkvi i svijetu, opečaćeno sakramentom svetoga Reda, oni su pozvani na nasljedovanje evanđeoskog savršenstva i svetosti na jedan izrazitiji i primjereniji način od kršćana laika u svijetu. Ovdje Sabor govori o biskupima koji imaju puninu sakramenta sv. Reda pa je i red da se trude oko svog posvećenja. Sabor ističe da biskupi trebaju svoju službu vršiti sveto i s poletom, ponizno i snažno, po uzoru Krista, kojega ovdje na zemlji predstavljaju onima kojima su povjereni. Krist se molio, žrtvovao, propovijedao, brinuo se pastirskom ljubavi i svoj život položio za svoje. To se isto traži od biskupa; da mole kao što je Krist molio, propovijedaju kako je Krist propovijedao, to jest sa savršenom pastirskom ljubavlju. U ovih par redaka nije sve rečeno o biskupima. Njima i njihovoj pastirskoj službi u Crkvi i u svijetu Sabor je posvetio poseban Dekret o čemu će biti još govora. Biskup treba biti razborit i svet, mora naučavati i svo-

jim primjerom poticati Crkvu svaki dan na sve veću svetost. Biskupi nisu samo svećenici, oni bi morali biti i sužrtve s Kristom, svojim pregaranjem i svojom svetošću biti suspasitelji svoje braće. Ako biskup obavlja svoju službu sveto, s poletom, ponizno i snažno s pastirskom ljubavlju, puno je učinio za svoje posvećenje i za svoju braću.

2. SVEĆENICI

Sabor je iznio nauk o svećeničkoj duhovnosti u posebnom Dekretu o životu i radu svećenika o čemu će još biti govora. Ovdje ćemo istaknuti samo neke oznake svećeničke duhovnosti. Izvršavajući svoju svakidašnju svećeničku službu, svećenik se posvećuje. Koje su to službe? To su: župnik, kapelan, kateheta ili profesor teologije. Primajući stranku u župnom uredu župnik je pozvan da u susretu i razgovoru izgrađuje svoju svetost, jer mu je to često dobra prilika da raste u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Tu se od njega traži svladavanje samoga sebe, podnošenje brata, potpuno suživljavanje s njime. Ako je Crkva sakrament Krista, prilika susreta s Bogom, činjenica je da je svećenik često "sakrament Crkve". Ljudi ga doživljavaju kao susret s Crkvom, Kristom i Bogom. Zato se od svećenika traži da ne bude "činovnik", ni "gromovnik", nego glasnik Božje ljubavi koju ljudi susreću u njemu. Sabor baš u ovom dokumentu ističe Crkvu kao mistično Tijelo Kristovo, kao zajedništvo. Svećenik će svom snagom raditi na očuvanju zajedništva Crkve kao mističnog Tijela Kristova. Svećenik će se truditi živjeti u djevičanstvu-celibatu. On dolazi iz zajednice obitelji, u sebi nosi kvasac zajednice. Zato će čuvati vezu zajedništva sa svećenicima okupljenima oko svog biskupa. Koliko svećenik više ostvari u svom životu jedinstvo prezbiterija, toliko je sposobniji ostvariti zajedništvo i jedinstvo mističnog Tijela. Bog zove svećenika k sebi, ali ne da ide sam, nego ga zove u zajedništvo s drugima. Zato on ne bi smio biti individualista. Ako želi voditi druge, onda mora prihvatiti ruku brata svećenika i ići zajedno s njime. Svećenik je čovjek i drago mu je

ako vidi svoj uspjeh u radu i da ga ljudi hvale. Sabor ne poziva svećenike da se natječu u blistavim uspjesima, nego u poniznom i skrivenom služenju. Sakramentom Reda svećenik dobiva i neke ovlasti pa je u opasnosti svoju službu gledati kao "vlast", umjesto da je svjestan kako je "ovlašten" služiti. Primjer je dan u Isusu koji je na posljednjoj večeri noge prao učenicima. Kad bi svećenici jedni drugima, pa i Božjem narodu malo češće "prali noge", davali bi sigurno snažno svjedočenje svetosti i time bi ispunili svrhu svoga svećeništva. Svećenik će revno i radosno drugima dijeliti svete sakramente, a i sam će pristupati sakramentu Pokore. Molit će revno časoslov, obavljati razmatranje, krunicu, duhovne vježbe, pohađati Presveto, ispitivati savjest. Iz toga će proizlaziti revnost u ketehizaciji, rad s mladima i svim uzrastima svojih župljana. On će se vježbati u krepostima: biti strpljiv s dosadnima, miran s arogantnima, žalostan sa žalosnima, veseo s radosnima, podnositi će druge. On će to ostvariti ako to čini poradi Krista, iz ljubavi prema Ocu. Kao pastir i župnik, svećenik će sve imati pred očima, susretati ih i u najvećoj gužvi, neprestano kontemplirati. Iznad svega, svećenik će biti povezan sa svojim biskupom i s njime surađivati, kako kaže sv. Ignacije Antiohijski: "Bez biskupa neka nitko ne čini ništa od onoga što se tiče Crkve." Nije lako uvijek biti u jedinstvu s biskupom, stalno prihvaćati njegovu volju kao volju Božju. No to će biti jedan od putova svećenikova posvećenja.

3. ĐAKONI

Sabor govori o đakonima, drugim klericima koji se pripremaju na svećeništvo i laicima kojima je životni poziv neka služba u Crkvi. Sabor ovdje govori o tri grupe ljudi: 1. o stalnim i oženjenim đakonima; 2. o onima koji se pripremaju za svećeništvo; 3. o laicima koji to i misle ostati s različitim službama u samoj Crkvi. Sabor ovdje ne misli o nekoj njihovoj specifičnoj svetosti, nego na prvom mjestu ističe i potiče ih na težnju prema savršenosti. Đakone Sabor upućuje na Pavlovu riječ Timoteju o đakonima (1 Tim 3,8-10; 12-13). Budući da u Crkvi postoji samo jedna savršenost i jedan put k svetosti, govoreći o tom putu drugima, Sabor govori i o tim službenicima Crkve da teže k savršenoj ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu.

Piše: mr. Andrija Kopilović

POZITIVNI IZAZOVI SADAŠNJOSTI U ŽUPNOM PASTORALU

U nastavku prikaza dokumenta Kongregacije za kler "Prezbiter, pastir i vođa župne zajednice", došli smo do četvrtog i završnog dijela dokumenta. Crkva nas u taj odlomak uvodi "oduševljena" djelima obnovljenog pastoralara. Naime, to se oduševljenje temelji na mnogim datostima, napose u vremenu proslave velikoga Jubileja. No, spoznaja koju nam je dao iskustiti Jubilej je obvezujuća. Zato Crkva izričito poziva kako župnike, tako i župnu zajednicu da odgovore na izazove koje nam nudi i donosi ovo vrijeme. Na prvom mjestu kaže ovako: "Sedam je pastoralnih prioriteta koje je istaknuo apostolsko pismo *Ulaskom u novi milenij*: svetost, molitva, nedjeljna euharistija, sakrament pomirenja, primat milosti, slušanje Riječi i navještaj Riječi. Ti prioriteti, koji su se pojavili osobito iz iskustva Velikog jubileja, pružaju ne samo sadržaj i bit pitanja o kojima župnici i svi svećenici uključeni u dušobrižništvo u župama moraju razmišljati s pozornošću, već sažimaju i duh kojim se treba suočiti s tim dijelom obnovljenoga pastoralara." Tako je zapravo dat najdublji temelj na osnovu kojega je ovaj dokument nastao. Svjesni smo da bi svaki od ovih sedam prioriteta zaslužio posebno tumačenje i razmatranje ali je dobro da se i vjernik, član župne zajednice upozna s onim što je u crkvenom učiteljstvu sadašnjega pastoralara uistinu prioritetno.

U daljnjem tekstu razmatramo činjenicu da je današnji čovjek, kao i u svakom vremenu, dijete svoga vremena i ima posebne potrebe, kako u formaciji tako i u načinu života. U odgojnom razdoblju svećeničkog zvanja, a i župnicima koji trebaju biti prvi odgojitelji zvanja, dokument predočuje tri bitne odrednice duhovnosti suvremenog kršćanina i svećenika kojega je Bog pozvao na suradnju u ova izazovna vremena. To su: duhovnost zajedništva, pedagogija molitve i dnevna euharistija. Ako se nad ove tri datosti zaustavimo, onda je jasno da čovjek koji ne bi bio odgojen ponajprije za osjećaj zajedništva, ne bi bio sposoban okupljati zajednicu. Bez zajednice, pak, ne bi se mogla događati Crkva, koja je po svojoj naravi zajednica i to zajednica u smislu ostvarenog zajedništva svojih članova. Puno je razloga da se temeljito i dnevno ova dimenzija živi do te mjere da našem vremenu postane prepoznatljivi znak crkvenosti jer je i čovječanstvo a napose naš kontinent toliko rascjepkan da duhovnost zajedništva jeste i mora biti jedan od putova sada već i spasenja. Jasno da je molitveni život ne samo pluća kojima diše svećenik, nego i više od toga - molitva je jedna vrsta pedagogije; molitvom se odgaja. Molitva je sredstvo ali i cilj. Moliti i biti molitelj znači vršiti crkvenu službu i to Crkve - zaručnice. Crkva molitvom slavi svoga zaručnika Isusa Krista, a u nebeskom Jeruzalemu će slavljenička molitva biti vječna. Euharistija kao treća datost objedinjuje prve dvije u toj mjeri da se ona događa i kao dar i kao otajstvo. Naime, na euharistiji se događa zajedništvo s Bogom i braćom i sestrama, a euharistija kao hrana je i temelj našega zajedništva jer se po njoj i u njoj događa spasenjski čin Isusa Krista.

(PAŽ 64-65)

Nastavak: Poziv na svetost

Hrvatske katoličke Internet stranice (XXII.)

Božić

www.hrt.hr/arhiv/bozic/

Za razliku od svjetskih jezika, na kojima se mogu naći Internet stranice u cijelosti posvećene Božiću, na hrvatskom jeziku božićne teme su tek dijelovi drugih, širih stranica. Najobuhvatnija takva hrvatska stranica o Božiću nalazi se na adresi:

www.hrt.hr/arhiv/bozic/

Stranica Hrvatske radio-televizije o Božiću sastoji se iz nekoliko dijelova. Statički dio karakterizira pravo malo mnoštvo podlinkova na različite teme (o hrvatskom Božiću, pojedinim božićnim običajima, današnjem slavljenju Božića itd.), koje osvjetljavaju nekima danas možda manje znane stvari o Božiću, ali se isto tako osvrću i na suvremene tendencije i potrebe. Dinamički dio stranice su različiti audio i video prilozima: božićne propovijedi, poruke i čestitke kardinala Kuharića, nadbiskupa Bozanića i drugih crkvenih i svjetovnih osoba, u razdoblju od 1997. do 2001. godine. No, postoji i više audio i video snimaka statične naravi, koji dočaravaju Božić u Hrvata: božićne pjesme, hrvatski pučki božićni običaji, doček Nove godine na dubrovačkom Stradunu itd., kao i već uobičajene fotografije i likovni prilozima.

Premda je godišnji update stranice nakon 2000. godine nešto slabiji, to ne umanjuje njezino značenje jer većem dijelu stranice to nije ni potrebno (što, naravno, ne znači da ne bi bilo korisno obogatiti je prilozima iz prošle ili ove godine, pošto vlasniku domene - HRT-u to ne predstavlja poteškoću), budući je njezin temeljni smisao da se u cyber formi predstave najvažnije stvari o Božiću u Hrvata, što je uspješno i učinjeno.

s. b.

MONOLIT GRADNJA
GRAĐEVINSKO I
GRAĐEVINSKO-ZANATSKO
PREDUZEĆE P. O.

Adresa: Subotica, Lenjinov park 13
Tel: 024/ 551-685, 553-111
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

Računi:
220-3229-08 Mycro Finance banka
110-401601301333-38 Zepter banka

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

**SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA
I STRUČNI SAVJETI**

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767-477
Tel./fax: 024/767-426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559-025
E-mail: agrocom@EUnet.yu

ČEŽNJA ZA ISUSOM

Divne su naše adventske pjesme. Tko ih ne voli? Još kad ih pjevamo na zornicama! Svaka je pjesma jedna meditacija.

Svaka nas pjesma "zagrijava" za Isusa. Probuduje u nama čežnju za njegovim dolaskom. Ta čežnja za Isusovim dolaskom traje od grijeha naših praroditelja. Kad je Bog izrekao osudu nad davlom, onda je najavio dolazak "Žene" i "(Po)roda" njezinog (usp. Post 3,15). Svi se tumači Svetoga pisma slažu da je u tom tekstu najavljen Isusov dolazak po Mariji.

Tokom povijesti čovječanstva rasla je ta čežnja i konkretizirala se. Psalmi su puni čežnje za Bogom, osobito za Božjim licem (usp. Ps 42; 63). Prorok Izaija, međutim, već vidi što će se dogoditi: "Evo, začel će djevica i roditi sina i nadjenut će mu ime Emanuel!" (Iz 7,14).

Isus je već došao jednom u povijesti, ali On dolazi i u naše svagdane, i doći će na koncu vremena. Neka u nama neprestano raste čežnja za susretom s njim. Ponavljajmo cijelim bićem ovoga Došašća: "Dodi Isuse!"

Neka nam u tome pomognu naše adventske pjesme: "Spasitelju, koga želeć vapijahu stari, koji sad ovdje pribivaš na naših oltari: Dodi, dođi, o Isuse! Daj duši kripljenje i pripravi naše srce na svoje rođenje!"

Isus je Zora, zato čujmo, ptičica poj: "Kore one lijene ljude, dozivlju ih iz sna bude; Grijehe svoje oplačimo, dušu lijepo očistimo; Kraj nek bude svakoj zloći, Sin će Božji k nama doći": "Srca gore, evo Zore!"

Isus je Kralj, zato potičimo svoje srce i jedni druge: "Slušaj srce, pjevaj srce, dobrom Kralju svojemu, pjevaj vijekom pjesmu lijepu, pjesmu svoju zahvalnu!"

Isus je Sunce, zato puni nade pjevajmo: "Već se bliži vrijeme blago, već se bliži onaj čas, kad će izići Sunce drago, svanul svemu svijetu spas."

Isus je Spasitelj, dozivajmo ga: "Dođi, o Bože milosni, mirom nas svojim pohodi, da se Tebi čista srca radujemo. Ustani, Bože svemoćni, vodi nas putem spasenja!"

Marija je također zornica kako ju pozdravljamo u pjesmi "Zdravo budi, Marijo, prejasna zornice, istočnog bez grijeha začeta Djevice. Jer Tebe vječni Bog odabra od vijeka za radost puka svog. Začeće bezgriješno tvoje mi štujemo buduć da utješno od Crkve čujemo: da ti si jedina od sveg svijeta ljudi začeta nevinna." Bog je po njezinu bezgrešnom začecu "pripravio dostojan stan svome sinu" (zborna molitva na svetkovinu Bezgrešnog začeca).

Neka nam ovo došašće bude puno radosnog iščekivanja. Neka nam mise zornice pojačavaju čežnju za Isusovim dolaskom, za svakodnevnim susretom s njim.

Nemojmo propuštati ni svakodnevnu molitvu, čitanje Božje riječi, odricanje, dobra djela. Sve je to izvrstan način da se susretnemo s Isusom, našim velikim i divnim Bogom.

Andrija Anišić

On će biti
velik
i zvat će se Sin
Svevišnjega.

Lk 1, 32

PAPA PORUČUJE U DOŠAŠĆU

DOLAZI KRIST, KNEZ MIRA! /na 1. nedjelju došašća/

Danas otpočinje vrijeme došašća, putovanje duhovne obnove u pripravi za Božić. U liturgiji odzvanjaju glasovi proroka, koji navješćuju Mesiju pozivajući na obraćenje srca i na molitvu. Posljednji od njih, i veći od svih njih, Ivan Krstitelj viče: "Pripravite put Gospodinu!" (Lk 3,4), jer on će doći da s mirom pohodi svoj narod.

Dolazi Krist, Knez mira! Pripraviti se za njegov Božić znači probuditi u nama i u čitavome svijetu nadu mira. Mira koji je prije svega u srcima i koji se izgrađuje odlažući oružje mržnje, osвете i egoizma svake vrste. Ovome je svijetu uvelike potreban mir! Na osobiti način uz duboku bol mislim na posljednja nasilja koja su se dogodila na Bliskom istoku i na afričkom kontinentu, kao i na ona koja se svakodnevno bilježe u tolikim dijelovima svijeta. Obnavljam svoj poziv odgovornima velikih religija: ujedinito svoje snage u propovijedanju nenasilja, praštanja i pomirenja! "Blago krotkima: oni će baštiniti zemlju!" (Mt 5,9).

U ovom putovanju iščekivanja i nade, u ovom došašću, crkvena zajednica se poistovjećuje više nego ikada s presvetom Djevicom. Pomogla nam ona, Djevica iščekivanja, da otvorimo srca onome koji svojim dolaskom među nas čitavome čovječanstvu donosi neizrecivi dar mira.

PRIPRAVITE PUT GOSPODINU /na 2. nedjelju došašća/

"Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze!" (Lk 3,4).

Na današnju drugu nedjelju došašća snažno odzvanja ovaj poziv svetoga Ivana Krstitelja - proročki zov koji nastavlja odjekivati kroz stoljeća.

Primjećujemo ga i u ovo naše doba, dok čovječanstvo nastavlja svoj hod kroz povijest. Ljudima trećega tisućljeća, u potrazi za spokojem i mirom, on označuje put kojim valja ići.

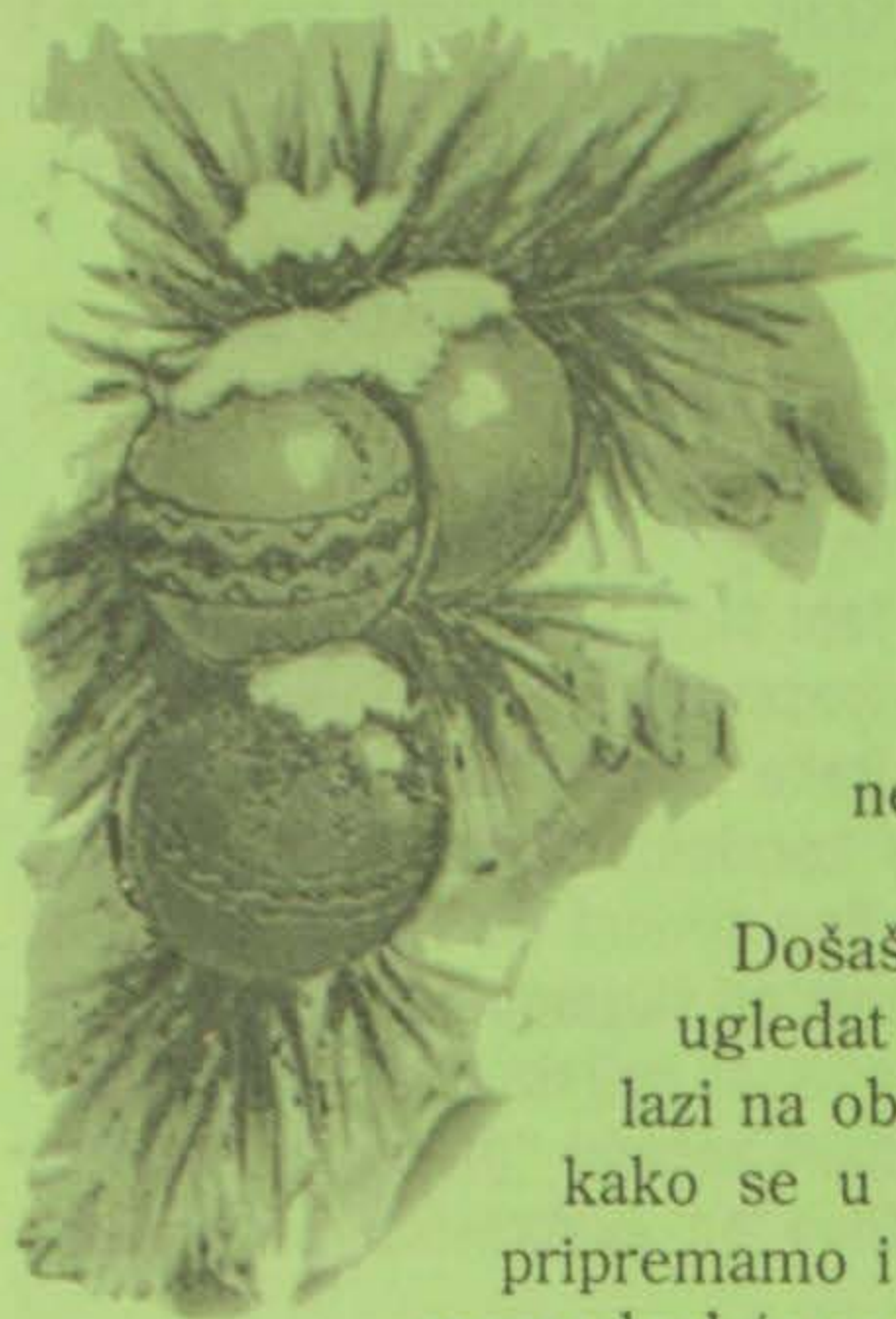
Sva liturgija došašća, kao odjek je toga Preteče, poziva nas da idemo ususret Kristu koji dolazi da nas spasi. Pripravljamo se na spomen njegova rođenja koje se dogodilo u Betlehemu

prije nekih dvije tisuće godina; obnavljamo svoju vjeru u njegov slavni dolazak na kraju vremena. U isto se vrijeme nastojimo oraspoložiti kako bismo ga prepoznali prisutnoga među nama: On nas, doista, posjećuje i u osobama i u svakodnevnim događajima.

Naš uzor i putokaz na tome duhovnome putovanju došašća jest Marija, Ona koja je mnogo više blažena, jer je vjerovala u Krista, nego jer ga je tjelesno rodila (usp. sv. Augustin, Serm. 25,7; PL 46,937). U Njoj, očuvanoj bez ljage ikakvoga grijeha, Bog je našao "plodno tlo", u koje je posijao sjeme novoga čovječanstva.

Neka nam pomogne Bezgrešna Djevica, koju se sutra spremamo proslaviti, da dobro pripravimo "put Gospodinu" u nama samima i u svijetu.

Neobičan Božić

Za jedanaestogodišnju Martinu ovo Došašće je bilo neobično.

U crkvi je na prvu nedjelju Došašća zapamtila Isusove riječi: "I ugledat će Sina Čovječjega kako dolazi na oblacima..." I župnik je tumačio kako se u ovom vremenu prije Božića pripremamo i za Isusov drugi dolazak. Ne znamo kad će se to zbiti. Zato moramo biti uvijek pripravnici. Ta misao je posve zaokupila Martinu. Tim više što je podmukla bol u njenoj glavi postajala sve češća i sve jača. Ako Isus i ne dođe onako slavno na oblacima, po nju bi možda mogao doći...

I kad je zatim prolazila gradskim ulicama začuđeno je promatrala okićene i rasvijetljene izloge, božićna drvca i žaruljice koje su treperile u najrazličitijim kombinacijama. Na svakom koraku su se prodavale božićne čestitke i darovi. Ljudi su užurbano kupovali. Susretali su se znanici i prijatelji, pozdravljali se kratko i rastreseno, a onda nastavili svoj hod u gužvi.

Božić - mislila je Martina.

- To se mi zapravo vraćamo u prošlost. No onda nije bilo ovako kitnjasto i raskošno. A župnik je govorio o budućnosti, o drugom Isusovom dolasku.

I često je gledala prema nebu ne bi li ugledala bijele oblake. Ali nebo je bilo sivo, a gusta magla, smog i dim spuštali su pogled k zemlji.

Prije dvije godine Martina se razboljela. Nakon mnogih pretraga rečeno je da ima zloćudni tumor na mozgu. Operacija ne obećava veliki uspjeh, a i skupa je. Trebalo bi poći negdje u inozemstvo. Dinko i Ružica, Martinini roditelji, ne mogu joj to pružiti. Oni su siromašni radnici i jedva uspiju namiriti osnovne potrebe njihove četveročlane obitelji. A toliko su već potrošili na skupe lijekove.

Koliko god je to saznanje o teškoj Martininoj bolesti sve njih pogodilo, toliko je donijelo i neke blagodati za koje oni prije nisu znali.

Dinko je često kasno dolazio s posla, ne zato što bi morao raditi u firmi, nego jednostavno zato što nije znao što bi radio doma. U kućnim poslovima nikad nije sudjelovao. Ružici je prepustio sve nabavke za kuću. Rijetko su odlazili u crkvu, a u kući nikad nisu molili zajedno. Jedino je Ružica učila djecu kratke molitvice prije spavanja. Martina je već sve to znala, a i više od toga, jer je redovito pohađala vjeronauk i išla na misu. No mali Zdravko je trebao maminu pomoć kako bi protrepao svoje molitvice i načinio znak križa.

Ali otkako se Martina razboljela Dinko je žurio svom domu i obitelji. Počeo je pomagati u kući i nabavljati sve što je bilo potrebno. I njegova mama, baka Vjera koja nije baš često zalazila u njihovu obitelj, ponudila je svoju pomoć. Preuzela je čuvanje maloga Zdravka. To im je dobro došlo, jer trebalo je štedjeti svaki novčić. Martina je vidjela sve te promjene i činilo joj se sve kao san. Više nisu bili tuđinci jedni drugima. Postali su obitelj - jedni za druge. I Bogu su se približili. Martina je potaknula roditelje da pođu s njom u crkvu. I tako su počeli redovito, svi skupa, ići na nedjeljnu misu. U kući se čula zajednička molitva.

Dinko i Ružica su se gotovo bez riječi sporazumjeli da će ove godine redovito ići na zornice. Baka je i onako u kući pa će pričuvati djecu ako se slučajno probude.

Te mise zornice su bile posebne. Dozivale su čežnju za Otkupiteljem, onim Obećanim kojega su prorokli i navijestili proroci. Ta obećanja su govorila o miru, zdravlju, blagostanju, a osobito o Božjoj prisutnosti među ljudima, o njegovoj velikoj ljubavi. I dok su njih dvoje poslije pričesti klečali i molili, znali su da mole isto: da njihova Martina ozdravi.

Potom su puni svete radosti i zajedništva pošli kući. Martinu je trebalo odvesti u školu, iako se ona tome opirala i tvrdila kako može sama. Nije htjela izostajati od škole, i samo kad je imala jake boli ostajala je doma.

Nekoliko dana prije Božića Martini se stanje naglo pogoršalo. Bol je bila jaka i gotovo da nije prestajala. Ona nikako nije htjela u bolnicu. Kako bi provela božićne blagdane bez svoje obitelji? A tko zna, možda Isus ubrzo dolazi...

Dinko i Ružica su klonuli. Sva radost i snaga adventskih zornica nije bila dostatna da sačuva nadu. Skrivali su svoju zabrinutost i učinili sve kako bi

Božić bio radostan za njihovu djecu. Martina je svakako htjela ići na ponoćku.

- Ne boli me tako jako. I glava mi je malo lakša - uporno je tvrdila nakon večere.

Crkva je, osvijetljena i okićena dočekala pobožne vjernike, ali i one koji samo tada bojažljivo zavire u nju. Ružica i Dinko su prigušenim glasom molili. Martina je opet zamišljala Isusa na oblacima. Jedino je Zdravko uživao neprestano trčkarajući od jaslca do roditelja.

Kad su izlazili iz crkve Martina se srušila. Tata ju je uzeo na ruke i ponio do auta. Bez riječi su došli doma. Zdravko je svakako htio još jednom prije spavanja pogledati kako trepere žaruljice na boru.

- Ne sada, Zdravko. Kasno je. Sutra ćeš gledati - rekao je tiho tata.

- Molim te, tata, uključi - dodala je i Martina.

- Bilo bi najbolje sada poći na počinak - molila je mama.

**BOŽIĆNA PORUKA
DR. IVANA PÉNZESA, SUBOTIČKOG BISKUPA**

“DANAS VAM SE RODIO SPASITELJ!

(Lk 2,11)

Ništa drugo ne želimo činiti u ovom slavlju nego ovo: u stavu i poimanju djeteta jedni s drugima slovkati staru i već tako često slušanu poruku Božića; osvojiti riječ po riječ rečenicu: “Danas vam se rodio Spasitelj!”

Danas! - Ovdje ne slavimo jednostavno neki daleki događaj iz dana cara Augusta, slavimo događaj koji određuje sva vremena, prošlost isto tako kao i sadašnjost, a budućnost isto tako kao i prošlost. Bog nam u Isusu Kristu postaje opipljiv - za svako vrijeme i za sva vremena. Bog postaje djetetom da bismo mi postali djeca Božja - za svako vrijeme i za sva vremena. Nikada se u liturgiji ne kaže “nekoć”, nego “danas”!

Vama se rodio! - i na ovoj formulaciji vrijednoj pažnje čovjek može zaslovkati. Kako je to dijete rođeno “nama”? Dolazi li u nekoj obitelji dijete na svijet, taj se događaj normalno tiče samo oca, majke i rodbine.

Danas vam se rodio! - zvuči tako kao da svi mi pripadamo najužem obiteljskom krugu tog djeteta. Nije da samo zvuči tako, nego to tako i jest, jer će to dijete jednom kasnije reći: “Tko vrši volju Oca mojega, taj mi je brat, sestra, majka.”

Dijete nam je rođeno! To znači da to rođenje čini čovječanstvo jednom obitelji. To dijete pripada svima i svi pripadaju tom djetetu!

Danas vam se rodio Spasitelj! - Tu posljednju riječ je vjerojatno

najteže slovkati, jer iscrpljuje, postala je zatvorena i nejasna. A ipak, s kakvim intenzitetom mi ljudi danas tražimo sredstva i ljude koji nas oslobađaju od bolesti, dosade, patnje, očaja, ukratko - od nesreće! S kakvim intenzitetom težimo za zdravljem, pravdom, radošću, povjerenjem i zaštićenošću, ukratko - za srećom. I to je jedna od najvećih tajni slavljenja Božića, jedna od najvećih paradoksalnosti božanskog djelovanja: Spasitelj čovječanstva se ne pojavljuje u ljudski shvatljivom obliku veličine, snage, genijalnosti, pravde i moći, nego u božanski nesхватljivom liku djeteta.

Radosna božićna poruka jest poruka Krista čovjekoljupca. To čovjekoljublje nastojimo i mi očitovati i za nj svjedočiti svojim zalaganjem i otvorenosću za svakog čovjeka. Neka znak toga opredjeljenja bude i naše međusobno čestitanje Božića. Neka u stisku ruke bude iskazana blizina i ljubav, a Božji blagoslov neka nas prati u svim danima našeg života.

Želim svima sretan Božić i blagoslovljenu novu godinu!

+ Ivan, biskup

Martina se nije opirala. Dopustila je da joj mama svuče odijelo i odnese u krevet. Bila je jako umorna. Činilo se da je Isus blizu. Tata je spremio Zdravka na spavanje i već se čulo smireno disanje.

Oboje su zatim sjeli u fotelje i promatrali svoju djecu. Ružica je spustila glavu među ruke i skoro naglas zajecala. Dinko ju je nagovorio neka se makar ispruži na slobodnoj ležaljci i brižno ju je pokrio.

- Ja ću bdjeti, ne brini.

I on bi glasno plakao. Čuo je ravnomjerno Martinino disanje. Potom je ugasio žaruljice.

- Što će mi to. Ovo nije božićna noć. Ovo je noć Velikog petka. Mali Isuse, pomози nam. Ne ostavi nas. Sačuvaj nam nadu.

Ponavljajući te riječi utonuo je u težak san.

I Ružica i Dinko naglo su se trgnuli. U sobu je već dopiralo danje svjetlo. Žaruljice su treperile, a Martina je klečala kraj jaslica. Oboje su naglo ustali i prišli svojoj djevojčici.

- Vidjela sam Isusa na oblacima. Mahnuo mi je.

Oni su se bespomoćno pogledali. Znači, počinju halucinacije. Martina je uhvatila taj zabrinuti pogled.

- Ja sam ovih dana očekivala Isusa. Noćas sam ga sanjala.

Samo je prošao na oblaku. Znaete, mene više ne boli. Glava mi je lagana, posve lagana.

Nakon veselog doručka svi su pošli na svečanu božićnu misu. I to pješice. Nisu se bojali da Martina neće izdržati. Pod nogama je škripao svježi snijeg. Oštar i čisti zrak je zaustavljao dah. Nebo je nakon mnogih dana bilo vedro i sunce je davalo neobičnu ljepotu svemu. Konačno se moglo vidjeti i nekoliko bijelih oblaka. Martina je malo zaostala i pogledala gore. Da, takve oblake je noćas sanjala. Manhula je neprimjetno prema gore. I pomislila:

- Znam, Isuse, da ćeš doći kad i ne mislimo. Lijepo je to kad netko koga jako volimo dođe sasvim neočekivano i iznenadi nas. To je pravi blagdan. Ali ja ću od sada uvijek misliti na tebe i čekati tvoj dolazak.

s. Blaženka Rudić

GDJE DA SE NJEMU POKLONIMO?

Pjesma *Kyrie eleison* podsjeća na staru liturgiju, prije obnovnog zahvata II. vatikanskog koncila koji je - potkraj II. tisućljeća kršćanstva - uveo u bogoslužje narodni jezik. Donedavna, na Zapadu je u liturgiji vladao latinski, na Istoku grčki i staroslavenski, da ne spominjemo drugih starih liturgija. A pjesma *Kyrie eleison*, iako se u nas neposredno nadovezuje na latinsku liturgiju, vodi nas još dublje u povijest kada se u carskom kršćanskom Rimu - u katakombama - bogoslužje obavljalo na grčkom jeziku. Poznata je poslovice: "Porobljena Grčka pobijedila je divljeg pobjednika." Rimska se vlast rasprostirala i Grčkom, a zauzvrat grčka je kultura zavlada Rimom, a s njom i grčki jezik. I tako je onda ostalo i poslije kad se ponovno u Zapadnoj crkvi udomaćio latinski jezik. Početni se misni zaziv pjevao na grčkom: "Kyrie eleison - Gospodine, smiluj se!"

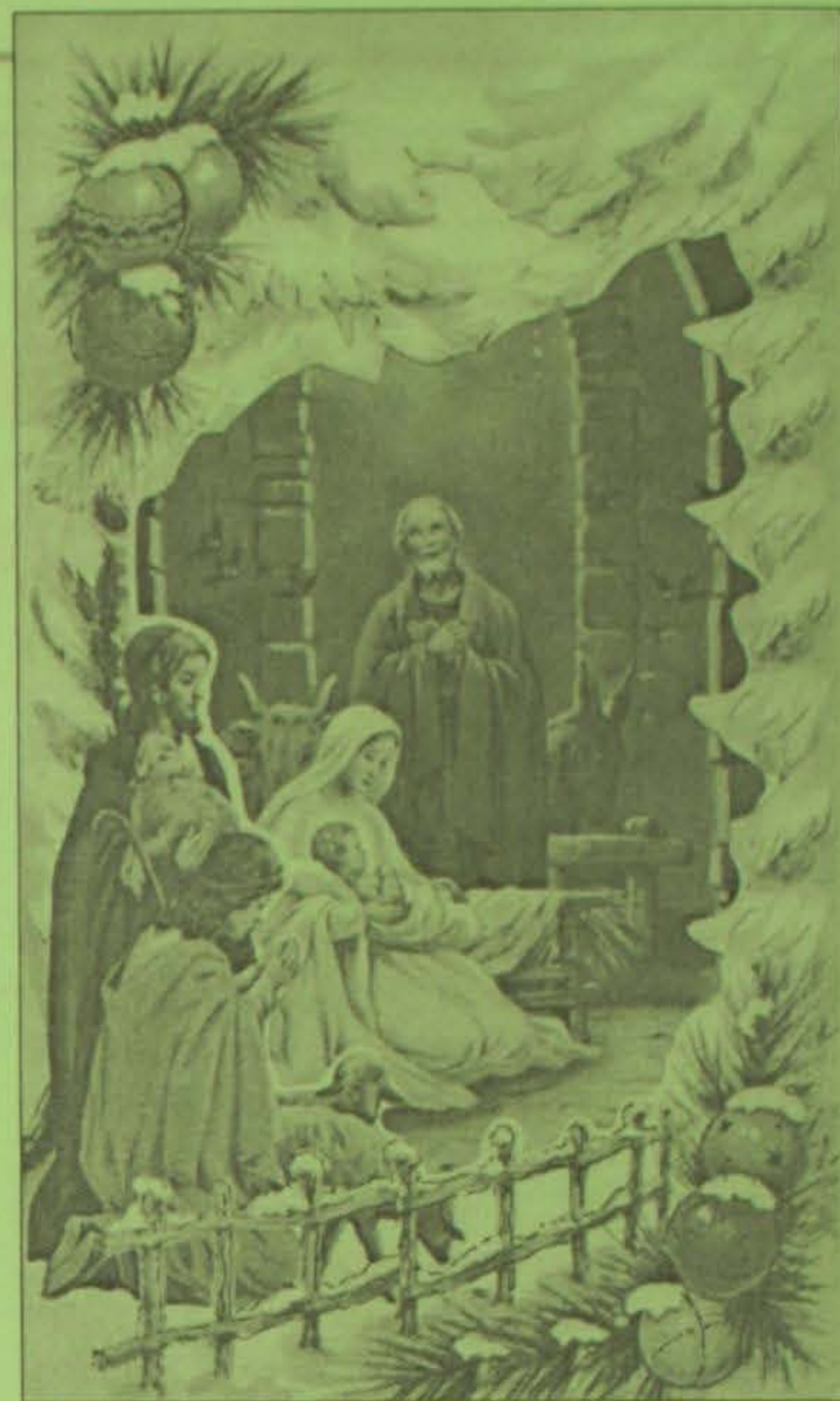
Sam je zaziv uzet iz Evanđelja. Mnogi bolnici i hendikepirani obraćaju se Kristu Spasitelju i ozdravitelju krikom: "Gospodine, smiluj se!", što u grčkom izvorniku evanđelja glasi: "Kyrie, eleison!" I u lijepim koralnim melodijama misnog vapaja (tri puta Kyrie, tri puta Christe, pa opet tri puta Kyrie) umetale bi se riječi (tzv. Tropi) između Kyrie i eleison. Primjer za to imamo i u hrvatskom prepjevu: "*Gospodine, Bože živi, nebo, zemlja sve je tvoje, smiluj se!*" Na način takvih umetaka, i u ovoj pjesmi umetnut je u svakoj kitici po jedan redak: "Isus se rodi"... "On za nas trpi"... Svaki taj redak i opet predstavlja tipičnu crkvenu "prozu". Ona je ritmizirana, ali je više izričajna nego doživljajna. Ukratko samo naznačuje ili podsjeća na događaj. A doživljajnu reakciju prepušta slušatelju. I zato "prozu" mogu pjevati svi: mali i veliki, mladi i stari, žalosni i radosni, pravednici i grešnici. Svatko taj podsjećaj

doživljava u srcu na svoj način. To tim božićnim pjesmama koje su pomalo sve takve, daju onu prisnost i općenitost kakvu rijetko susrećemo u drugim pjesama.

Svaka je kitica tako u prvom dijelu vapajna: "Kirie, Kriste, eleison!" U drugom je dijelu narativna, podsjećajna: "Isus se rodi... On za nas trpi...". A u trećem se dijelu pretvara u poziv i poklon: "Pojte (= pođite), pastiri... Pođite, Kralji, tamo se njemu poklonite." Dakako, kada to pjevamo u crkvi velikoj, u zboru veliku naših polnočki, sav se onaj svijet osjeti uzajamno potaknut da s pastirima, s kraljevima svi krenu, svi pođu i svi da se poklone i klanjaju Novorođenome.

Ima miline, ali i duboke iako nena-metljive osjećajnosti u tim prozama. Kako je malo riječi dosta da se povežu - opet i opet - jaslice i križ ("On za nas trpi čim se rodi")... a u stihu: "U jaslje mora da se skriva" osjeća se već Herodov mač nad betlehemsom dječicom. Tako hrvatska božićna pjesma spontano odgaja kršćansku osjećajnost i suosjećajnost. Dakako, i prema Isusu, Sinu Božjemu, za nas učovječenu. Ali onda i prema svim ljudima koji trpe. Napose bi nas te pjesme trebale odgajati za suosjećaj i djelotvornu solidarnost sa svom djecom svijeta koja dijele sudbinu maloga Isusa, pa i goru. Jer, Isus je bio lišen svega blaga, ali ne - ljubavi Marije i Josipa. A kolika su djeca svijeta uistinu kruto i nasilno lišena svake ljubavi i brige ljudi, a kamoli svojih. Ratni vihuri, tolike iznenadne revolucije, genocidne akcije ras-tepu tisuće obitelji, odijele tisuće tisuća majki i djece, braće i sestara... Često se nađe goli golcati mali i premali život na goloj zemlji... Trpe čim se rode... i nemaju gdje da se sakriju...

Jeste li poslali svoj božićni dar za

Karitas, za Gladno dijete... Dar s puno ljubavi, i ako je moguće, dar obilat... Bit će to pravi poklon za Isusa. "Tamo se njemu poklonite.". Kako je lijep taj hrvatski izraz **p o k l o n i t i** se, tako sposoban da poprmi dva bliska i srodna značenja. Treba "pokloniti se" Isusu. To ne znači samo duboko se pred njim sagnuti i tijelom i duhom, u znak poštovanja, u znak priznanja da je on naš Bog, naš Gospodin i Gospodar... Treba mu zaista - pokloniti se, tj. **d a r o v a t i** mu se. A najbolje ćemo ga možda nadariti - sobom - kada ga prepoznamo u njegovim najmanjima. Kolike li će iznenaditi njegov sud: "Što god ste učinili..., što god niste učinili jednome od ove najmanje moje braće... meni ste učinili... meni niste učinili... Dođite!... Odlazite!" (Mt 25,31-46).

Moji najmanji... "tamo se njemu poklonite!"

(Iz knjige *Svijeta Razveselitelj*:

hrvatski Božić, str. 54-56)

Bonaventura Duda

Izviđači donijeli

Betlehemska svjetlo u Zagreb

U duhu dobre tradicije hrvatski izviđači su i ove godine donijeli Betlehemska svjetlo iz Beča u Zagreb. Izaslanstvo Saveza izviđača Hrvatske 13. prosinca otišlo je u Beč gdje je na svečanoj misi u katedrali Sv. Stjepana preuzelo Betlehemska svjetlo, koje je jutros 14. prosinca donijelo u zagrebačku katedralu, gdje ih je dočekaao zagrebački pomoćni biskup **Vlado Košić**. Zahvalivši izviđačima, biskup Košić zaželio im je da osjete osobitu radost Božića koji je blagdan svjetla, a Isusovo rođenje, kako je kazao, najveće je svjetlo koje je došlo na svijet. Izviđači su potom sudjelovali na misnome slavlju koje je predvodio prebendar prvostolne crkve zagrebačke **dr. Stanislav Vitković**, nakon čega će Betlehemska svjetlo raznijeti po hrvatskim biskupijama i župama. /IKA/

DOŠAŠĆE NIJE U STUDENOME

Mjesec studeni ne bi trebao već biti zatrpan adventskim ponudama upozorila je Evangelička crkva u Njemačkoj (EKD). Stoga kršćanske Crkve u Berlinu prvi put zajedno pokreću kampanju "Spasite došašće", kakva se već dugo provodi u nekim mjesnim Crkvama. Novi predsjednik EKD-a Wolfgang Huber podsjetio je kako studeni ima svoju vlastitu temu spomena na preminule i pokore, različitu od adventske. To pak ugrožava vrtlog komercijalnih interesa i rasonode božićnih sajmo-va, jer narušava ritam crkvene godine kao i iscjeliteljski ritam života. /IKA/

Piše: dr. Tadej Vojnović, OFM

Životni čin vjere

U svojem razmišljanju o Knjizi postanka došli smo do najljepšeg njezinog pripovijedanja, a donosi nam ga 22. glava: Abrahamova kušnja. Najljepše i najdramatičnije pripovijedanje o Abrahamovom životnom činu njegovog povjerenja u Jahvu, Boga svojega. I danas dok čitamo ovaj tekst stojimo zapanjeni i pred Božjim zahtjevom i kušnjom ali i pred Abrahamovom poslušnošću. Tekst možemo podijeliti u pet cjelina kako bismo ga lakše analizirali.

Kušnja

Pripovijedanje počinje izrazom "Poslije tih događaja". Izraz je čest u Bibliji i želi izraziti kontinuitet događanja. Odmah već u prvom retku naviješta se kušnja pa bibličari ovaj tekst smatraju "teološkim", tekstom koji ima pred sobom određen cilj i predviđa konkretnu reakciju čitatelja. Sve počinje povjerljivim i neposrednim razgovorom Boga i Abrahama. Nema posrednika već se Bog direktno javlja, on ga zove: "Abrahame" na što se Abraham odaziva: "Evo me!" Nije to prvi put da oni tako razgovaraju pa je tim strašnije što iz jednog tako bliskog razgovora i radosnog Abrahamovog odziva slijedi zaprepašujuć Božji zahtjev u kojem se ističu tri imperativa: uzmi, pođi, prinesi! Ništa ne bi bilo tako teško da se ovaj "uzmi" ne odnosi na Izaka: "Uzmi svoga sina, jedinca svoga Izaka koga ljubiš..." Od Abrahama se traži sve! Sve što ima, sve do čega mu je stalo, sve što mu je najdraže i predstavlja njegovu sigurnost! Kao da mu je netko izmaknuo tlo pod nogama. "Prinesi ga kao žrtvu paljenicu!" Strašno! Abraham ima jasnu spoznaju što je to žrtva paljenica. Žrtvu treba najprije zaklati i zatim je spaliti na žrtveniku. I to njega, svojega ljubljenog Izaka, jedinca njegove starosti i svu njegovu nadu.

Abraham nije rekao niti jednu jedinu riječ. Nema tu pitanja: zašto, kako, zar zbilja? Boga treba poslušati i učiniti sve kako je rekao i bez riječi prigovora. Bog zna zašto to čini. Abraham je posve naslonjen na njega u svojem povjerenju. Dok se u njemu sve razdire i kida, dok mu nutrina cvili od strašnog Božjeg zahtjeva, on želi čvrsto i s povjerenjem prijanjati uz Boga (zar u hebrejskom "vjerovali" ne znači "čvrsto stajati", "imati čvrsto uporište"?). I nikome nije ništa rekao. Svoju bol nosi sam u svojoj nutrini.

Drugi dan ujutro

Abraham želi slušati. Ustao je vrlo rano kako bi sve pripremio za izvršenje Božje zapovijedi. Najprije je nacijepao drva za žrtvu a zatim je probudio svojega ljubljenoga sina jedinca Izaka. Osamario je magarca i poveo dvojicu svojih slugu kao predstavnike svoje kuće. Bog mu je rekao kuda se mora uputiti da bi prinio žrtvu. To je "krajina Morija" do koje je trebalo dosta pješaćiti (po 2 Ljet 3,1 to je brdo na kojem je izgrađen jeruzalemski Hram). Tek treći dan izdaleka je ugledao mjesto koje mu je Bog označio. Bilo je to brdo u krajini Moriji. "Podiže oči i opazi mjesto izdaleka." Upravo ovim pogledom počinje Abrahamova drama. Gleda mjesto na kojem će se odigrati najteži čin njegovog života: tamo će on Bogu dati sve što ima! Svjedoci će biti samo on i njegov sin Izak koji još sada ništa ne sluti! Put koji slijedi određen je samo za njih dvojicu. Na tom mjestu gdje je ugledao brdo određeno za žrtvu Abraham ostavlja svoje slugu: "Vi ostanite ovdje uz magarca, a ja i dječak odosmo gore da se poklonimo, pa ćemo se vratiti k vama."

Najteži put Abrahamove vjere

Otac i sin, sami! Sami na putu Abrahamove vjere. Izak nosi drva za žrtvu paljenicu a Abraham u svojim rukama drži kremen za potpaljivanje i nož kojim će zaklati svoju žrtvu. Hodaju u tišini koja je prekidana samo Izakovim pitanjima. Kako mu je teško kad sluša Izakovo obraćanje: "Oče!" To mu probada srce dok mu nježno uzvraća: "Evo me, sine!" Opet Izakovo pitanje: "Evo kreme-na i drva, ali gdje je janje za žrtvu paljenicu?" U Abrahamovo se srce još dublje zabija nož boli. Što da mu kaže? Djetetu je čudno. Više je puta prisustvovao žrtvi paljenici. Bilo je to u pojedinim zgodama radosti i zahvaljivanja, dok se plodilo blago, u časovima zahvalnosti za pojedina dobročinstva. Dijete zna da je za žrtvu potrebno janje. Gdje je janje? Što da mu kaže? Ne može mu reći da je on to janje koje treba biti prineseno kao žrtva. Tako Bog traži i tu nema pogovora! To treba izvršiti. "Bog će već providjeti janje za žrtvu paljenicu, sine moj!" Kako nježno ali i bolno zvuče ove riječi: "Sine moj!" Sve se više skraćuje vrijeme dok mu se tako još može obraćati. Penjanje se nastavlja. Vjerovati znači hodati za Božjom

riječi, tj. konkretno je ostvarivati. Abraham to upravo čini!

Sada je čas!

Napokon su stigli. Ono što je bilo daleko i još uvijek u sebi - barem podsvjesno - nosilo mogućnost iznenadne promjene, sada je tu i više nema nikakve nade. Treba izvršiti i to sa svom odlučnošću! Svako odgađanje i oklijevanje povećava bol a smanjuje poslušnost. Stoga se Abraham odmah daje na posao. Treba najprije podići žrtvenik od kame-nja ili zemlje. Kad je to bilo gotovo, naslagao je drva za žrtvu paljenicu. Izak se, vjerojatno, stalno pitao a gdje je janje? Sve je to pratio i gledao u nedoumici a vjerojatno je i pomagao svom ocu kod postavljanja žrtvenika i slaganja drva. No sve mu je bilo jasno i svaka je nedoumica prestala u času kad ga je Abraham svezao i stavio na žrtvenik položivši ga na drva. Pisac nam ne donosi nijednu Izakovu riječ ni pobune ni očaja ni zapomagavanja. Dječak je sasvim jasno spoznao da je on žrtva koja na ovom žrtveniku treba izgorjeti. Jednako tako iz teksta se ne vidi Abrahamovo doživljavanje u ovom sudbonosnom času dok njegova vjera dosiže svoj vrhunac. Pisac nam ne daje niti da vidimo to lice ukrućeno od bola ali odlučno da sluša Boga do kraja. Osjećaji se lome do neizrecivog bola ali je volja i odlučnost nepokolebljiva. Koji čin vjere! Vrhunac svakako predstavlja Abrahamovo podizanje noža u spremnosti da zakolje svojega sina. Uzmaka nema i više se ništa nepredviđeno ne može dogoditi.

Žrtva je primljena

Ipak se dogodilo! Bog je primio Abrahamovu vjeru i njegovu žrtvu ali nije dao da Abraham ubije svojega sina. Sada se javlja "anđeo Jahvin" koji povika: "Abrahame, Abrahame!" Abraham je opet poslušan: "Evo me!" Anđeo nastavlja: "Ne spuštaj ruku na dječaka niti mu što čini! Sad, evo, znam da se Boga bojiš jer nisi uskratilo ni svog sina, jedinca svoga!"

Evo, i žrtva je ovdje: Abraham podiže oči i ugleda ovna kako se rogovima zapleo u grmlje pa ga prinese Bogu. Ispunile su se njegove riječi Izaku: "Bog će već providjeti..." Pripovijedanje završava obratnim redoslijedom. Abraham se vraća sa svojim sinom Izakom najprije do slugu a zatim svi skupa odlaze natrag u Beer Šebu gdje se Abraham nastani. Razmišljajući o žrtvi sina u Izaku prepoznajemo tip Isusa Krista, jedinorođenoga Sina Božjega ali kojega Otac njegov nije poštedio nego ga je predao za nas "kao žrtvu pomirnicu za naše grijeha" (1 Iv 4,10).

(U sljedećem broju: Smrt u obitelji)

Uređuje:
Katarina Čeliković

Bog kao dijete!!!

Priznajem, dragi Zvončići, uvijek me Bog na Božić iznenađuje. To da je postao čovjek - a BOG je - to mi dokazuje da nas voli bezgranično. Ali da će pristati roditi se tamo gdje se ni siromasi ne bi željeli roditi, to me stvarno iznenađuje.

Štalica. Mjesto za životinje. Mjesto toplo i nekako prijatno. Prijatno zato što znam da se u njoj smjestio mali Isus, veliki Bog. Više ni štalica nije tako ružna i nepoželjna. Vidite da svi mi u kući volimo imati malu štalicu i u njoj Isusa u društvu mame Marije i Josipa, ovčica i pastira a na putu su i kraljevi. To je naš BETLEHEM. Stoga smi i mi darovali u nagradnoj igri kao glavnu nagradu baš takvu štalicu da svjedoči u kući da je Isus postao naš brat, da je prihvatio sve ono što i mi živimo. Zahvaljймо mu neprestano za dan kad je postao čovjekom!

Hvala Ti, Isuse, što si se za me rodio! Hvala Ti što si postao dijete a dijete svi volimo, mazimo i divimo mu se.

Neka vam je svima sretan dan Isusova rođenja!

Zvončica

Ivana Tikvicki

Obnovimo dragi čin

Božić nam je blagdan mio jer se rodi Božji sin. Radosniji još bi bio da obnovimo dragi čin.

Da na Badnju večer samu ko u onom divnom dobu unesemo opet slamu radosna srca u sobu.

To bi i nama djeci bilo drago, milo, svima, božićni bi nam prošli sveci još u većim radostima.

Ivan Pašić, Bački Monoštor

Monoštorska djeca darivat će Isusa

U Božićne dane svete pobožno će svako dijete Isusa da slavi, hvali da mu dade darak mali.

I diečica naše župe radosno će da se skupe pred nebeskim svetim čedom, darivat će njega redom.

Darivat ću njega i ja jer Spasitelj i Mesija on je meni i svim ljudima. Ljubim ga svim srcem u grudima.

Ivan Pašić, Bački Monoštor

PROSLAVA SV. ANDRIJE I SV. NIKOLE U ŽUPI SVETOG ROKA

Na blagdan sv. Andrije, nebeskog zaštitnika našega župnika **preč. Andrije Anišića**, mladi i ministranti su izveli igrokaz "Sv. Andrija" u kojem su prikazali kako je svetac povjerovao Isusu, propovijedao o njemu i dao svoj život za Isusa na križu. Igrokaz su izveli nakon popričesne molitve jer je blagdan padao u prvu nedjelju došašća te nismo mogli liturgijski to proslaviti. Ministranti su za dar župniku darovali izrađenu misnicu s likom sv. Andrije, djeca cvijeće i prigodnu čestitku, a članovi Pastoralnog vijeća mobitel. Na kraju sv. mise smo zamolili župnika da nas blagoslovi u novoj misnici što je on rado i učinio. Zahvalio je svima i rekao da nije znao što se priprema jer liturgijski se ne slavi sv. Andrija. Svima je od srca zahvalio i zazvao na sve prisutne Božji blagoslov.

Sv. Nikola je blagdan djece i darivanja onih koji su Bogu najdraži. Na misi zornici su djeca priredila kratki igrokaz sa **s. Bosiljkom**, u kojem su poručili svima nazočnima da je dobro uvijek činiti dobro kao što su u ovom igrokazu pokazali anđeli i sv. Nikola. Djeca su poslije mise dobila poklone i Adventski kalendar oni

koji redovito dolaze na zornice. Djeca su bila presretna jer su mogli i svoj trud tjednog dolaska na zornice, na kojima su dobivali svaki dan po jednu sličicu otajstva krunicе, izlijepiti na kalendar.

s. Iva

Anita Bošnjak, Iva - sv. Rok, Subotica

ZIMOVANJE ZA DJECU I ODRASLE NA GOČU!

od 3. 01. do 10. 01. 2004. godine

Mogućnost otplate na 8 rata - odrasli 9,950.- dinara
- djeca 6,950.- dinara

Ako volite zimu i zimske radosti priključite nam se. Lani nam je bilo prekrasno. Za sve dodatne informacije obratite se učiteljici Ani Čavrgov na tel.: 41-645.

SVETI NIKOLA U SUBOTICI

Vedar i nasmijan Sv. Nikola je i ove godine, s džakom punim darova, obišao dobru dječicu u Subotici.

S obzirom da nismo baš uvijek bili jako dobri, u njegovoj pratnji je išao i onaj crni, onaj zli krampus... Da li su neki dobili šibu od krampusa ili dar od Sv. Nikole, teško je znati. Jedan dječak mi je pričao kako je ponekad bio zločest te je znao da će mu i krampus navratiti, pa je odlučio cijelu večer držati križ u svojoj ruci. Rekao je: "Znaš, krampus se boji križa i svete vode, pa onda neće smjeti u moju kuću!"

No, s krampusom ili bez njega, pravi Sv. Nikola je posjetio mnoštvo mališana. Kao i prošle godine, obišao je djecu hrvatskih razreda, te jedini katolički vrtić u gradu, a navečer je obilazio djecu po obiteljskim kućama, te ukupno razveselio oko 200 djece.

Ove godine organizatori su organizirali i jedan lijep i human gest, te je pravi Sv. Nikola posjetio bolesnu djecu naše Subotičke bolnice. Zahvaljujemo se Sv. Nikoli i organizatorima.

Nadamo se da ćemo se dogodine popraviti, te da nam krampus neće ni trebati, a da će Sv. Nikola svojim zagovorom kod Boga izmoliti za nas obilje milosti.

Željka Cvijanov

ISUS SE RODI

**Bijaše to u gradu Davidovu
"Betlehem" mjesto se zvalo.
Došla je Marija u tihoj noći
da roditi će Isusa nitko nije znao.**

**U snježnoj, hladnoj i besanoj noći
Marija ne imaše kome poći.
Išla je umorna dugo, dugo
i tad se desi Božje čudo.**

**Siromašni ljudi milosrdna srca
svoj skromni dom s njom podijeliše -
Marija bez snage al blažena lica
znala je da Isusa roditi će.**

**Začeto dijete po Duhu Svetom
rođeno u jaslama Betlehema
to dijete što se ljubavlju čeka
postat će Spasitelj svijeta.**

Samenka Mandić

ISUSU

**Ti si najljepše što znam,
blago onom tko Te ima,
tko Te ljubi, tko Te sreća
i zbog Tebe ne uzmiče
svim bolima ovog svijeta.**

**Ti si želja, Ti si čežnja,
samo s Tobom ja za ljubav znam,
Tebi pjevam pjesmu svaku,
daj mi ruku i vodi me
tamo gdje ljubav ne prestaje!**

A. T.

Martina Tot, 3. r. - župa sv. Rok, Subotica

ISUS DARUJE BETLEHEM

Na nagradnu igru stiglo je zaista mnogo kupona. Ovoga puta sretne dobitnike izvukla su djeca u vrtiću "Marija Petković". Zbog velikog broja kupona Uredništvo je odlučilo nagraditi čak 17 Zvončića. Evo sretnih dobitnika.

1. Ljubica Galić, Bezdán - Betlehem
2. Andrea Rihard, Apatin - Subotička Danica za 2004.
3. Marija Šokčić, Subotica - Zvonikov zidni sat
4. Tomislav Huska, Subotica - Kaseta III. festivala bunjevački pisama
5. Katarina Horvat, Sonta - sveta obitelj
6. Barbara Sekereš, Subotica - sveta obitelj
7. Nada Makša, Vrbas - Kaseta Božić u Bačkoj
8. Nikola Skenderović, Ljutovo - "Bl. Marija Petković" na stalku
9. Oliver Kovač, Subotica - Zvonikov zidni sat
10. Hrvoje i Domagoj Biluš, Vodice (R. Hrvatska) - Subotička Danica za 2004.
11. Patrik Doboš, Bač - slika od slame
12. Katica Knap, Erdevik - CD "Pripovitke i bajke"
13. Marko i Bojana Mrvičin, B. Monoštor - 3 džepna kalendara
14. Sofija Dorotić, Sombor - CD "Ždribac zlatne grive"
15. Ante Čipak, Stari Žednik - Andeo - beba
16. Ivana Urban, Irig - CD "Vašange"
17. Bojan Galić, Bajmok - Slikovnica "Božić"

Uredila: Marina

TRAGATI

Traganje je iskonska potreba čovjeka. Na osobit način, kroz traženje čovjek definira i sam sebe. Pa tako, ljudi tragaju za materijalnim ili nematerijalnim stvarima, pokušavajući pronaći svoj cilj.

U duhovnom ozračju, ovog adventa tragamo za dobrotom u nama, za oprostjenjem, za pomirenjem, jednostavno za boljim dijelom nas samih. Vjerujem kako je duhovna obnova o. Jamesa Manjackala bila prava uvertira u sadašnji trenutak, olakšavajući nam traganje.

U potrazi za ljubavlju, koja nam se daruje u Božićnoj noći, nailazimo na zadatke koje trebamo ispuniti kako bismo bili spremni primiti taj dar. Upravo onako kako nam se dragi Bog bezgranično daruje u betlehemske noći, slijedeći njegov primjer, trebamo i mi bezgranično darivati. A potraga za srcem punim ljubavi koje se daruje i oprašta nije lak i jednostavan zadatak.

Na životnom putu susrećemo ljude koji nam ne žele uvijek dobro. Sitnim spletkama, ogovaranjima... uporno pokušavaju opravdati svoja (ne)djela. Još jedan naš zadatak je oprostiti takvim ljudima i krenuti dalje, nastaviti potragu za dobrom u nama.

Iz dana u dan, sve bliži Noći darivanja, prepороđeni i novi, primimo ljubav koju nam bezgranično dariva Bog, primimo maloga Isusa u naša nova srca.

Marina

NAŠE DVORIŠTE

Utorak kao i svaki drugi. Na misi malo ljudi, crkva poluprazna. Mi optimisti kažemo - polupuna. Nije isto. Drugo je nedjelja, danas se radi. No, eto, ima nas.

Na izlasku nitko ne žuri. Prigoda je to da stojeći pred vratima malo "prodivanimo". Sunce upravo zalazi, nema više tako hitnih poslova, a stoljetni borovi tako fino mirišu. A onda netko kaže: "Idemo?". Ne mora reći kuda, znamo. I idemo.

Idemo iza župnog ureda, u naše dvorište. Jedino dvorište u Odžacima koje nikada nije prazno. Jest zimi, ali to se ne broji. Zimi smo u uredu, a to je desetak metara dalje i opet je isto. A i nije baš nešto lijepo, to naše dvorište. Ogromno, betonirano, prazno. Skromna vrtna garnitura uz jedan zid, veliki stol i desetak stolica. Neke skele pod nadstrešnicom. Uzdržano i hladno, šturo.

Ali uz drugi zid uzdržanost prestaje. Iz uskog, dugačkog cvjetnjaka pršti vatromet boja, upravo razmetljivo. Svaki cvijet se gura da pokaže svoju ljepotu, i uspijeva u tomu. To je Sonjina čarolija. Ne znam kako to radi, ali nisu čista posla. Ili možda cvijeće stvarno reagira na ljubav?

Župnik već stoji nasred dvorišta i čeka. Danas nije nikoga zvao, ali netko uvijek dođe. Pozdrav svakome ponaosob, Hvaljen Isus, Grüss Got, Dícsértessék! Sjedite, sad će kava! Što ima novoga?

I tu počinje. Dragana bole leđa. I treba da ga bole kad ne pije lijekove što mu je vlč. Marjan donio iz Slovačke. Hoćemo li u nedjelju u Apatin na Prvu pričest? Naravno, tko vozi, kad krećemo? Velečasni, imate pozdrave iz Zrenjanina sa skupa Malteške omladine! Hvala, pričaj kako je bilo! Može li prva proba zbora u utorak poslije mise? Dogovoreno. Agi, kako ti je Janoš? Pazi, nema šale s infarktom, čuvaj ga! Sutra stiže ogrjev? Ne daj mu da radi, dolazimo nas dvojica. Velečasni, ja bih da pitam nešto u vezi egzorcizma! Sjedni kraj mene i pitaj, razgovarat ćemo. Damire, jesi li dobio onaj posao?

Shvatili ste. Nema teme kojoj tu ne bi bilo mjesta. Baš tako, od Svetog Pavla do polaska djeteta u školu. Svi znamo da tu možemo o svemu. Nekada svi u glas, nekada dvoje potihlo. Tko mora ići, pozdravi i ode. Ne mora ni župnik uvijek biti nazočan, ionako je tri dana u tjednu u Apatinu. Mi naravno dođemo u svoje dvorište i ako je on tu, utoliko bolje. Sjedimo dok se ima o čemu pričati, ili dok nam pristojnost ne prišapne da bi trebalo ići kući.

Često tako i "omrkujemo" baš zapravo, pogotovo ako se sutradan ne radi. Taman pomislimo da je vrijeme za razlaz, a u dvorište ulaze kola. Stiže velečasni Marjan, a to znači opću radost i bučno pozdravljanje. Za kratka dva mjeseca što je tu svima nam je prirastao uz srce. Sad su na redu novosti iz Selenče za nas i iz Odžaka za njega, i sve počinje ispočetka. Više nitko ne gleda na sat. Mi smo u svom dvorištu, pa što ako je kasno?

Treba li da kažem otkuda nama naše dvorište? Ili zašto ne kažemo dvorište župnog ureda, ili župnikovo dvorište? Pa rekao sam kad sam vam ovo ispričao! Mi jednostavno znamo da nam ono, kao iskrenoj i čvrsto povezanoj zajednici, jednostavno pripada. Hoćete da bude i vaše? Dođite, sjedite s nama i za pola sata osjetit ćete da je i vaše. Kad dođete i drugi put, već s ulaza ćete znati da nije samo vaše, nego je i lijepo.

Društvo iz Odžaka

Zbivanja koja slijede:

Na OCE, 21. prosinca
TRIBINA MLADIH
u Katoličkom krugu
u 19 sati

predavač:

Stjepan Beretić

tema:

"Vi ste pismo Kristovo"

Na STARU GODINU,
ne propustite
Misu zahvalnicu

Prigoda je to
da na kraju godine
zahvalimo Bogu.

ADVENTSKI SNOVI

Aleluja! Krist živi u meni!

Radosno kličem ove riječi
zahvaljujući Bogu na sreći
i nespjesno, u tom trenutku
videći njegovo lice u skrivenom kutku.
Moje srce spoznalo te, Bože,
onako kako ni same oči ne moguše...
Svjetlost tvoja obasja mi lice
i hrabro krenu dolje sa visoke litice.
Ne, ne bojah se visine,
jer ublažio si padove, otopio zime,
zagrijao srca hladna
i nahranio usta gladna.
Da, Kriste, snago vječna,
bio si s nama uvijek.
Molim te, ne napuštaj srca grešna,
iako smo bolne rane pravili ti oduvijek.
Nikada ti ne ćemo Isuse moći
graditi crkve od kamena i pijeska
raširit ćemo ruke svoje nježne
i tražiti te u tišini i spokoju noći snježne.

Marija Jaramazović

KAKO PRONAĆI PUT DO SREĆE?

Sreća je osjećaj koji čovjeka čini zadovoljnim, radosnim... Sreću možete definirati na mnogo načina, ali svim tim pokušajima opisivanja sreće jedno je zajedničko - neizmjerana želja čovjekova pronaći je. O tome - kako pronaći put do sreće - razmišljali su mladi na školskom vjeronauku u Medicinskoj školi.

Neki ljudi misle da je sreća u bogatstvu, voljenosti, popularnosti, dok mladi misle da im sreću čini momak ili djevojka, droga, nasilje... itd.

Ali pravi put ka sreći nalazi se u poštenju, poslušnosti, darežljivosti i vjeri u Boga. Vjera u Boga podrazumijeva dobrotu pravih kršćana - ne činiti zlo, već pomagati jedni drugima. Ako pomognemo bratu čovjeku, ako suosjećamo s njim, tada ćemo mi biti sretni. Pronaći put do sreće je lijepo, to je spas od tuge, žalosti, zla. Pronaći sreću u Isusu je veliko bogatstvo. Stoga, za našu sreću ovdje na zemlji, a kasnije i u nebu trebamo se moliti, vjerovati i činiti dobra djela jer tako se možemo osjećati potpuni, sretni.

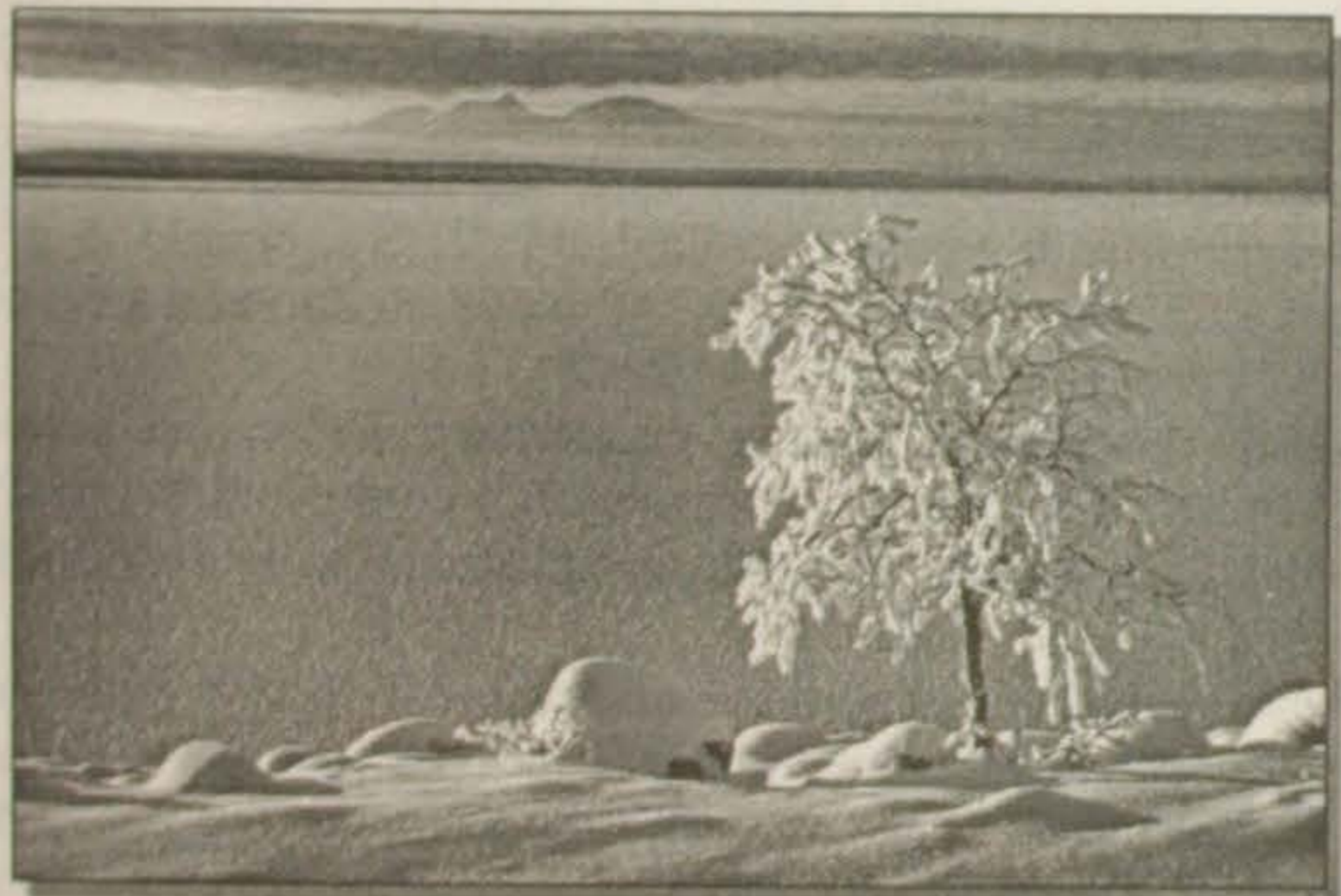
Pokušajmo, stoga, svaki dan učiniti neko dobro djelo. S učinjenim dobrom i vlastitim križem koračajmo polako do konačne, vječne sreće.

Ana Peić i Marina Štigmond

*Svaki čovjek bi želio biti sretan.
Nekome je sreća voljeti i biti voljen,
drugi pak žele ljubiti i ljubljeno biti.
Neki misle da je sve u novcu, žele biti bogati,
misle kako novcem sve mogu kupiti.
Netko sreću vidi u slavi
iako ona kratko traje.
Ja mislim da je najvažnije u životu zdravlje,
zdravlje duše koje nam Krist daje.*

Ana Marković

Jan Jansen (C)

Podimo zajedno putem
kroz pustinju našeg vremena
Posijmo lijevo i desno po nekoliko cvjetova,
objesimo za ljude u noći
na nebu nekoliko zvijezda.
Tako ćemo zajedno sagraditi malu oazu.
Svaka oaza može se zvati Betlehemom,
jer u njoj se rađa Ljubav.

Phil Bosmans

Mladi župe sv. Roka sve bolji glumci!
na slici gore: Prizor iz života sv. Andrije
na slici dolje: Prizor iz igrokaza "Suzana"
s. Bosiljka (desno) strpljivo je s njima vježbala

PREVENCIJA UTEMELJENA NA SVETOSTI ŽIVOTA I ODGOVORNOM SPOLNOM ŽIVOTU

Dok se međunarodna zajednica pripravlja i ove godine obilježiti Svjetski dan AIDS-a, kao predsjednik Papinskoga vijeća za pastoral osoblja u službi bolesnika htio bih se pridružiti naporima i inicijativama koje se poduzimaju u čitavome svijetu, kako u području prevencije, tako i u području pomoći bolesnima, šaljući u ime Katoličke crkve međunarodnim organizacijama i institucijama, vladama, nevladinim organizacijama, kao i katoličkim agencijama i udruženjima zauzetim u obuzdavanju opake pošasti poruku ljubavi i nade za obitelji i osobe pogođene tim strašnim zlom.

Potičem vas u ime Svetoga Oca Ivana Pavla II, draga braćo i sestre u Kristu, a i sve vas, muškarce i žene dobre volje, da ne propustite ovaj zgodni trenutak; iskoristite dobru prigodu za proučavanje i zajedničko iznalaženje novih putova i prikladnih sredstava sposobnih navesti ljude, a osobito mlade, da prihvate životna ponašanja i običaje koji poštuju izvorne vrijednosti života i ljubavi. Radi se o predstavljanju toga najboljega puta učinkovite prevencije od zaraze i širenja HIV/AIDS-a, budući da je fenomen AIDS-a patologija duha koja osim tijela obuzima čitavu osobu, međuljudske odnose, društveni i obiteljski život, a često je praćen i krizom moralnih vrijednosti. Obzirom na to, Ivan Pavao II. tvrdi: "Nije daleko od istine kad se kaže da se, usporedno sa širenjem AIDS-a, počela pojavljivati neka vrsta nedostatka imuniteta na polju egzistencijalnih vrijednosti, što se ne može ne prepoznati kao prava patologija duha". (*Govor sudionicima IV. međunarodne konferencije: Živjeti: zašto? AIDS, 13-15. studenoga 1989.*)

GODINE 2002. VIŠE OD TRI MILIJUNA UMRLIH OD AIDS-A

Pandemija HIV/AIDS-a statistički je u zastrašujućem porastu: Na kraju 2002, prema službenim podacima UNAIDS-a,
- 42 milijuna osoba (odraslih i djece) živi s HIV/AIDS-om, od čega su 19,2 milijuna žene i 3,2 milijuna djeca do 15 godina;
- 5 milijuna novozaraženih HIV/AIDS-om u 2002, od čega su 2 milijuna žene i 800 tisuća djeca do 15 godina;
- 3,1 milijun osoba je umrlo od AIDS-a 2002, od čega 1,2 milijuna žena i 610 tisuća djece do 15 godina. /.../

IZVOR AIDS-A - PATOLOGIJA DUHA

Misao Ivana Pavla II. razvija se oko prirode toga fenomena (patologija duha); oko prevencije utemeljene na svetosti života i odgovornom spolnom životu, na transcendenciji i odgoju za život čistoće, na ponašanju bolesnoga u smislu ljubavi prema Bogu, ponašanju u spolnom životu, prenošenju s majke na dijete, prinošenja patnje u vezi s otajstvom križa i nade uskrsnuća; misao Ivana Pavla II. upućena je osobito zdravstvenim djelatnicima koji

u dobrom Samarijancu nalaze uzor milosrdne ljubavi koja nadilazi ljudske prepreke; građanskim vlastima koje moraju stanovništvu pružiti korektnu informaciju, a siromašnima pomoć; znanstvenicima koje Papa poziva na obnovljenu solidarnost s bolesnima, čineći sve kako bi napredovalo bio-medicinsko istraživanje HIV/AIDS-a u cilju nalaženja novih i učinkovitih lijekova koji će moći obuzdati taj fenomen. /.../

SMJERNICE

Pozivam međunarodnu zajednicu i vlade općenito te osobito Crkvu da:

- promiču kampanje za senzibilizaciju i obrazovanje stanovništva utemeljene, ne na politikama koje podržavaju nemoralne i hedonističke načine života i ponašanja koji omogućuju širenje zla, nego na sigurnim uporištima i autentičnim ljudskim i duhovnim vrijednostima sposobnima da potaknu prikladno obrazovanje i prevenciju u korist kulture života i odgovorne ljubavi; krepost čistoće otkriva se tako kao najznačajnija za učinkovito sprečavanje HIV/AIDS-a;

- vode brigu o socijalnim, humanitarnim i socijalno-zdravstvenim potrebama djece siročadi čiji broj raste sa širenjem pandemije;

- učine napor za međunarodnu globalizaciju općega dobra u pitanjima zdravlja.

- izbjegavaju svaki oblik isključivanja, diskriminacije i stigmatizacije seropozitivnih osoba i oboljelih od AIDS-a, bratski ih prihvaćajući u obitelj, društvo i crkvenu zajednicu kao punopravne članove Crkve;

- olakšaju oboljelima pristup generičkim lijekovima protiv pratećih bolesti i, u okvirima mogućnosti, i onima antiretroviralnim u cilju zaustavljanja skandalozne smrtnosti koja u siromašnim zemljama vapije Bogu;

- pomažu oboljelima i članovima njihovih obitelji te ih duhovno i pastoralno prate, osobito one koji se nalaze na odsluženju kazne u zatvoru kako im ne bi nedostajala duhovna potpora, a ponajprije sakramenti koji su im potrebni u tom osobitom periodu njihova života;

- gledaju u oboljelima od AIDS-a lik Krista, liječnika tijela i duša.

Dok svima vama, biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama te socijalnim, pastoralnim i zdravstvenim djelatnicima i volonterima, ponovno izričem poštovanje i priznanje Crkve za vašu nemjerljivu službu u korist naše braće i sestara kušanih u tijelu i duhu pošasću AIDS-a, želja mi je također uvjeriti vas da neću propustiti u svojim molitvama povjeriti vašu časnu službu kao i patnje bolesnih i njihovih obitelji presvetoj Bogorodici koja je Salus Infirmorum i Consolatrix Afflictorum - Zdravlje bolesnih i Utjeha žalosnih.

U SUSRET DOGAĐANJIMA

BOŽIČNI KONCERT

zboru župe Isusova Uskrsnuća
23. 12. 2003. u 19,30 sati
u franjevačkoj crkvi u Subotici

KARIZMATSKA DUHOVNA OBNOVA I SVETA MISA

28. 12. 2003. u 15 sati
u franjevačkoj crkvi u Subotici

Uređuje: Tomislav Ivanković

Nikolinje

Omiljenog dječjeg sveca, sv. Nikolu na poseban način obilježavaju i sjemeništari. Na ovogodišnjoj kućnoj priredbi sudjelovali su pored sjemeništara i poglavari zavoda. Nakon uvodne pjesme u čast sv. Nikole, pozdravni govor održao je rektor **msgr. Josip Mioč**. Zatim su nastupili pojedini razredi pa se tu uz glumu čuo i po koji vic ili pjesmica. Nestrpljivo su sjemeništari očekivali dolazak sv. Nikole koji im donosi poklone po njihovim zaslugama. Održan je i kviz u kome je pobijedio **Robert Mađarić**, učenik drugog razreda. Nakon podjele darova sjemeništari su napravili fotografiju sa sv. Nikolom. Simpatično je bilo i natjecanje u brzom jedenju limuna bez ruku u kojem je bilo osam natjecatelja, a poglavari su se pobrinuli za nagrađivanje prva tri mjesta. Ovogodišnje Nikolinje je bilo jedno od najljepših Nikolinja proteklih godina. Za uspješnu i lijepu zabavu sjemeništari i odgojitelji zahvalni su svim dobročiniteljima koji su omogućili ovo lijepo kućno slavlje.

Željko Štimac

Turnir u stolnom tenisu

Godinama ustaljeni običaj u sjemeništu je odigravanje turnira u stolnom tenisu što je posebno zadovoljstvo svih sjemeništara. Pobjednik ovogodišnjeg turnira je **Igor Vovk**, učenik četvrtog razreda koji je u finalu pobijedio **Danila Zadrepka**, također učenika četvrtog razreda. Treće mjesto, ujedno i najpriyatnije iznenađenje ovogodišnjeg turnira, osvojio je **Vinko Cvijin**, učenik prvog razreda. Svaku večer su se održavale naporne i uzbudljive borbe, a na finalnoj večeri su bili prisutni svi sjemeništari. Organizaciju turnira vodio je maturant **Spase Spasov**, a napravio je vrlo lijep tablon i listu za odigravanje mečeva. Ovogodišnji turnir ostat će u sjećanju mnogim sjemeništarcima, jer su pored lijepih utakmica mogli provesti veći dio večeri i u ugodnom druženju i razgovoru.

Mato Berišić

Posjet potpredsjednika republičke Vlade

Naše sjemenište posjetio je 9. XII. 2003. potpredsjednik Vlade Republike Srbije i predsjednik Saveza vojvođanskih Mađara **József Kasza**. Ovo je prva službena posjeta g. Kasze našem sjemeništu nakon stupanja na potpredsjedničku dužnost. Prilikom ove posjete sjemeništari su održali prigodan program.

Gost nam je uputio mnogo ohrabrujućih riječi i podijelio mnoge korisne savjete oslanjajući se na svoje životno iskustvo. Između ostalog, naglasio je da u takvoj multinacionalnoj zajednici kao što je naše sjemenište uvijek mora postojati međusobna tolerancija i razumijevanje. Svojom se baštinom moramo ponositi i čuvati je, a tuđe uvijek moramo poštivati. G. Kasza je na poseban način naglasio i svoju zahvalnost Bogu za sve što je proživio u svojem životu, a također i za to što je ponovno bio u prilici posjetiti Paulinum. Svoju zahvalnost za ovaj posjet izrazili smo mu pjesmom i simboličnim darovima.

Robert Mađarić

Došašće

Pred svaki važan događaj ljudi prave velike priprave. Trude se da svaka sitnica i pojedinost bude na svom mjestu. Pripreme su ponekad duge. Najočiti primjer "priprave" je vrijeme došašća uoči Božića. U samoposlugama i tržnicama nastane vreva ljudi, a crkve su prazne i osamljene. Čovjek, doduše, treba savjesno ispunjavati obveze koje mu nameće materijalni svijet, ali se isto tako treba pokoriti obvezama koje mu nameću Božji zakoni. U došašću čovjek treba svoj duh pripremiti za blagdan rođenja Gospodnjeg. U došašću (adventu) moramo svoj duh na poseban način usmjeriti ka Gospodinu i popuniti sve praznine u našem životu. Kroz četiri tjedna adventa u mogućnosti smo ponirati u dubinu naše duše i u tim dubinama naći uzroke grijeha koji nas udaljuju od Boga. U došašću moramo pokazati svoju ljubaznost i susretljivost prema bližnjima koje susrećemo svaki dan. Svoje brige i tjeskobe povjerimo Bogu koji nas najbolje razumije i svojim savjetima pomaže. Svoje misli i naume možemo predati Blaženoj Djevici Mariji koja nam svojim životom daje divan primjer poniznosti i vršenja Božje volje.

Svoje svakodnevne križeve nosimo srčanom upornošću i neslomljivom nadom. Svoja svakodnevna trpljenja prikazimo Bogu kao žrtvu za ljepšu budućnost. Nastojmo svoj duh u vrijeme došašća pripremiti na što ljepši način za blagdan rođenja Gospodnjeg.

T. I.

Pravo i dužnost

U današnjem svijetu čovjek se upušta u borbu za svoja prava i svoje povlastice. Često se poziva na stvari koje mu s pravom pripadaju. Međutim, često zaboravlja na osnovne stvari: na dužnost i obvezu. Nerazborito je graditi kuću bez temelja, nerazborito je ako čovjek ne ispunjava svoje dužnosti, a zahtijeva svoja prava i povlastice. Na osnovu čega zahtijevamo svoja prava ako ne ispunjavamo svoje dužnosti? U današnjem društvu veliki dio ljudi ne vrši svoje svakodnevne dužnosti i obveze, ali traži svoja prava i buni se ako su mu uskraćena. Mnogi ljudi koji žele pravedno i pošteno živjeti i raditi, vidjevši opačinu i pokvarenost koja ih okružuje, i sami utonu u močvaru lijenosti i nerada. Znamo mnogo teoretizirati, a malo djelovati u stvarnom životu. Hrpom lijepih riječi dajemo rđavu pohvalu Bogu, jer prava su pohvala Bogu dobra djela. Jedna osoba daje primjer koji gori i plamti za revnim izvršavanjem dužnosti. Ta osoba je Isus Krist. Isus Krist je u miru i tišini čitav život radio sa svojim hraniteljem Josipom tesarske poslove. Nikad nije zamjerao svojem hranitelju na teškom poslu nego se poslušno pokoravao svim obvezama koje mu je nametao svakodnevni život. Osoba koja želi promijeniti ozračje oko sebe mora biti osoba od istine i čvrste upornosti u dobrom djelovanju. Ta osoba će svojim plamenom revnosti zapaliti blistavo svjetlo u drugim ljudima i tako pridonosi boljem razvitku čovječanstva. Dok se čovjek ne odvaži na ovako odlučan korak, ova zamisao ostaje samo utopija.

T. I.

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

PRIJATELJSTVO U OBITELJI

između braće i sestara

Sigurno je da među braćom i sestrama može postojati istinsko prijateljstvo, ali ono ne nastaje uslijed krvnog srodstva, već mnogo više usprkos tomu. Prijateljstvo je, naime, duhovna stvarnost, a svatko zna da duhovno srodstvo ne ide uvijek u korak s krvnim srodstvom, isto kao što ni krvno srodstvo često ne donosi sa sobom srodstvo duha. Među članovima mnogih obitelji nema ni zajedničkih ideja, ni interesa, te među njima nije moguć nikakav dublji razgovor. Smetnje prijateljstvu između braće i sestara su neka vrst stida (živeći pod istim krovom smatraju da se temeljito poznaju, te se ne usuđuju pokazati jedan drugomu ono što je u njihovu idealu i težnji najljepše i najvećodušnije), zatim male svađe i povrede svakodnevnog života. Tijekom rane mladosti prijateljstvo među braćom i sestrama preporučuje se samo uz uvjet da ide usporedo s prijateljstvom sa "stranim" mladim ljudima (najbolje u omladinskim grupama!) da bi se spriječio narcizam i intraverzija mladih, tj. zatvaranje u preuzak obiteljski krug. Uz praćenje razvoja djece, ova prijateljstva mogu biti uzrokom procvata ljubavi i prijateljstva u obitelji.

između roditelja i djece

Donedavno se nije uopće pomišljalo na prijateljstvo između roditelja i djece. Otac je bio - ili je to bar želio biti - "gazda", namjesnik Boga i domovine, kome djeca duguju poslušnost i strahopoštovanje; rijetko spreman na razgovor sa svojom djecom, pa čak i onom odraslom. Svako suprotstavljanje tumačilo se kao nepoštovanje, a još i danas postoje takve "dobre" obitelji, gdje uz obiteljski stol jedino otac drži govore s visoka. Majka je većinom nježno voljela i štitila svoje "mališane", ali ni ona nije težila za zajedništvom s njima. Među roditeljima i djecom nije bilo razgovora ni o kakvom osobnom ili intimnom problemu. Kada je riječ o npr. spolnosti, najviše što bi dobra majka učinila prije vjenčanja svoje kćeri je da joj, zbunjena i stideći se, kaže kako "to" među bračnim drugovima više nije grijeh i zato mora mužu "pustiti da učini sve što želi", a

otac je, pokušavši biti osobito otvoren, dao sinu u istoj prigodi nekoliko korisnih savjeta kako da mladi par ne bi odmah dobio dijete. Mnogi danas odrasli ljudi priznaju da sa svojim roditeljima nikad nisu govorili o religiji, o politici, umjetnosti ili književnosti kao muškarac s muškarcem ili žena sa ženom. Posljedica toga je da se oni vrlo malo ili čak nimalo ne poznaju.

Danas sve više roditelja čezne za istinskim prijateljstvom sa svojom djecom. U nekim obiteljima ono zbilja postoji, na sreću i roditelja i djece. Ali, to ni na današnjem stupnju razvoja ljudske svijesti nije lako ostvariti.

Pravo prijateljstvo mora biti za, a ne protiv nečega ili nekoga. Prijateljstvo između roditelja i djece ne smije ocu ili majci davati kompenzaciju za afektivne nedostatke u braku, jer to znači da postoji nešto nečisto u motivaciji za to prijateljstvo. Ne smije prijateljstvo sa sinom ili kćeri biti neprijateljsko ili čak urotničko protiv drugog roditelja, pa ni ako se vjeruje da će to biti dobro za dijete. Štetnost takvih prijateljstava za djecu je uvijek velika, jer su djetetu uvijek potrebna oba roditelja.

Prijateljstvo između roditelja i djece može biti vrlo plodno, i to u jednakoj mjeri za roditelje, kao i za djecu. Poticaj za razvoj prijateljstva, uklanjanje zapreka i za svladavanje poteškoća mora poteći više od roditelja nego od djece. Ukratko:

* Prijateljstvo jednog od roditelja s jednim od djece ne smije nikako, pa ni nesvjesno, postati ortaštvo protiv drugog roditelja ili drugog djeteta.

* Za pravo prijateljstvo sa svojom djecom najsposobniji su, naravno, roditelji koji se ne samo vole već su i prijatelji.

* To prijateljstvo ne smije biti zatvoreno, nego treba što više pospješivati prijateljske veze djece s drugim osobama koje ne pripadaju obitelji, a prije svega s mladima njihove dobi.

* Bezuvjetno je potrebno da se roditelji odreknu svakog autoritarizma (ne zdravog roditeljskog autoriteta!) i težnje za gospodstvom, već moraju učiniti sve što mogu da se kod djece razvije osjećaj jednakosti i odgovornosti.

(Prema knjizi "Psihologija prijateljstva"
Ignacea Leppa)

NEKOLIKO ZABRINJAVAJUĆIH PODATAKA

▶▶ 12 milijuna djece cijelog svijeta ispod 5 godina svake godine umire.

▶▶ 280 milijuna djece trpi zbog neishranjenosti

▶▶ 3 milijuna njih podliježe smrti zbog nestašice vode

▶▶ 250 milijuna djece od 5 do 11 godina rade, polovica njih radi cijeloga dana

▶▶ U posljednjih deset godina zbog oružanih sukoba život je izgubilo 2 milijuna djece, a 8 milijuna je ranjeno.

▶▶ Broj djece žrtava seksualne trgovine, koja donosi basnoslovnu zaradu, ne prestaje rasti.

SVE ŠTO TREBAM ZNATI o tome kako valja živjeti, što činiti i kakav biti, naučio sam još u vrtiću. Mudrost me nije čekala na vrhu planine, na kraju dugog uspona školovanja, nego se krila u pješčaniku dječjeg igrališta. A evo što sam ondje naučio:

- ☑ Sve podijeli s drugima.
- ☑ Igraj pošteno.
- ☑ Ne tuci ljude.
- ☑ Svaku stvar vrati gdje si je našao.
- ☑ Počisti za sobom.
- ☑ Ne uzimaj što nije tvoje.
- ☑ Kad nekog povrijediš, ispričaj se.
- ☑ Peri ruke prije jela.
- ☑ Pusti vodu u zahodu.
- ☑ Topli keksi i hladno mlijeko su zdravi.
- ☑ Živi uravnoteženo: malo uči, malo razmišljaj, crtaj, slikaj, pjevaj i pleši, igray se i radi - svaki dan od svega pomalo.
- ☑ Svakog poslijepodneva odspavaj.
- ☑ Kad izađeš u svijet, budi oprezan u prometu, drži se za ruke i ne udaljavaj od svog druga.
- ☑ Ne zaboravi da čudo postoji.

("Sve što trebam znati naučio sam još u vrtiću (neobične misli o običnim stvarima)", Robert Fulghum)

Piše: Alojzije Stantić

MIRNO BADNJE VEČE I PONOĆNICA

U adventu virnici spremaju dušu na proslavu radosnog spomen-dana rođenja Sina Božjeg, čiji su dolazak proroci nivišćivali, a kad se njevo pridviđanje ispunilo, počelo je novo vrime u kojem je On naukom ljude na Zemlji upućivo kojim putem da iđu kroz život, da žive po Zakonu napisanom na Mojsijevoj tabli.

Kršćanima je spomen-dan njegovog dolaska najradosniji blagdan. Mlađi virnici od stariji se uče kako se spremati i kako proslaviti taj radosni blagdan, koji je nuz virske pun i narodni adeta da se proslava obavi što lipče, da se pamti. A kako će ga proslaviti nije samo na virnicima već i na društvenim prilikama. Čeljad koja su tušta tog primetili priko glave sićaju se svakaki proslava, radosni i veseli, al pamte i take proslave koji se nerado sićaju, koje ne žele da njim se ponove. A, bilo je i ovakog:

- Jedared smo na salašu u božićnom vrimenu pripovidali ko je kako provo Badnje večer, najviše su rič vodila starija čeljad, pa je tako došo red i na jednu majkicu koja se najpre izjadala šta je snašlo u životu: saranila je čovika i dicu, nema nikog živog od bliže rodbine i svoj žal je završila da je Badnje večer provela sama, al je na ponoćnici međ tolikim svitom obuzela radost u srcu da nije sama, nije napuštena, pa je zato i izustila riči: Tako mi je teško da to ne možem ni ispričovdat. Da nemam Boga sve to ne bi mogla izdurat. Na to smo začutili i zamislili se, jel je tim ričima majkica iznidrila svu snagu vire i njezino uzdanje u Boga koji joj pomaže da lakše nosi svoj križ života. Njezin je životni put kušnja baš ko što sad narod živi u velikoj kušnji - tušta nji su dovedeni u tunel životnog sunovrata iz kojeg se čak ni ne nazire svitlost.

- Starijima je još u sićanju vrime kad su komuništi, u ono vrime, zapeli iz petni žila da po svaku cinu virnike, ljude koji su "zastranili", odvrate od Crkve i virovanja u Boga, valjda da bi bili odaniji, da bi virovali u ondašnjeg novog boga i njegove prišipetlje. Zdušno su se paštrili da to postignu ne samo ričima, već i dilom. Tako su se dositili da jedno vrime baš prid Badnje večer, poslipodne oko četiri sata narodu isključe struju, ostave ga u mraku do posli osam sati uveče.

Onda su niki moćnici u moždini rknjače (kičme) skontali "mudrost" da će ovakim prkosom virnike odvratiti od proslave Badnje večer. I šta su postigli: virnici su u virovanju i držanju tog adeta bili doslidniji, rad tog jel su večerali prid svićom il lampašom, bilo je lipče. A samo nekoliko desetina godina prija tog jedva da je kogod imo struju; i onda smo večerali prid svićom, lampašom, a kadgod i kamenicom il lojanicom. Čini mi se da nam je onda Badnje večer bilo lipče, dočekali smo ga s jačom virom.

- Kad su se okanili "nauka" sa strujom, slidio je njev drugi "nauk": na ponoćnici u crkvi su svisni omladinci i aktivisti za vrime mise pravili nered, kobajage bili su napiti, tili su razvijati svit. Virnici su znali s kim imadu posla, pravili su se ko da ji ne vide i ne čuju, zgedali su ji, a za take nema večer kaštige od tog. Vrimenom su i oni nestali. Nike od ti sam poslidnji godina viđo skrušene na ponoćnici, došlo njim je ... u glavu.

* Nije važno koliko je trajalo to izivljavanje, ni kako su ga virnici podneli, koliko da su na kraju svisni drugovi svatili da su i u toj nakani pobidjeni, da ji je vira nadjačala, zato su se posli nekoliko godina okanili takog "nauka". Bit će da su na vlast došli razumniji ljudi koji su uvidili da se prkosom ne mož boriti protiv vire, o čem ljude uči i (kažu) senegalska mudrost: Nemoj oduzeti čoviku ono šta voli, jel će on to i dalje voliti, a tebe će omrzneti.

Možda je i dobro što smo to morali proživiti, jel smo se uvirili da taki "nauk", take nakane, ne mogu dugo živiti.

- Danas duramo drugačije nedaće. I ovima će doći kraj. Baš ko što je došo kraj tolikima, ko na priliku i Volteru (Voltaire /1694-1778/, francuski prosvititelj, anciklopedist) koji se zdušno paštrio da će uništiti Crkvu, a kad je umro ljudi su tirali (ponavljali): Volter je umro, Crkva je ostala.

- Kako su ono vrime kazali naši stari, mudriji ljudi: izdurali smo Ruse, otkup sa čupanjem brkova, agrarnu reformu, konfiskaciju sa zatvorom, vukli smo po putu rukama ladan parni valjak u Zabeli, tušta paora su priživili mučenje glađu u Visokim Dečanima, zgedali smo i štrojenje frula (kad su na korzu aktivisti silom momcima "frajerima" rasicali makazama onda moderne uske pantalone), izdurali smo tušta koječeg, što smo mislili da se nemož izdurati. Znali su naši stari da će vrimenom Bog umišati prste i pomoć čoviku koji živi u Savezu s njim.

- Skoro će se na Badnje večer pod propećem, s okićenom granom i božićnjakom na astalu nać na okupu obitelj koja će u tihoj, blaženoj noći, proslaviti ovaj radosni blagdan. Možda će onda kome past na pamet pripovitka naši dida il očeva od koji su dosta nji tu tihu noć proslavili u ratu, u kakom rovu, il u logoru, il na prinudnom radu, il ko zna u kakoj nedaći, daleko od svoje obitelji, al zato u mislima zajedno s njima u radosnom slavlju. Sićam se didine pripovitke da su 1914. godine u 76. austro-ugarskoj regimenti, na fronti kod Loznice, iz rova vikali Srblijima: Nemojte pucat, danas je Badnji dan. Kazo je dida da su se Srbliji tog držali.

Nada

Bog je s nama i ko živi po njegovom nauku, ko se u Njeg uzda, taj i u najtežim trenucima života osti cigurnost da nije pripupšten sam sebi i da se nada Njegovoj pomoći. Virnici su se u to ko zna koliko puta uvirili. Otkad je svita i vika ljudi ne gube nadu, ona je njev virni pratilac. Ko nije iskusio sunovrat iz boljeg života u ponor i otaleg uspon u bolje sutra, sad kad se našo u današnjem breznađu neće baš lako svatiti starovinsku mudrost da će se posli oblačnog vrimena razvedriti il, kako je to mudro napiso sv. Pavle apostol: *Noć poodmaće, dan se približi!* (Rim 13,12) Ukratko: taki je navištaj novog vrimena.

Uređuje: Jakob Pfeifer

Irinej Bulović:

MOJI SUSRETI SA SVETIM OCEM

(II. dio govora održanog u povodu proslave Papinog dana u Beogradu ove godine)

Njegove (*Papine, op. ur.*) reči "Otvorite vrata Hristu i ne bojte se!" koje su citirane u kratkoj reči programa ove svečanosti, čini mi se, koliko sam ga ja upoznao, da najbolje ili su jedne od najboljih koje izražavaju njegovu ukupnu životnu filozofiju, njegov put i način služenja spasenju i jedinstvu.

To je, na prvi pogled veoma jednostavan podatak, ne znam da li je tačno, ali negde sam pročitao da je za vreme ovih 25 godina svoga služenja na apostolskoj katedri u Rimu, tri puta prevalio rastojanje između Zemlje i Meseca. U svakom slučaju, putuje neumorno uprkos krsta oronuloga zdravlja i poodmaklih godina, do današnjeg dana. Uvek svestan svoje misije. Mislím na duboku uverenost u smisao svoje službe ma kako bilo ko na svetu shvatio tu službu i tumačio, prihvatao ili manje prihvatao ili prihvatao sa rezervom, da tu duboku uverenost i odanost u vršenju službe do kraja, do krvi i znoja, kako traži Jevanđelje, da mu to ne može odreći niko...

Današnjeg papu, Njegovu Svetost Jovana Pavla II sam sretao, koliko sam mogao da, po svom sećanju, mogu reći napuklom, da nabrojim, četiri puta najmanje. Tri puta zajedno sa mojim bratom mitropolitom crnogorsko-primorskim Amfilohijem, a jedanput sa još trojicom episkopa, bez pomenutog mitropolita. To je bilo sada nedavno, za vreme služenja svečane pontifikalne liturgije u Osijeku. Svaki put, kako pre deset godina, kada smo prvi put razgovarali sa Njegovom Svetošću, tako i prošlog februara kada smo dva puta, jedanput po zvaničnom protokolu, a drugi put za privatnim obedom, razgovor je uvek bio srdačan i iskren, u atmosferi ljubavi i zainteresiranosti za nas, za naše probleme i teškoće, za naš krst, kao i želje da nam pomogne koliko je najviše moguće. Mi smo bili impresionirani tokom tih razgovora dobrom obaveštenošću i željom Njegove Svetosti da prati do u pojedinosti život i probleme naše Crkve i drugih pravoslavnih Crkava. Iz pitanja koja je postavljao to se moglo videti i osetiti. Mi smo sa uzbuđenjem u duši konstatovali da u nama ne vidi neke strance, neke manje vredne hrišćane. To je pokazao pokloniviši nam i episkopski krst koji daje rimokatoličkim biskupima. Jedan od njegovih bliskih saradnika nam je kasnije

rekao: "Nemojte misliti da je to samo kurtoazija, da ste dobili krst i prsten, to vam je poruka da u Vama vidi zakonite episkope crkve Hristove kao što vidi u svojim biskupima." I nas je taj čin još više ganuo...

Molim za oprostaj, ali sam želeo da sa nekoliko reči iznesem ceo doživljaj koji čovek ima u susretu sa ličnošću koja bi imala puno prava da živi povučenije nego što je to živeo ijedan episkop u istoriji, samo ako se pozove na stanje svoga zdravlja i na svoje godine. Ali uprkos tome krstu, prema onome kako rekoh, i to svakim danom, svakim činom, ponovo svedoči, potpuno providajući sebe i svoju prirodnu, ljudsku potrebu za predahom, odmorom; on se trudi da nađe vreme i za razmišljanje, za meditaciju, za bogoslovske tekstove, za poeziju čak, kao što smo čuli.

Ta ogromna snaga volje i spremnost na potpuno samopožrtvovanje je nešto što svedoči o veoma intenzivnom unutrašnjem duhovnom i molitvenom životu i provaljuje duhovnu snagu kakva se danas, a možda i u drugim vremenima veoma retko susreće...

Eto, iz tih mojih ne suviše retkih, ne suviše čestih iskustava osetio sam prisustvo jedne zaista izuzetne i na svoj osobeni način harizmatične ličnosti na granici razmene milenijuma.

U ovom trenutku želeo bih da ovaj jubilej i ovu svečanost čestitam svima vama ovde sabranim. Želeo bih da zamolim kako preuzvišenog domaćina poglavara ove nadbiskupije mons. Hočevara, i mons. Eugenia Sbarbara, ličnog izaslanika Njegove Svetosti, da i Njegovoj Svetosti lično prenesu pozdrave, čestitke Njegove Svetosti našeg patrijarha, koji ovde ima svoje izaslanike već imenovane, kao i moje najskromnije iskrene čestitke...

Tako, dakle, želim da molitvama Gospoda koji je glava svoje Crkve i Gospodar, da mu podari bolje zdravlje, da mu da snagu i dovoljno dugovečnosti da izvrši svoju misiju i službu na način kako najbolje sam želi kad je nasamo u molitvi sa Gospodom. Sa tom željom i čestitkom zaključujem ovo svoje obraćanje i zahvaljujem se na pažnji i strpljenju. Bog neka je sa svima nama!

(Blagovijest)

GEN 4 i njihova "kocka ljubavi"

GEN 4 - četvrta generacija Pokreta fokolara - to su djeca od četiri do osam godina, koja su se u kontaktu s duhovnošću zaljubili u Isusa i privlači ih njegov život. Baš zbog toga su presretni kada slušaju o Njemu ili mogu igrati scene iz Starog ili Novog zavjeta, a On im tako postaje sve više prijatelj i učitelj, jedna živa prisutnost u njihovom malom životu.

Viki je ispričala svojoj prijateljici: "Sinoć, kada je bila u mojoj sobi potpuna tišina, u srcu sam osjetila da mi Bog govori. Rekao mi je da je zadovoljan sa mnom, jer sam odlučila da ne tučem više moje sestrice. Znaš, On priča jako tiho."

Jedan drugi događaj. Filip vidi da se tata i mama ponovno svađaju. Dođe mu jedna ideja: ide u podrum, uzme bocu vina, otvori je i stavi na stol. Onda doda dvije čaše, i na jedan lijep tanjur složi keks. Približi se tati i mami, uhvati ih za ruku i pozove da sjednu. Roditelji ostaju skoro zbunjeni, odmah razumiju!

Kjara ostaje sama u kući. Kaže: "Otišla sam po usisivač da očistim sobu, složila sam sve igračke i poslije sam obrišala prašinu, jer sam željela razveseliti tatu i mamu."

Iako su GEN 4 mali, prisvojili su stil evandeoskog života: umjetnost ljubavi! Preko igre, bacanja "kocke ljubavi", svako jutro započinju dan. "Samo se baci kocka, i odmah znaš što Isus hoće od tebe", kažu oni. Jer na svakoj od šest strana kocke nađu crtež i poruku: Ljubiti sve, Ljubiti prvi, Ljubiti neprijatelja...

Svake godine prije Božića dogovore se izraditi statue malog Isusa.

Njihove sobice gdje se susreću postanu prave radionice, a njihova najveća radost je vidjeti kako Isus "izlazi" iz kalupa. Poslije ih prodaju ispred crkve ili po trgovima, da bi što više osoba odnijelo Isusa svojim kućama. A zarađen novac stavljaju u kasice za siromahe.

Ozbiljnost i osjetljivost s kojom djeca prihvaćaju Isusovu poruku, mnogo puta je istinski izazov za nas odrasle!

M. Č.

Piše: Stjepan Beretić

BAČKA POD TURCIMA

Bač, Baja, Sombor, Subotica i Titel

Povijest Katoličke crkve na području današnje Subotičke biskupije, poslije nesretnog Mohačkog poraza, 1526. godine, obilježen je masovnim bijegom stanovništva u sjevernije, sigurnije županije. Opuštošeni su brojni samostani i opatije. Nije više ni traga ostalo kanonicima svetoga Augustina, benediktincima, cistercitima, premontrejcima, dominikancima, pavlinima, franjevcima. Ostao je samo franjevački samostan u Baču, koji su Turci za džamiju preuredili. Nije sve stanovništvo izbjeglo ni onda kad su Turci opustošili sela, gradove, utvrde, samostane i crkve. Malenom broju vjernika, koji nisu smogli snage da napuste Bačku, u vrijeme turskoga ropstva su se sve više pridruživali kršćani iz hrvatskih i srpskih zemalja koji su u potrazi za mirnijim životom došli u Bačku. O tome, kako je Bačka mogla izgledati u vrijeme turskoga ropstva, postoje oprečna mišljenja. **Evlija Čelebi**, rođen u Carigradu 1611. a umro oko 1682. godine, proputovao je 1665. godine Bačku te opisao Baju, Sombor, Bač, Futog, Kovilj, Titel, Sentu, Suboticu, Martonoš i Bečej. Tako bački grad, te godine, broji 200 što prizemnica, što katnica "divnih i prostranih kuća", ali pod gradom, u vanjskoj varoši ima čak stotinu "trgovačkih dućana", osam džamija, veliki samostan (franjevački) koji je pretvoren u Sulejman-hanovu džamiju. I Titel ima 80 dućana. Suboticu je, prema Čelebiju, 1526. godine osvojio Sulejmanhan. Stanovnici Subotice, Čelebi piše, Mađari uspješno su oteli grad 1594. godine, kad su se turski stanovnici Subotice nakon krvave borbe povukli prema Kecskemetu. Još iste te godine Turci su ponovno zaposjeli grad, koji je imao četrdesetak vojničkih kuća i jednu džamiju. Vanjska varoš je prema Čelebiju bila znatno veća, budući da je brojala 140 kuća "pokrivenih trskom i rogozom". Grad Titel je brojao čak osamdeset dućana, 300 skladišta za sol, koja se Tisom dovozila iz Erdelja. Imao je tri medrese, dvije tekije, četiri osnovne škole za djecu i hamam. Sombor su Turci navodno osvojili 1551. godine. U vanjskoj varoši je bilo 2000 što prizemnica što katnica, četiri bunara, dvije medrese, dvije tekije i šest osnovnih škola, dva hana i jedan hamam, dvije stotine dućana, u njemu je boravilo 2000 konjanika, a

raju su u Somboru u to vrijeme činili samo "kršćani Vlasi". Stanovnici su turskog Sombora trgovci. U to je vrijeme Baja imala oko 300 velikih kuća. (Prema: Evlija Čelebi, *Putopis*, Sarajevo, 1967, 521-531).

Brojna, ali sitna katolička naselja za vrijeme Turaka

O tome tko su u Somboru kršćani Vlasi, znamo zasigurno da su to s jedne strane pravoslavni Srbi, a s druge strane katolici Hrvati. Tako su još 1667. godine Somborci zahvalili Papi što je franjeva Srebreničke Franjevačke provincije **fra Matiju Brnakovića** imenovao biskupom. Potpisnici svi imaju hrvatska imena od kojih mnoga još i danas postoje. I u rujnu 1668. bajski, somborski i bajmočki katolici bosančicom pisanim pismom na hrvatskom jeziku pišu da su im "uvijek" služili franjevci iz samostana u Olovu. Čak su i segedinski "Dalmatinci" 1653. godine među franjevcima mađarske provincije Presvetog Spasitelja imali vlastitog propovjednika. Godine 1649. je već biskup **Marin Ibrišimović** dijelio sakrament svete Potvrde u brojnim mjestima južne Mađarske, pa tako i u Segedinu, Martonošu, Bajmoku, Santovu, Somboru, Beregu, Kolutu, Monoštoru, Baču, Bukinu. Berežani i Kolućani su na krizmu išli u Santovo. Na području današnje Subotičke biskupije bilo je već 1633. godine tridesetak sela hrvatskoga jezika. Još je raniji izvještaj misionara **Šimuna Matkovića**, koji je nakon 22 godine služenja u našim krajevima, 1622. godine, opisao opasnosti kojima su izloženi vjernici katolici. Oni nisu imali stalne pastoralne radnike, pa je njihova vjera bila u opasnosti, kako od islama, tako i od pravoslavlja.

Bilo je Dalmatinaca i u Segedinu i u Subotici

O subotičkim katolicima su se starali segedinski franjevci. Nema sumnje da je ovdje bilo hrvatskoga svijeta, što se vidi iz poznate činjenice da je 1680. godine ludoškim (Šupljak kraj Palića) župnikom postao **Tome Vojnić**. Tog župnika spominje i novosadski franjevac **dr. Harmath Károly** u svom članku "Az egyházi élet újrászervezése a török hódoltság után" u zborniku "A jó Isten dicsőségére" iz 2000.

godine. Nema sumnje ni da je segedinski franjevac **Jerko Guganović** bio rodom upravo iz Šupljaka, pa ga zato i zovu "Ludasi". Fra Jerko je, kako spominje dr. Harmath u bilješci broj 7 istog članka, 1694. godine sa Šupljaka u Suboticu odveo veliku zajednicu Hrvata, njih 1500. Prezimena spomenutih franjevaca i danas žive u Subotici. Izgleda, da ih je dr. Harmath zaboravio, kad u bilješci broj 10 a navodi doslovno iz edicije "Katolikus Kincses Kalendárium" 1976, 92.: "Prema bačkom popisu stanovništva iz 1720. godine, na području Bačke bilo je oko 30000 stanovnika, i to 3375, srpskih, 166 mađarskih i 25 njemačkih obitelji." Znamenita subotička Matica krštenih iz 1687. godine svjedoči drugačije. Upravo te, 1720. godine, krstili su subotički franjevci 135 vjernika mahom hrvatske narodnosti. Bilo je to u vrijeme dok je na čelu Kalačko-Bačke nadbiskupije bio nadbiskup kardinal **Imre Cháky**, koji je subotičku župu, 1710. godine, čim je preuzeo nadbiskupiju, povjerio franjevcu **Józsefu Kovácsu**. U to vrijeme je u cijeloj nadbiskupiji bilo istom 7 župa, da bi pod kraj njegovoga upravljanja, nadbiskupija brojala već 15 župa. Među ostalim bile su tu i Baja, Bač, Sombor, Bača, Monoštor, Novi Sad, Santovo, Sonta. Sve su to župe u kojima se u to vrijeme propovijedalo i pjevalo samo hrvatski ili i mađarski kao u Baji ili njemački u Novom Sadu.

Je li išta ostalo od bogatih gradova, koje je vidio Čelebi?

O izgledu nadbiskupskog grada Kalače piše srijemski biskup **Grgur Patačić** 1713. godine, da je u gradu malobrojno katoličko stanovništvo, da žive od poljoprivrede, da su živjeli prije u bijednim kolibama nego u kućama, da imaju župnu crkvu koju je nadbiskup dao obnoviti. Ona daleko zaostaje za sjajem nekadašnje katedrale. (**Katona István**, *Historia Metropolitanae Colocensis Ecclesiae*, II, dio, 156-159). Tih godina, cijela je Bačka izgledala bijedno i siromašno. Evlija Čelebi je zacijelo previše lijepim očima gledao naše krajeve.

Bilo je Dalmatinaca i u Kalači

Kako je nadbiskup **Gabrijel Patačić** ravnao nadbiskupijom od 1733. do 1745. godine, te je kaznama branio govoriti hrvatski u Kalači, onda je zaista čudno što je u 2000. godini objavljenom zborniku objavljen podatak o tome da 1720. godine u Bačkoj nije bilo Hrvata. A ako je taj podatak negdje službeno i zabilježen, bilo bi pošteno dovesti ga u sumnju.

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Tel.: 551-045

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVAT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Millennium GSM Centar

Prodaja i Servis
mobilnih telefona
Panasonic fax, bežični
Pentium novi, korišćeni
Split klima uređaji
Mobilni telefon i kartica
za samo 3860 dinara
Čekovi do 7 rata, kredit do 24 meseci

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/551-353 Prvomajska 6.

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

"URNA"

A.D.-d.o.o.

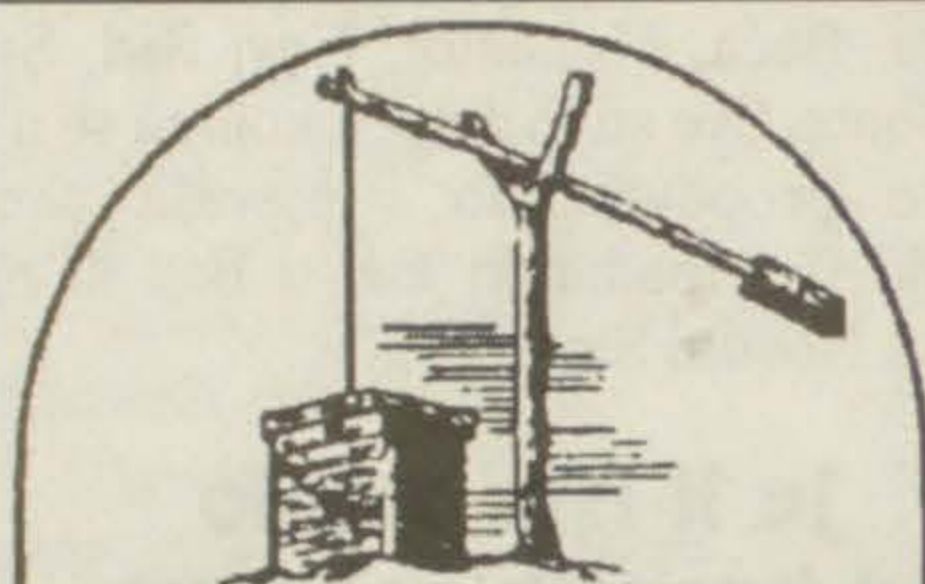

Dežurni tel.: 024/558-011

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME,
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Trg žrtava fašizma br.1

**ODLOŽENO
PLAĆANJE**

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax:024/553-567

Svake treće nedjelje
u mjesecu novi broj "Zvonika"

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 -13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 600 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA ili 160 kuna; avionom 40 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska - tel: +(00) 385 (0)44 681-272

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od
1996. god. NE MORATE SVE SAMI
POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

Internet provajding
Prodaja računara
Instalacija i održavanje računarskih mreža
Pojedinačni i grupni kursevi
(Windows, Word, Excel, Internet)

(024) 555-765 Karadorđev put br. 2. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

Čitajte nas na NOVOJ WEB strani
www.ZVONIK.org.yu

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadorđev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

Raspored sahrana na internetu:
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

Piše: mr. Andrija Kopilović

MILINA JE IMATI MAMU I TATU

Kršćani na obitelj gledaju drugačije nego što ju promatra društvo. Svima nam je zajedničko da obitelj promatramo kao naravnu ustanovu i kao osnovnu stanicu ljudskoga društva. Ljudska narav je tako građena da je čovjek po svojoj naravi biće "suodnosa". Naime, kad god izgovorim riječ "ja", uvijek uključujem relaciju - odnos još prema dva bića, prema ocu i majci. Tako je obitelj, po svojoj naravi, zapravo mnoštvo u jedinstvu i jedinstvo u mnoštvu. Tu naravnu datost kršćani promatraju u svjetlu Objave. Puno godina, čak i stoljećima, promatrali su kršćani čovjekovu sličnost s Bogom u tome što je čovjek razumsko i duhovno biće. Naime, čovjekova duša jest besmrtna i posjeduje darove razuma i volje. To je istina. Međutim, na prvim stranicama Svetoga Pisma, koje opisuju stvaranje čovjeka, opisano je kako je trojedini Bog čovjeka stvorio na svoju sliku da mu bude sličan i, kaže Biblija, stvorio ga je kao muško i žensko. Smjeli bismo nekako zaključiti da je čovjek stvoren "kao množina" upravo na sliku Božju. Mi vjerujemo na temelju Objave da je naš Bog jedan ali u tri osobe: Otac, Sin, Duh Sveti. Tako nam se Bog objavio kao savršeno jedinstvo i Trojstvo. Život unutar troosobnoga Boga je najveće i temeljno otajstvo kršćanske vjere.

Na tu temeljnu istinu naše objave naslanja se i naše shvaćanje obitelji. Čovjek je slika Božja kao obiteljsko biće. Zato je obitelj najveća svetinja i nedodirljivo mjesto Božjega boravka u ljudskoj zajednici. Isus je kao Spasitelj ušao u našu povijest kroz obitelj, a obiteljski odnos muškarca i žene podigao je na dostojanstvo sakramenta. Iz njega slijedi nedodirljivost svetosti kršćanskoga braka. Priznajem da mi kršćani, zbog devalvacije svih vrednota oko nas, više toga temelja braka nismo svjesni. Nismo svjesni ni smisla obitelji niti dimenzije svetosti obiteljskog života. Obitelj je svaka, pa i kršćanska, ušla u takvu krizu da je zapravo kriza obitelji postala kriza svijeta i postoji opasnost da cijela naša civilizacija doživi neizrecivu katastrofu - smrt - upravo zato što je poremećena vrednota koja čini obitelj pravom, temeljnom, istinitom stanicom ljudskoga društva i Crkve.

Dakle, sve ovo sam zato morao napisati jer si se u svom pitanju pozvala na činjenicu da je vaša obitelj kršćanska. Vjerujem u to i drago mi je. Ali i kršćansku obitelj moraš staviti u ovo naše vrijeme kada je, priznat ćeš to, jako teško govoriti

o pravoj kršćanskoj obitelji. Prava kršćanska obitelj živi po dinamici života Presvetoga Trojstva. U pravoj kršćanskoj obitelji temelj života je milosni život jer je sakramentom braka ljudska narav dobila novu - sakramentalnu dimenziju u kojoj je sakramentalna milost prožela sve ono što nazivamo našim pojmovima ljubav, poštovanje, prihvaćanje, praštanje itd. Dakle, kršćanska obitelj je stvarno prebivalište Boga na zemlji, u kojoj su međuljudski odnosi utemeljeni na milosti tako lijepi, tako prihvatljivi da je upravo milina biti član obitelji. Kada sam jednom tako propovijedao kao što sada pišem, dobio sam prigovor od slušatelja da fantaziram, da sam nerealan i da takva stvarnost ne postoji. Prihvatio sam prigovor i prihvaćam istinu, koja je na žalost činjenica, da ima takvih obitelji ali kad god se mi kršćani želimo pozabaviti tom problematikom, moramo ići na temelje, na onakvu obitelj kakva je nikla u Božjem planu i kakva je ona u sakramentalnom smislu. Ako to ne učinimo, onda ne možemo, u ovom svijetu, kako je to Isus želio, "biti sol zemlje ili svjetlo svijeta", a osobito ne "kvasac". Ako se i ne pokušavamo razlikovati od drugih, ne zato što smo važni nego zato što smo "u milosti", onda smo uvijek u opasnosti jednog kompromisa koji često završava izdajom kršćanstva. To je dovelo do relativiziranja kršćanskoga braka u toj mjeri da se kršćanske obitelji u biti uopće ne razlikuju u stvarnosti od onih koje to nisu. Ako je tako čemu onda spasenje i čemu poslanje? Međutim, spustimo se sada na tvoju realnost.

Sukobi postoje jer su ponajprije sukobi svojevrсна napast koju sigurno đavao želi jer se time remeti harmonija povjerenja u obitelji. Sukobi postoje i iz objektivnih razloga jer se u dinamici našega života razlikuju svjetonazor i praksa života dviju generacija. Pitanje je da li postoji mudrost i od strane roditelja i od vas mladih da definitivno prihvatite da ne možete misliti i ponašati se posve jednako upravo zato jer ste različiti i pripadnici ste dvije generacije.

Koji su principi u slučaju sukoba i u slučaju svađe unutar kršćanske obitelji? Prvi je princip da je poštivanje roditelja utemeljeno na izričitoj Božjoj želji da bi svoj "Dug život" i "dobrobit" na zemlji gradili upravo na tom "poštivanju". Poštivanje roditelja nije slijepa poslušnost nego jednostavno priznavanje i zahvalnost za dar života i razborito slušanje roditelja.

Često na vjeronauku mladih postavljam pitanje odnosa djece prema roditeljima, ali nikako nisam zadovoljna s odgovorom. Da li biste posvetili prostor tom problemu koji muči nas mlade, a i sigurno naše roditelje. Vjernici smo, a ipak se često svađamo i puno puta ne razumijemo.

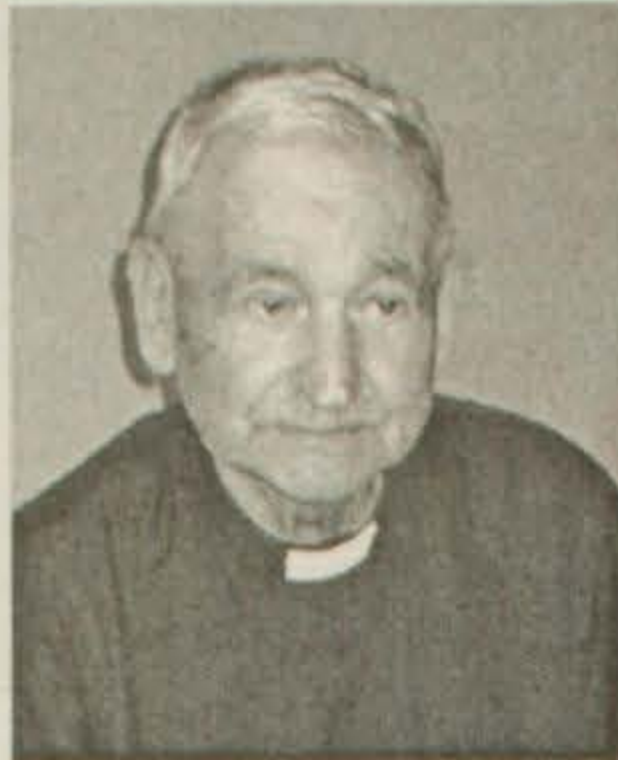
Mirjana S., Subotica

Jasno da su granice grijeha, jer nitko nije dužan poslušati roditelja koji bi od djeteta tražio nešto grešno, protiv savjesti. U slučaju da roditelji od svoga djeteta traže nešto što se protivi savjesti ili Božjoj zapovijedi, tada nas više poslušnost ne obvezuje. Prema tome, mogli bismo reći "Poštivanje" uvijek, a poslušnost onda kada je to u skladu s Božjom voljom. Drugo što je važno jest imati strpljivosti i taktičnosti jer problemi se do te mjere isprepliću i kompliciraju da ih jednostavno oni na koje se odnose ne mogu razumjeti. Tada se primjenjuje princip: Iako ne shvaćamo, ipak prihvaćamo, jer je to jednostavno činjenica. Tako neće doći do sukoba nego samo do različitih stavova i svatko će slijediti svoj stav u duhu sporazumijevanja i slobode. No, biti roditelj je također vrlo teško i odgovorno. U ovom slučaju roditelji nikada ne bi smjeli zaboraviti da su živa slika Božje prisutnosti u životu svoje djece. Često su upravo roditelji razlogom zašto nosimo u svom vjerskom životu krivu sliku o Bogu jer svojim ponašanjem nisu zaslužili da bismo po njima mogli prepoznati Božju prisutnost u obitelji.

Možda sam ovim odgovorom unio još više zabune u tvoj problem. Učinio sam to namjerno jer se nalazimo u božićnom vremenu kada po Utjelovljenju imam pred sobom idealnu obitelj Isusa, Marije i Josipa. Možda ćeš ti, a i ostali čitatelji, reći da je ovaj odgovor nerealan i izvan konteksta konkretnog života ali se kao svećenik osjećam pozvanim upravo progovoriti ovako, ne bi li se barem malo ovih božićnih dana osvijestili i zaželjeli da se odnosi i u našim obiteljima barem nešto malo približe onim odnosima koji su vladali u Svetoj obitelji. A na tvoje pitanje "prizemljeno" odgovorit ću drugi puta. Ovog puta mi je tvoje pitanje poslužilo kao izazov da bih upozorio sve na istinu: Ako se ne vratimo idealu svete Obitelji, ako ne pokušamo u najvećoj mogućoj mjeri živjeti takvim životom, dovest ćemo u pitanje i naše kršćanstvo i našu Crkvu i naše društvo. Ne znam da li je pred nama slom civilizacija, ali jedno znam - ako se slomi obitelj, sigurno će se slomiti i civilizacija. Dao Bog da svetkovanje ovogodišnjeg blagdana svete Obitelji bude za nas poticaj: promijeniti se u korijenu. Oprosti zbog izbjegavanja (ovog puta) izravnog odgovora na Tvoje pitanje.

MONS. FERENC BERÉNYI

U petak, 5. prosinca 2003. godine u svećeničkom domu "Josephinum" preminuo je mons. Ferenc Berényi, dugogodišnji direktor Računarskog ureda Subotičke biskupije. Oproštaj od ovog dragog pokojnika bio je u utorak, 9. prosinca. Njegovo tijelo bilo je izloženo u katedrali-bazilici sv. Terezije

u 12 sati. U 13,30 sati započela je sv. misa zadušnica koju je predvodio subotički biskup mons. Ivan Péntzes u zajedništvu sa zrenjaninskim biskupom mons. Lászlóm Huzsvárom i s četrdesetak svećenika te u nazočnosti brojnih časnih sestara, sjemeništara i lijepog broja vjernika iz Subotice i rodnog mu Horgoša.

Prigodne propovijedi održali su biskup, mons. Huzsvár na mađarskom a preč. Josip Leist, palički župnik, na hrvatskom jeziku. Propovjednici su istaknuli pokojnikove ljudske i svećeničke vrline među kojima napose radinost, pobožnost te revno vršenje svih svećeničkih dužnosti. Poslije sv. mise slijedili su pogrebni obredi koje je također predvodio biskup Péntzes. Mons.

Berényi je pokopan u svećeničku grobnicu na subotičkom groblju sv. Petra i Pavla.

Mons. Ferenc Berényi se rodio u Horgošu 18. 04. 1920. godine. Teologiju je studirao u Zagrebu i Kaloči. Za svećenika je zaređen u Kaloči 3. lipnja 1944. godine. Kapelansku službu vršio je u mnogim župama: u subotičkoj župi sv. Križa, Bezdanu, Bajmoku, Adi, Čantaviru. Zatim u subotičkim župama Isusova Uskrsnuća i sv. Terezije. Župničku službu revno je vršio u Bajši, u novosadskoj župi sv. Elizabete, Kaću a upravljao je i župama u Futogu i Bogojevu.

Bio je član mnogih biskupijskih vijeća, a najznačajniji doprinos dao je svojim neumornim, ponekad čak, i presavjesnim radom u biskupijskom računarskom uredu.

I nakon odlaska u mirovinu rado je pomagao gdje god je to trebalo. U radu je bio savjestan i pedantan a u susretu s ljudima ljubazan, usprkos mnogih zdravstvenih tegoba. Jako je volio pričati s ljudima i oduševljavati ih za Božju riječ i za Kristovu evanđeosku nauku.

Vrlo je cijenio naš katolički list "Zvonik" i svake godine davao za njega svoj prilog. Rekao mi je više puta da ima sve brojeve.

Neka ga Gospodin nagradi vječnim životom i pridruži radosti anđela i svetih u nebu. /*Andrija Anišić* /

SUBOTICA - Banijska 2; tel: 024/547-274

NOVI SAD - Rumenački put 11; tel: 021/518-093; BEOGRAD - Lješka 4; tel: 011/354-8063

kolpa·san[®]

KUPATILA

za vaš ponos

sanitarija i pločice, kade, tuš kade, tuš kabine, saune, masažni sistemi-vodeni i vazdušni, bazeni za masažu, nameštaj za kupatila, ugradni vodokotlići i kupatilska galanterija

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; Fax: 024/551-036; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Ladislav Huska, Vesna Huska, mr. Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, Alojzije Stantić, Branko Vaci; Uredništvo stranica mladih: Ljubica Crnković, Igor Čeliković, Biserka Jaramazović, Marina Kujundžić, Ivana Lazić, Dijana Šarčević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "PRINTEX", Stipe Grgića 58, Subotica, Tel.: 024/554-435. List je oslobođen poreza na promet rješenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje i kulturu br. 106-413-00370-2002. ISSN 1451-2149.

Od Zvonika do Zvonika u boji

I ove godine djeca iz vrtića "Marija Petković", školska djeca i mladi župe Sv. Roka u Subotici u fiskalturnoj dvorani OŠ "Ivan Milutinović" priredili su za Materice prigodni program u čast svih majki

Na završetku duhovne obnove u čast prečistom Srcu Marijinom u subotičkoj Katedrali djeca su predmolila molitve vjernika

Mala Katarina jako voli i štuje bl. Mariju Petković zato je za svoj rođendan i imendan dobila tortu s njezinim likom

Najbolji recitatori II. smotre recitatora na hrvatskom jeziku u đakovačkoj bogosloviji s našim bogoslovima

Na drugom "Danima Balinta Vujkova" nastupile su žene iz Bačkog Monoštoru u svojim živopisnim narodnim nošnjama

U subotičkom Franjevačkom samostanu, u petak 12. 12. 2003. godine održana je duhovna obnova i proslavljen dan redovnika i redovnica SCG

U novosadskom Franjevačkom samostanu u subotu 13. 12. 2003. godine proslavljena je 25. objelnica izdavačke kuće AGAPE i 40. objelnica časopisa Hitélet. Nuncij Eugenio Sbarbaro blagoslovio je prostorije "Radio Marije" koji je tada počeo s emitiranjem

